

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

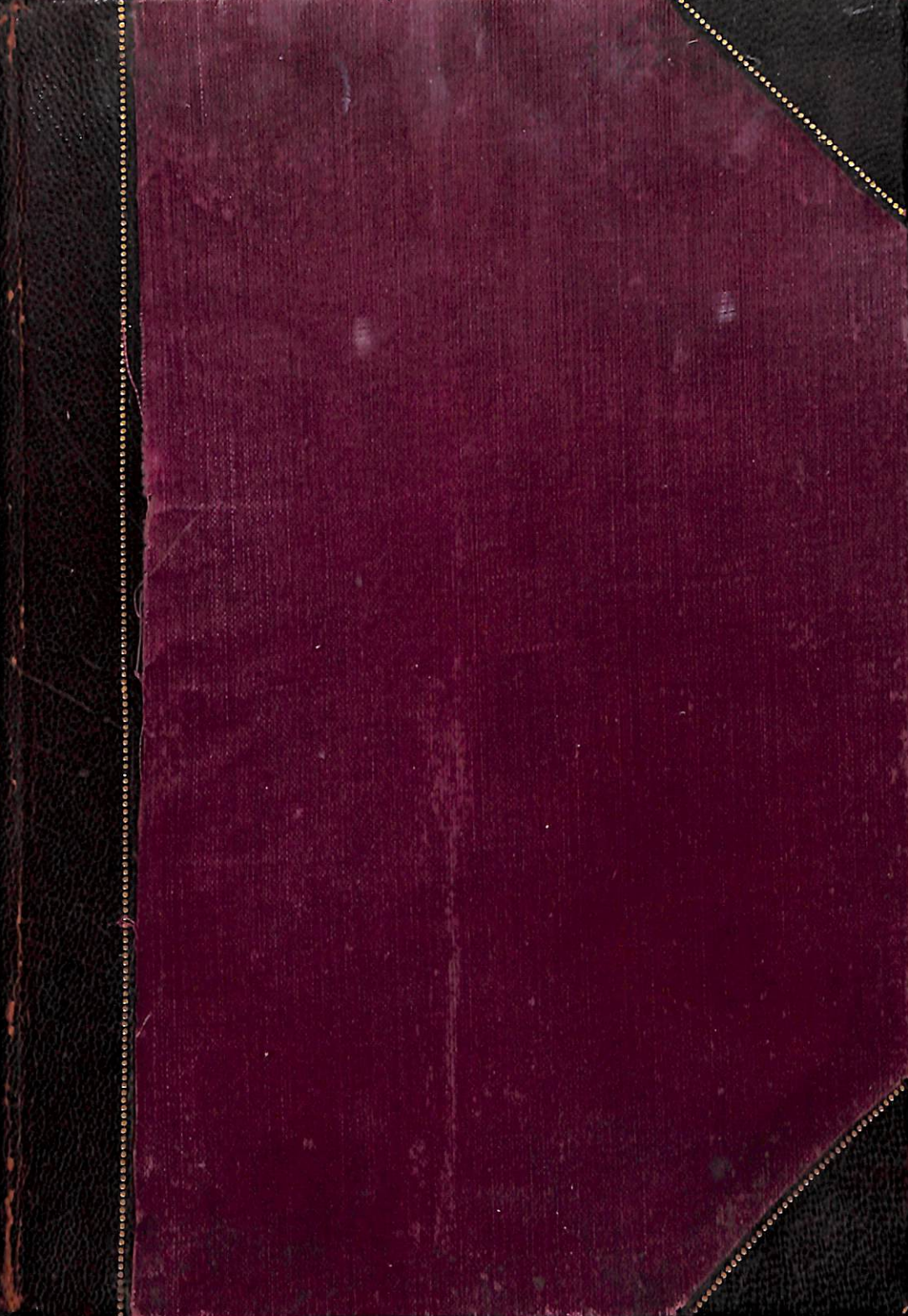
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

(237)

ՄԻՅԹԱՀ--ԻԻԼ--ԻԻԼՈՒՄ

مِفْتَاحُ الْعِلْمِ

ԵԱՆԻ

ՔԻԹԱՊԵԹԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷԻ

ՍՈՒՀՈՒԼԷԹԼԷ ԹԱՀՍԻԼԻՉՈՒՆ ՓԷՔ ԳՕԼԱՅ ՊԻՐ ՈՒՍՈՒԼ:

ԷՍԷՐԻ

ՅԱԿՈՔ Յ. ՓԱՇԱԵԱՆ

ԹԱՊԸ ՍԱԼԻՍ

ՆԱՇԸՐԸ

ԳԱՍՊԱՐ Պ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

معارف نضارت جلیله سنک ۲۹ تفرین اول سنه ۳۰۴ تا یغلو و ۷۳۰ نومردی رخصتنامه سی ایله
قصبار مطبعه سنده طبع اولمشدر.

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

ԳԱՍՊԱՐ Պ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՄԱԹՊԱԱՍԸ ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ ՆՕ 25

1889

2004

180662

206

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ԽՈՐԻՆ ՄԵԾԱՐԱՆԱՅ ԵՒ ԵՐԱԽՏԵԱՅ

ԱՌ

ՍԵՐՈՎԱԲԷ ԷՑԷՆՏԻ

ԿԻԻԼՊԷՆԿԵԱՆ

ԱՆՋՈՒԳԱԿԱՆ ԲԱՐԵՍԻՐՏՆ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷ

Պունտան օն տօգուզ սէնէ չվկէլ թէրթիպլքէրտէի աճիզի օլան « ՄԻՅԹԱՀ-ԻԻԼ-ԻԻԼՈՒՄ » նամ գալաիտ քիթապըն իքինճի թապը տալսի խայը վազըթտան պէրի թիւքէնմիշ օլտուղունտան, պու քէրրէ իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ, Էէնիտէն թապու նէշր օլունտու: Օլ վազըթքի մուգատտէմէ վէ խաթըմէմիզտէ միւզմէրը զամիրիմիզ թաֆսիլէն աշղ ու պէյան գըլընմըշ օլմաղըն, տէֆաթէն թէքէրրիւրինէ հաճէթ կէօրմէյիզ: Շու գատար վար քի, պու տէֆա քի թապընտա՛, պաղը իլավէր իյրատ էտիլմիշ օլտուղունտան, միւթալաաընտա տահա զիյատէ խթիֆատէ օլունաճաղը գարիյինի քիրամ պիզգաթ միւթէրիֆ օլապիլուրէր:

Շուրասը տախի մալում օլա քի, միւրատըմը իպրաղը մալիւմաթ օլմալըպ, մահզա միլլէթիմին էթֆալընա նաչիզանէ պիր խըտմէթ էթմէք նիյէթը խալիսէսինէ միւսթէնէտ օլտուղընտան, միւթալաաընա րաղպէթ պուլուրան էրպապը քէմալըն, մէշնուտաթլէրի օլապիլէճէք սէհվ ու խաթանըն գալէմը աֆվու իլէ թասհիս պուլուրմալարընը թէմէննի իտէրիզ:

Հէման ձէնապը Հազգ. Փատիշահը թէպաաիէրվէր՝ վէ Շահընշահը մէարիֆ քիւսթէր Վէլիինմէթը պիմիննէթիմիզ՝ Փատիշահըմըշ էֆէնտիսիզ հազրէթլէրինի՝ իլէլ էպէտ էրիքէ փիյրաի շէվքէթ ու շան. վէ պիւճիւմէ մէմուրինը սատըղ նըշանլէրինի քեաֆֆէի ումուրտէ պէկեամ, վէ ապէի Փատիշահիլէրինի ֆուրուզը պէնտէկեանէմիզտէ միւսթէտամ պուլուրուռն:

ձ. Իշպու հարեքէլէր թիւրքօճէտէ սէքիզ տիւրլիւ սէս չը-
գարըըլար, Էանի ֆէթհէ իլէ քէսրէ իքիշէր գըսմէ, վէ զսամէ
տէօրթ գըսմէ միւնգասէմ օլտուդլարընտան, Վէք չօգ քէլի-
մէլէրին օգուհարըլընտա սուուպէթ չէքիլուր, մէսէլա, էօլ-
մէքտէն էօլտիւ իլէ, օլմագտան օլտու اولمقدن ابله اولدى
اولمقدن اولدى վէ պէօլմէքտէն պէօլտիւ իլէ, պուլմագտան պուլտու
اولمقدن بولدى و بولمقدن بولدى ابله بولمقدن بولدى վէ պիւզմէքտէն պիւզտիւ իլէ

մէլճա, جز Ծիւղ: Վէ Էքսէրիեա Սըրապի վէ Ֆարսի Իսիմլէրին
Իզաֆէթլէրի սուրէթլէրինտէ տախի գուլլանըլըր. مفتح بلد
միւֆթիի պէլտէ, باغ ميوه Դէվլէի պաղ, اداءدن Էտաի տէյն կիպի:

Քեզալիք (اوى) Արապի վէ Պարսի քելիմէլէրինտէ չէքէ-
ճէք հարֆ օլուպ, էլիֆ. ֆէթհէի, եէ, քէսրէի վալ: Ղաամէի չէ-
քէր قاف ագել, کرم քէրիմ, کدا կէտա, ى Թէհի, ى:սէպու կի-
ալի: Շու սէպէպտէն անյէրէ Հարֆը մէտտ տախի տէնուր:

Ս. Պաղը հարժվարըն տիկէր սէտասըտա վաճմը տըր:

Ճ. Էվվէթ, و ك ط ض, հարփլարըն տիկեր սէտալարըտա վար
տըր, մէսէլա ض հարփը Է. քսէրիեա ֆ զը կիպի թէլէֆֆիւզ օլու-
նուր, بعض պաղը, ماضى մաղի, ضمير զամիր: Թը ط հարփը տախի
պաղը թիւր. քիւլէլիմէլըտէ Կ տալ օղուհուր طه او طه, طه ատա,
طاغ տաղ, طوغرى տողրու կիպի: Քեաֆ ڤ հարփը պաղէն թիւր-
քի... քէլիմէլըտէ ن նուն կիպի թէլէֆֆիւզ օլունուպ սաղրը
քեաֆ տէնիւր, انك անըն, سـنك սէնին, كتابك քիթապըն, ذكر
տէնիզ, صـكـه սօնրա: Վէ պաղէն տախի պիղիմ կ վէ ڤ հարփլար
կիպի թէլէֆֆիւզ օլունարաղ. քեաֆի ֆարսի տէնիլիւր ڪ
կեահ, ڪرچـكـ Կէրչէք, ڪرداب Կիրտապ, ڪـكـ պէ, ڪـڏيـڪـ Կիթտիյի,
ڪـڏيـڪـ Կէլտիյի, ڏڪل տէյիլ, ڏڪـكـ տէյմէք կիպի: ڏـاڏـ Կափ ۽ հարփը
տախի պաղը ֆարսի. քէլիմէլըտէ թէլէֆֆիւզ օլունմաղ خواب
խապ, خواب Խահ: Վէ մանա ճիհէթիլէ պիրպիրինէ եազընիյէթ-
լըրի օլան լաֆղլարըն արասընտա ու թէլէֆֆիւզ օլունուր,
نـڏـ Թէքիմ ۽ اقبال دولت տէվլէթ ու իգպալ, ۽ عنايت Լութֆ
ու ինայէթ կիպի:

Եւ յ հարձըտաւ. սպազը Արապի քէլիմէէրին ախէրէրինստէ
սլուլունսւս, էլիֆ կիպի թէլէֆֆիւղ յլունարագ, էլիֆը Զա-

յիտէ եախօտ էլիֆի Մադսուրէ տէնիլուր دعوى مادل, فتوى
 ֆէթվա կիպի.

Ս. Թէնպիւն նէ՞ տիր:

Ճ. Թէնպին իբի հարէքէնին մէծմուի օլուպ, քէլիմէնին ա-
խէրինէ վաղ օլունտուգտա էն, ին, ուն Թէլէֆֆիւզ օլունուր.
Ղ. պէրրէն, بحر, պահրէն غير حق, պիղայրի հագիին. ”افول մէ-
ֆուլ, ուն կիպի:

Ս. Հրուֆը հեճա գա՞նչ գըսըմ տրբ:

Ճ. Հրուֆը հեճա իքի գըսըմօլուպ, պերիմապա'տինէ պի-
թիշմէյէն و ژ ز ر ذ د հարֆլարը տըր քի, հրուֆը ինֆիսալ
(حروف انفصال) անկցորդ տառեր) տէնիլուր. اداړه իտարէ կիպի:
Վէ պուսլարտան պագը հրուֆը հեճա մապա'տինէ միւթթա-
սըլ օլտուղընտան անլէրէ տէ հրուֆը իթթիսալ (حروف اتصال)
կցորդեալ տառեր) տէնուր. بسلمك պէսլէնմէք կիպի:

Ս. Էճզաւի քէլամ գաջ նէվ տիր.

ձ. Էճղաի. քէլամ (اجزاء كلام) եանի քէլամըն
 թէրքիպ էթտիլի քէլիմէլք պէշ նէվ տըր, صفت, اسم, Իսմ, Սը-
 ֆէթ, کذایت, քինասէթ, ادوات, Էտէվաթ, Իշպու պէշ
 սուրէթին հէր պիրի պիրէր Պապտէ պէյան գըլընրը:

ՊԱՊԸ ԵՎ ՎԵԼ

ԻՍՄ اسم ԹՆՈՒՆ

Ս. Իսմ նէ՞ տիր:

Ճ. Իսմ պիր շախսէ վէ եախստ պիր շէյէ տէլալէթ իտէն քէ-
լիմէ տիր, اجد اسمك, քիթապ, صو սու կիպի:

Ս. Իսմ գա՞նէ՞ տիր:

Ճ. Իսմ իրի նէ՞ տիր. պիրի Իսմը Խաս (اسم خاص) Յատուկ
անուն), տիկէրի Իսմը Ամեախստ Իսմը ճինս (اسم جنس)
Հասարակ անուն):

Ս. Իսմը խաս նէ՞ տիր:

Ճ. Իսմը խաս եալընը պիր շախսէ, վէ եախստ պիր շէյէ տէ-
լալէթ իտէն իսմ տիր, մէսէլա الله Ալլահ, اجد اسمك, քիթապ, صو սու
համմէտ, اسمك هو اسمك, Իսթանպուլ, روسه Պրուսա: Պուշար տախմա
միւֆրէտ (եղակի) օլուրլար:

Ս. Իսմը ճինս նէ՞ տիր:

Ճ. Իսմը ճինս՝ պիր ճինստէն օլան էշեանըն ճիւմէսինէ թէս-
միյէ օլունան տիր, մէսէլա صو սու, քո գալու, او Էվ:

Ս. Իսմէրտէ գա՞նէ խասսիեթ վար տիր:

Ճ. Իսմէրտէ իւշ խասսիեթ (خاصیت) վար տիր
Քէմլէթ (کیت Թիւ) Քէյֆիեթ (کیفیت) վէ Ահվալը Իսմ
(احوال اسم):

Ս. Քէմլէթ ճէ իսմէր գա՞նէ գըսըմ տիրլար:

Ճ. Իրի, Միւֆրէտ (مفره եղակի) վէ ճէմ (جمع جمع):

Միւֆրէտ՝ պիրէ, վէ ճէմ՝ պիրտէն զիեատէյէ տէլալէթ
էյլէր, մէսէլա او Էվ միւֆրէտ, او Էվ ճէմ:

Թիւրքիտէ Էտաթը ճէմ (جمع جمع) յէր օլուպ
հէր միւֆրէտ քէլիմէնին ախէրինէ վաղ օլունտուգտա ճէմ
եալըլուր:

Ս. Քէյֆիեթ ճէ իսմէր գա՞նէ գըսըմ տիր:

Ճ. Իրի, Միւղէքքէր (مکرم արական) վէ Միւլէննէ (مؤنث
գական). Միւղէքքէր էրքէկ վէ Միւլէննէ տիշի տէմէք տիր.
լաքին պու խասսիեթ Թիւրքի վէ Ֆարսի լիւանլարընտա
պուլունմայուպ, եալընը Սրապիտէ միւթէպէր տիր:

Ֆարսի պաղը քէրրէ պիր շէյին միւղէքքէր օլտուղունու
իշար իշլան اركك էրքէկ, վէ միւլէննէ օլտուղունու իֆատէ
իշլան Էշի տիշի լաֆղլարը իսմէրին Էվլէլինէ կէթիլէրէք
օլ շէյին ճինսի պէյան օլունուր اركك ارسلان էրքէկ արլան,
իշլան Էշի տիշի արսլան կիպի:

Ս. Ահվալը իսմ գա՞նէ գըսըմ տիր:

Ճ. Տէօրթ գըսըմ տիր. Միւլէրրէտ (مجره) եախստ Միւպթէ-
տա (مبتدا օլղական), Մէֆուլուն պիհ (مفعول Էշի),
Մէֆուլուն իլէյհ (مفعول Էշի), Միւղաֆուլուն իլէյհ (مفعول Էշի),
սեռական):

Ս. Ահվալը իսմ նա՞նըլ եալըլուր:

Ճ. Ահվալը իսմնէն Միւլէրրէտ հէյթըլ ալլէյէսիլէ գալըր
Էվ իւլա-քիթապ կիպի, Մէֆուլուն պիհին ախէրինէ պիր Է
վէ օլունուր کتابی քիթապը. Մէֆուլուն իլէյհին ախէրինէ պիր

- » اياغه անաղա اياقره անաղլարա
» اياغك անաղըն اياقرك անաղլարըն

Պու սինեադ իւզրէ թէրքիւյ օլունան իսմէրին, Միւճէր-
րէտինտէքի ց հարֆը, միւֆրէտին միւզաֆընտէ վէ մէֆու-
լէրինտէ ց հարֆընա թէպտիլ օլուր. بچاق պըշադ. طوق թա-
վուդ. قاشق գաշըդ. قوشاق գուշադ بارداق պարտադ վէ սաիրէ:

Ֆադաթ اوق օդ. طوق թօդ. حق հադ կիպի պիր հէճէլի
քէլիմիլէր շաղ օլուրլար:

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ԹԵՐԲԻՊ

Միւֆրէտ

Ճէմ

- » اکک Էքմէք اککار Էքմէքլէր
» اککي Էքմէյի اککري Էքմէքլէրի
» اککه Էքմէյէ اککره Էքմէքլէրէ
» اککك Էքմէյին اککرك Էքմէքլէրին

Պու թէրթիւյ իւզրէ թէրքիւյ օլունուրլար كوتك քէօթէք
كورك Էշէք. دليل Էշիլիք. كورك կէվրէք վէ Էմնալի. իշպու كورك
լուղէթի քիւրէք, քէօրիւք վէ քիւրք տախի օդունուր Էք-
մէք լուղէթին իսէ ասլը اکك տըր. تفنك թիւֆէնկ լուղէթի
վէ Էմնալի շաղ (բացառութիւն) օլարադ թիւֆէնկի օլուր:

Էսմաի թիւրքիյէնին հէմն քեաֆֆէսիտէ, պալատէ պէ-
հան գըլընան ագսամը Էրպաա՝ իւզէրինէ թէրքիւյ օլու-
նուրլար:

Ս. Իսմը մէքեան նէ՞ տիր:

Ճ. Իսմը մէքեան պիր շէյին մահալու մէքեանըն կէօթէ-
րէն լաֆղ տըր:

Ս. Թիւրքիտէ իսմը մէքեան նա՞սըլ օլուր:

Ճ. Մէվսուֆուն (գոյական) ախէրինէ لق լըդ վէ Լիք
էտաթլէրին իլավէսիլէ իսմը մէքեան օլուր. մէսէլա مزار մէ-
ղար مزارلق մէղարլըդ. فلم գալէմ. قلمك գալէմիք. իշպու է-
տաթլէր ալամէթը մէվսուֆ տալի օլուրլար. մէսէլա خسته
խասթա. زنگينك զէնկին. زنگين Զէնկին. سر بست
սէրպէսթ. سر بستك սէրպէսթլիք: Պունուն Արա-
պիսի يت եէթ էտաթը իլէ օլուր. محظوظيت մահղուղիյէթ.
منو نيت մէֆունիյէթ կիպի:

ԻԶՍՖԷԹ ԵՄՏԿԱՅՈՒՅԻԶ, ԵՄՏԿԱՅԵԱԼ

Ս. Իզաֆէթ նէ՞ տըր:

Ճ. Իզաֆէթ պիր իսմէ տիկէր իսմի բապթ էթմէքտէն ի-
պարէթ օլուալ, Էվլէլք իսինէ Միւզաֆիւնիլէյհ (مضاف اليه)
Յատկացուցիչ), իքինճիսինէ Միւզաֆ (مضاف Յատկացեալ)
տէնիլուր. մէսէլա اوک طامي Էվին տամը տէտիլմիլտէ Էվին
Միւզաֆիւնիլէյհ, տամ Միւզաֆ օլուր:

Վէ պաղէն Միւզաֆիւնիլէյհին սաղըր քեաֆը հաղֆ օ-
լունուր بالي. بچيسي Էսլը պէքճիսի կիպի:

Ս. Իզաֆէթ գա՞ զըսըմ տըր:

Ճ. Իզաֆէթ իքի գըսըմ տըր. պիրի Իզաֆէթը Լամիյէքի

նիսպէթ վէ թէմէլլիւք մանաւարընը իշար էտէր, պալատէ կէօրիւնտիւլիւ կիպի: Տիկերի Իզաֆէթը Պէյաքսիյէ՝ քի Միւ-
զաֆըն նէվլինի պէեան էտէր چار اغاج: Նընար աղաճը. قابليجده
զապլըճա սուլու. بغچه ميوهسى պաղչէ մէյվէսի կիպի:

ՊԱՊԸ ՄԱՆԻ

Սըֆէթ صفت ԱԾԱԿԱՆ

Ս. Սըֆէթ նէ՞տըր:

Ճ. Սըֆէթ՝ պիր խամին հալու քէյֆլեյթինի պէեան իշիւն
օլ խամէ իլապէ օլունան լաֆլ տըր. մէսէլա بولك اغاج պէօյիւք
աղաճ. او کوزل کيلقئل էվ: Իշթէ պու իսլարէլէրոտէ պէօյիւք
վէ կիւզէլ լաֆղլար Սըֆէթ օլուպ, աղաճ վէ էվ Մէվսուֆլա-
ըն հալլէրինի թարիֆ էտէրլէր:

Սըապի վէ Ֆարսի քէլիմաթ տախի պու գախտէ իւզըրէ իս-
թիմալ օլունուր:

Ս. Սըֆաթը թիւրքիյէ նէ՞րէտէ գօնուլուր:

Ճ. Սըֆաթը թիւրքիյէ տախիմա Մէվսուֆէ թէգատտիւմ
(նախադաս) էտէր, վէ Մէվսուֆ (موصوفه գոյական) ճէմ՝ օլսա
տախի, սըֆէթ էինէ միւֆրէտ գալըր. մէսէլա کوزل کوشك կիւ-
զէլ քէօշք. کوزل کوشك کيلقئل քէօշքլէր: Սըապի վէ Ֆարսի
խամէր տախի պէօյլէճէ գուլլանըլըր. کوزل کاشتان կիւ-

լիսթան. کوزل کاشتان کيلقئل գասըր. کوزل زان کيلقئل գէնան.

کوزل کيلقئل էպիաթ կիպի:

Ս. Սըֆաթը թիւրքիյէ գա՞ջ գըսըմ տըր:

Ճ. Սըֆաթը թիւրքիյէ էքի գըսըմ տըր. սէմաի (سماعي ան-

կանն) վէ գընասի (قياسي կանոնաւոր):

Սէմաի՝ պիր գախտէ թաշթընտա օլմայուպ, իշիտուպ
պէլլէմէքլէ զապթ օլունան քէլիմէլէր տիր կոշ կիւզէլ.
اوزونق نعلون. قيصه գըսա կիպի:

Դընասի գախտէ իլէ պէլլէնիլէն քէլիմէլէր տիր, շէօյլէ
քի թիւրքի, Ֆարսի վէ Սըապի խամէրին ախէրինէ էտաթը
նիսպէթ օլան ۱-۲, ۳-۴, ۵-۶ վէ ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶ իլապէ-
ֆէթ օլուր. մէսէլա دولتلو տէվլէթլու. عنایتلو ինայէթլու.

۷-۸ քէյֆլի. بروسدی. نهدلی. کيفلی:

Քէզալլը խամին ախէրինէ ۹-۱۰, ۱۱-۱۲, ۱۳-۱۴ վէ ۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲, ۱۳, ۱۴ իլապէ-
սիլէ սըֆէթ եափըլըր. մէսէլա زکة թիւրքճէ. ارمنجه էրմէ-
նիճէ. کچه کيلقئل. վէ امتحانسن իմթիհանսի:

Ս. Սըֆէթլէրին գա՞ջ տէրէճէսի վար տըր:

Ճ. Սըֆէթլէրին իւշ տէրէճէսի օլուպ, պիրիսի պալատէ
պէեան գըլընան տըր քի Սըֆէթը Սալիյէ (صفت اصلیه գրա-
կան) տէնիլուր. իքինճիսի պունտան պիր տէրէճէ տահա
զկյատէ կէօթէրէն օլուպ Սըֆէթը Միւշապպէհէ (صفت مشبهه
տէնիլուր. իւշիւնճիւսիւ տախի էն զիւն-
աղղաւտալան) տէնիլուր. իւշիւնճիւսիւ տախի էն զիւն-
տէ տէրէճէի պէեան էտէր վէ պունատա Սըֆէթը թաֆղիլիյէ
(تفضيلیه գերադրական) տէնիլուր. միսալ کوزل کيلقئل
کوزل کاشتان کيلقئل քէօշք. کوزل کاشتان کيلقئل քէօշք. کوزل کاشتان کيلقئل քէօշք.

31879-64

Ս. Սրֆէթր Թասղերիյէ դա՞նդըսը տըր :

ձ. Սըֆէթէրէ էտաթը թասդիյը ինձադ օլունտուդտա
մանաի վասֆընըն թագլիլինի պէեան էտէն Սըֆէթ տըր :

Ս. Էտաթը թաղելը դա՞նդըլար տըր:

ձ. Էտաթը թասղիյը էքսերիեա աշ օլուպ, սըֆէթէրին
ախէրինէ իլհադ օլսէնուր, նէթէքիմ աշ օրդաւա. قوريجہ
գուրոււա. աշ օրդաւա. جفیفہ խաֆիֆէ կիպի քի,
պիրազ գարա, պիրազ գուրու, վէ պիր մէրթէպէ թէնհա,
վէ ազ խաֆիֆ աէմէք տըր:

[illegible]

Թէնպիւհ : Մանաի վասֆընըն թէմամայէթի իֆատէ օլու-
մադ իսթէնիլտիյի հալտէ, թէէքիտ իշիւն Սըֆէթին էվ-
վէլքի հարֆը թէքար, վէ էքսէրիես (ب) եախօտ (س) վէ
եախօտ (م) զիյատէ գըլընըր. մէսէլա قاپ قاره գափ գարա.
موس مورا. سيم سياه սիմ սիեսհ :

صاپ صاری . ۱۰۱۲ ۱۰۱۳ اوپ اوزون . ۱۰۱۴ ۱۰۱۵ آپ آچیق
سیپ سیوری . ۱۰۱۶ ۱۰۱۷ صاب صاغلان . ۱۰۱۸ ۱۰۱۹ یوس یوورلاق . ۱۰۲۰ ۱۰۲۱

Կամ պաշտ. Կամ պաշտ. Կամ պաշտ. Կամ պաշտ. Կամ պաշտ.
 Կամ պաշտ. Կամ պաշտ. Կամ պաշտ. Կամ պաշտ. Կամ պաշտ.
 Կամ պաշտ. Կամ պաշտ. Կամ պաշտ. Կամ պաշտ. Կամ պաշտ.

Շահ Օլթարադ չըր շիր իբրիմ . صر صلا م
 Ինչ կէտքին տըր , վէ ակուն ղեւան ղիպի [Ժ-
 Լէֆֆիկը Օլտուտուղուտան վէք ծոգ ղէվաթ ահը հին
 եագարլար :

Աղբը հարաքելի օլան սըֆէթէրին սին հարֆը պաղէն
 «...» իլէ եաղըլուր. باص بياغي պաս պաեաղը. վէ ڤيوراڤ
 Գըս Գըվըազ Կեպի:

Պուրնլարտան մատա յجق . جك . جفز . جكر .
 Դէշ էտաթլէրի պիր իսմին ախէրինէ իւսվէ օլուհտուդտա
 Սըֆէթ օլուպ պոլնատա Սըֆէթը թագլիլիյէ (صفت تقليليه)
 հուաղական ածական) տէնիլուր . մէսէլա كذاحق քիթապըզ ,
 քիւչիւք քիթապ . دوشجيز տօթծըզաղ , քիւչիւք տօթ.
 الجكر էլճիյէզ , քիւչիւք էլ :

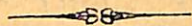
Ս. Մրճէթը Մոլպալաղա գա^ճւղըսը տըր :

ձ. Սըֆէթը ասլիէնին պիր գաթ տահա շիտտէթ վէ
դուվվէթինի պէեան էտէն սըրքի, սըֆէթին էվվէլինէ
چوق ۛۛۛ. پك ڤتەر, վէ زیاده զիեաաէ լաֆղլարընտան պիրի
կէթիրիւէրէք եափըլըր. մէսէլ ڪوزل چوق ۛۛۛ կիւղէل. پك
ڤتەر չիրքին. زیاده لطيف զիեաաէ լաթիֆ կիպի:

Վէ պիր մէրթէպէ տահա մուպալաղա դաստ օլունուր-
սա غایت لقايت کجا چوق پک فته دوق تهیول مکتبهس
օլունուր. մեսէլ واسع غایت لقايت قاسم. پک فته چوق تکلفی

207 Թէքէլլիփի:

Թէնպիհ: Պարսիտէ էտաթը թափզիլ օլան ; Եւ Պարսի
վէ եա Արապի սըֆէթլէրին խէրինէ իւավէ օլունուր, վէ
մագամը թափզիլտէ գուլլանըլտըղը կիպի Մուպալաղա մա-
նասընա տաիի կէլուր. մէսէլա ; Եւ պալաթէր, վէ **واسه**
վասիթէր տէնիլտիքտէ, էն պալա վէ եաի.օտ, տահա պա-
լա վէ էն վուսաթլը, եաի.օտ տահա վիւսաթլը մանասընա
կէլտիյի կիպի, Վէք պալա, չօգ վիւսաթլը մանասընա տա-
իի կէլուր, վէ պազէն պունուն խէրինէ **ن** Եւ **ن** իւավէ
օլունուր **ن** Եւ պալաթէրին կիպի: Պունլար իւղէրինէ Պէրի
ֆիլի պասընտա պահա օլունահադ երը:

ਭੁਲੇ ਟੁਲੇ

ՀԱՄԱՐ ԱՏՄՏ ԹԻՒՆԿԱՆ ԱՆՈՒՄՆՔ ١٤٥١ء | ١٤٥٢ء

Էսմաի աստատ տախի Սըֆէթ մագամընտա իսթիմալ օւ-
տուղուհտան պուրատա զէյլ գըլընտը :

Ս. Էսմախի աստատ գահ՝ գլխավոր տըր :

Ճ. Էսմաի ատատ Էանի սահըլարըն առլարը տէօրթ գըսմա
վիւնգասէմ տիր: Պիրինճիսի Սսլիյէ (صلیہ բացարձակ). Իբրին-
ճիսի Վասֆիյէ (صفیہ և դասական). Իւլլինճիւսիւ Բէսրիյէ
کسریه նուազական). տէօրտիւնճիւսիւ Թէվզիյէ (توزیع)

Անգլերէն	Պարսկա	Թուրք
» ան	او	անլը
» անի	آنی	անլըի
» անա	آکا (*)	անլըէ
» անըն	آنک	անլըին

Թէնպիհ. Իշպու միսալլէրտէն մալիմ օլտուղու իւզրէ
Միւղաֆուէն իլէյհ Է, Մէֆուլուն իլէյհ Է, վէ Մէֆուլուն պիհ
Կ իլէ Թէրքիպ օլունմուշ տուր: Լաքին օ զամիրը զայիպին
միւֆրէտ միւճէրրէտինտէն մատա տիկէր Թէրքիպլէրտէ ցհազֆ
օլունուր. չիւնքի էկէր իպդա օլունմուշ օլսա, Իսմը ատէտ
օլան օն օն, Եախօտ տադիգ մանապընտա օլան օն Թէր-
քիպինտէն իմլաճա ֆարգը օլմազ: Վէ Էքսէրիեա իշպու Զամի-
րը Շախսինին Միւֆրէտի Մուխաթապ վէ Ղայիպ սուրէթլէրի
Թա'ղիմ իչիւն ձէմ' գուլլանըլուր. մէսէլա «էն» օ տէյէճէք
Եէրտէ. «իշ Եախօտ «իլլէր վէ «իլլէր. վէ سايكده «այէնիպէ,
سايه سنده «այէնիպէ, سايه كزده «այէնիպէ վէ سايه لرنده «այէնիպէ:
Տա-հա զիեատէ Թա'ղիմ իչիւն سايه سنده «այէնիպէ, سايه سنده «այէնիպէ,
Եախօտ سايه لرنده «այէնիպէ, سايه سنده «այէնիպէ տէնիլուր:

Մէ-Ֆէ	Ղարս	ձէ
» քնտիր . քնտիր . քնտիր	» քնտիր . քնտիր	» քնտիր . քնտիր
» քնտիր . քնտիր	» քնտիր . քնտիր	» քնտիր . քնտիր
» քնտիր . քնտիր	» քնտիր . քնտիր	» քնտիր . քնտիր
» քնտիր . քնտիր	» քնտիր . քնտիր	» քնտիր . քնտիր
» քնտիր . քնտիր	» քնտիր . քնտիր	» քնտիր . քնտիր

(*) Պապէն շիրիւտէ դարուրէթը վէղն էշիւն Ե. Ես Ե. Կէ-
րինէ ԺՆ ԺՏ ԺԴ Խթխմալ օրունոր:

Պունուէն իւզէրինէ Զամիրը իզաֆի տալի իզաֆէ օլուստուզ-
տա իւշ շախար իշար էտէր. քէնտիմ: كندیم
քէնտին, եախօտ كندوك քէնտուն. քէնտի, եախօտ كندى
քէնտիսի. քէնտիմիզ. քէնտինիզ. كندىكز
քէնտիէրի:

Վէ պապէն թէ՛ քիտ իշիւն թէ՛ քէրքիւր օլունուր ڪندو ڪندو
 քէնտու. քէնտումէ. ڪندو ڪندو. ڪندو ڪندو. ڪندو ڪندو.
 ڪندو ڪندو. ڪندو ڪندو. ڪندو ڪندو. ڪندو ڪندو.

Մ. Զամէրք Իգաֆի գա^ուղըլար տըր :

Ճ. Զամիրը Իզաֆի պուսնար տըր. م ك ی مز եախօտ ځ
 ځ եախօտ یکن պուսնար իսմին ախէրինէ իզաֆէ օլունատուգ-
 տա նիսպէթ վէ Թէմէլլիւք մանալարընը իշար էտէրէր : Վէ
 էկէր իսմին ախէրինտէ հըռփը իմլա պուլունուր իսէ , զամիրը
 իզաֆի մինֆասըլ եազըլուր , վէ միւֆրէտի զայիպինտէ տա-
 խի ی տէն էվվէլ պիր տէ س զիեատէ գըլընըր :

Թէսհիլը զապթ իշիւն միսալլէրի Թահրիր օլունտու :

Մի-գրեր	Մի-թէքէլի	Ճէ՛՛
» کتایم	քիթապըմ	քիթապըմըզ
» کتایبی	քիթապըմը	քիթապըմըզը
» کتایبه	քիթապըմա	քիթապըմըզա
» کتایک	քիթապըմըն	քիթապըմըզն :

Մէ-գրէր	Մուկաթապ	Ճէ
» ڪتابك	քիթապըն ڪتابڪز	քիթապընըզ
» ڪتابچى	քիթապընը ڪتابڪزى	քիթապընըզը
» ڪتابڪا	քիթապընա ڪتابڪزه	քիթապընըզա
» ڪتابڪاٹ	քիթապընըն ڪتابڪزك	քիթապընըզըն

ՄԻ-ՖԻԷԴ	Ղայիպ	ՃԷՏ՝
» کتابی	քիթապը	քիթապլարը
» کتابینی (*)	քիթապլընը	քիթապլարընը
» کتابنه	քիթապլընա	քիթապլարընա
» کتابنک	քիթապլընըն	քիթապլարընըն :

Ախերլերինէ հրուֆը իմլատէն ى و ا վազը օլուպ ին-
ֆիսալ սուրէթլերին միսալլերին :

(1 ԷԼԻՖ)

ՄԻ-ՖԻԷԴ	Միւթէքէլլիմ	ՃԷՏ՝
» صفام	սէֆամ	սէֆամը
» صفای	սէֆամը	սէֆամըը
» صفامه	սէֆամա	սէֆամըա
» صفامک	սէֆամըն	սէֆամըըն :

ՄԻ-ՖԻԷԴ	Մուխաթապ	ՃԷՏ՝
» صفاک	սէֆան	սէֆանը
» صفای	սէֆանը	սէֆանըը
» صفاکه	սէֆանա	սէֆանըա
» صفاکنک	սէֆանըն	սէֆանըըն :

(*) Ախերլերինտէ հրուֆը իմլատէն պուլունան քէլիմէլերին
ղայիպ սուրէթլերին միւթէքէլլիմտէ, զամիրը իզաֆիյէ ալա-
մէթ օլան ى հազֆ օլունուպ, քէսրէսիյէ իթթիֆա դըլընը :

ՄԻ-ՖԻԷԴ	Ղայիպ	ՃԷՏ՝
» صفامی	սէֆամը	սէֆալարը
» صفامینی	սէֆամընը	սէֆալարընը
» صفامنه	սէֆամընա	սէֆալարընա
» صفامنک	սէֆամընըն	սէֆալարընըն :

(و ۱ ۱ ۱)

ՄԻ-ՖԻԷԴ	Միւթէքէլլիմ	ՃԷՏ՝
» قیوم	գափուլմ	գափուլմը
» قیومی	գափուլմը	գափուլմըը
» قیومه	գափուլմա	գափուլմըա
» قیومک	գափուլմըն	գափուլմըըն :

ՄԻ-ՖԻԷԴ	Մուխաթապ	ՃԷՏ՝
» قیوک	գափուլն	գափուլնը
» قیوی	գափուլնը	գափուլնըը
» قیوکه	գափուլնա	գափուլնըա
» قیوکنک	գափուլնըն	գափուլնըըն :

ՄԻ-ՖԻԷԴ	Ղայիպ	ՃԷՏ՝
» قیوسى	գափուլսու	գափուլարը
» قیوسینی	գափուլսուընը	գափուլարընը
» قیوسنه	գափուլսուընա	գափուլարընա
» قیوسنک	գափուլսուընըն	գափուլարընըն :

Մուլաֆըը ۱۱۱ օլաբադ-صوم. սուլուլմ. صویک. սուլուլն.
صوری. սուլուլ. صویز. սուլուլմըը. صویکز. սուլուլնըը.
սուլարը օլուր :

ըը սադիլ տէնուր . قيرمق او قومق . եաղմագ . یازمق .
 գըըմագ կիպի . պունլարա Մաստարը Ասլի թէսմիյէ օլունուր :
 Վէ իշպու Բէ իլէ Բէ Էտաթը մաստարլար գալտըրըլտըդ-
 տա պագըսը քէլիմէնին Բասթէ Բասթէ (اصليده سي) արմատա-
 կանը) օլուպ կէօնակէօն սուրէթլէ թասրիֆ օլունարագ զէ-
 վաթը Էֆալ հասըլ օլուր , վէ օլ սուրէթլէրէ Սըյղէ (اصغى Ժա-
 մանակ և եղանակ) թէսմիյէ օլունուր քի աթիտէ պէյան գը-
 լընաճագ տըր :

Ս. Պունլարտան պաշգա մաստարլար տա հասըլ օլունուր մը :
 Ճ. Էվվէթ , պունլարտան իքի նէվ մաստար տահա հասըլ
 օլուր քի , Պիրի Մաստարը Ասլընըն իւզէրինէ لك Էվ վէ
 Էթ Էտաթլէրի իլավէ օլունարագ , Մաստարը ԹէԷքիտի
 (مصدر تا كيدى) թէսմիյէ օլունուր .
 Կէսմէքլիք . قيرمق . գըըմագլըգ կիպի : Տիկէրի իշարէթը
 մաստար օլան Բէ վէ Բէ Էթրինէ պիր (ا) հաի քէսմիյէ իլավէ-
 սիյլէ օլուպ պունա տաիի Մաստարը Թախֆիֆի (مصدر تخفيف)
 կըճատեալ գերբայ) տէնիլիր . Կէսմէ . قيرمق . գըըմա կիպի :
 Պու մաստարլարըն հիշ պիրի ճէմիլէնմէզ :

ՄԱՍՏԱՐԼԱՐԸՆ ԱՀՎԱԼԸ ԷՐՊԱՍԱԸ

Մաստարը Բասթէ	Մի-Ֆրէ	Մաստարը Բասթէ
Միւճէրրէտ	Կէսմէ	գըըմագ
Մէֆուլուն պիհ	Կէսմէ	գըըմաղը
Մէֆուլուն իլէյհ	Կէսմէ	գըըմաղա
Միւզաֆուն իլէյհ		

Մաստարը Բասթէ	Մի-Ֆրէ	Մաստարը Բասթէ
Կէսմէքլիք	Կէսմէքլիք	գըըմագլըգ
Կէսմէքլիք	Կէսմէքլիք	գըըմագլըղը
Կէսմէքլիք	Կէսմէքլիք	գըըմագլըղա
Կէսմէքլիք	Կէսմէքլիք	գըըմագլըղըն :
Կէսմէ	Կէսմէ	գըըմա
Կէսմէյի	Կէսմէյի	գըըմաեը
Կէսմէյէ	Կէսմէյէ	գըըմայա
Կէսմէնին	Կէսմէնին	գըըմանըն :

Պունլար Զամիրը Իզաֆի իլէ տաի թասրիֆ օլունուրլար
 քէսմէքլիք . قيرمق . գըըմագլըղմ կիպի : Վէ մի-
 սալլէրտէն մալիւմ օլտուղու իւզրէ մաստարլարըն ճէմի
 օլմայուպ , մաստարը ալիլէր տաիի միւզաֆուն իլէյհտէ
 միւթամէլ տէյիլ տըրլար :

Ս. Նիսպէթ ճիհէթիլլէ Մաստար գաշ գըսըմ տըր :
 Ճ. Տէօրթ գըսըմ տըր . Մալիւմ (معلوم) ներգործական) .
 Մէճհուլ (مجهول) կրաւորական) . Միւթէատտի (معتاد) անցո-
 ղական , վէ Լաղմ (لازم) չէղմը) :
 Ս. Մալիւմ նէ տիր :
 Ճ. Մալիւմ օ տըր քի Փալիլին Փիլլի մէֆուլուն պիհէ թէ-
 ճալիւզ Էտէր , Խանի սէնին էթտիլին Փիլլ Խալսու իշ պիր
 զայրըսնա սէնտէն կէլէր , նէթէթիւم Կէսմէքլիք . قيرمق .
 քէսմէքլիք . یازمق . եաղմագ կիպի :

Ս. Մէճհուլ նէ՞ տիր :

Ճ. Մէճհուլ օ տըր քի , ֆա'իլ պաշգասընտան քէնտի իւ-
ղէրինէ պիր իշ ալըր , եանի պաշգասընտան եափըլըր , նէ-
թէքիմ ویرمك վերիլմէք . քէսիլմէք . یازماق եաղըլմագ կիպի :

Ս. Մալիւմիւ մէճհուլ գըլմանըն գա'ի տէսի գա'նղըսը տըր :

Ճ. Մալիւմիւ մէճհուլ գըլմագ իշիւն էկէր մատտէի ասլի-
յէնին ախէրինտէ ل ى օլմագ իսէ՞ պիր ى , վէ էկէր միւթէ-
հարրիգ եախօտ ى օլուրսա պիր ن ى օլմագ օլունուր մէսէլա .

Մալիւմ . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք .
Մէճհուլ . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք :

Մալիւմ . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք .
Մէճհուլ . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք :

Քէզալիք . արամագ . արամագ . արամագ . արամագ . արամագ .
մագ . օգուլմագ . օգուլմագ . օգուլմագ . օգուլմագ . օգուլմագ .
սայիրէ :

Վէ պաղէն մէճհուլ ալամէթի օլան ى վէ ى օլմագ օլունուր
տէն գօնուլուր دى ى տէնմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք .
մէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք .
մէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք .

Շէրճ . Էյլէմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք .
հուլի ى օլմագ օլունուր ى օլմագ օլունուր ى օլմագ օլունուր
իթմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք .
մէճհուլի ى օլմագ օլունուր ى օլմագ օլունուր ى օլմագ օլունուր

Ս. Միւթէատտի նէ՞ տիր :

Ճ. Միւթէատտի ֆա'իլն ֆի'յի տիկէր պիր ֆա'իլ վասէ-
թասըլա մէֆուլուն պիհէ թէճափիւղ էթտիրէն տիր , վէ Մա-
լիւմ եախօտ Լաղըմ օլան ֆի'յիլէրին մատտէի ասլիյէլէրինէ
էա'իլ ى օլմագ օլունուր :

Ս. Էտաթը թատիյէ գա'նղըսը տըր :

Ճ. Ատաթը թատիյէ در ى րէ , րէ լաֆիլէ ى րէ հարֆը օ-
լուր , ֆի'յիլն մատտէի ասլիյէլէրինէ իլափէ օլունուր գա'նղըս
տիւրիւ միւթէատտի եափըլըր , նէթէքիմ .

Պիլի . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք .
թուրմի . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք .
սուրմագ . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք .
սարմագ . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք .
մէք կիպի :

Իւլի . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք .
սուրմագ . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք .

Իւլի . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք .
սուրմագ . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք . քէսմէք .

ԳԱՅԷ . Էյլէրիւն ى րէ հարֆը , կէրէք Էտաթը թատիյէ
օլուն կէրէք օլմասըն , էտէվաթտէն պիր շէյէ միւթթասըլ
օլուր հարէքէլէնտիյի վագըթ մէճհուլ հալլէրինտէ د ى
հարֆընա գալպ օլուր . մէսէլա արալպ արալպ . քէսիլմէք .
քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք . քէսիլմէք .

կշիտիւմէք . كيدمك կիտիւմէք կիպի :

Ս. Լազըմ'նէ՞ տիր :

Ճ. Լազըմ' ֆաիլին ֆիյլի մէֆուլուն պիհէ թէճավուզ էթմէյիպ , քէնտի նէֆսինտէ պազը գալըր . قالمى գալգամադ . باقى եաթմադ կիպի :

Ս. Ֆիիլի լազըմ' գա՞ն գըսըմ'տըր :

Ճ. Իքի. Սէմաի վէ Գըհասի . Սէմաի զաթընտա լալա՞ն օլան քէլիմէլէր տըր , պալատէ կէօրիւնտիւլիւ կիպի :

Գըհասի ֆիյլին մատտէի ասլիյէսինէ պիր ن ن ن վէ պազէն տախի պիր ل ل ل , եախօտ պիր ش ش ش իլավէսիլէ օլուպ , պուճա Միւթավէաթ (مطاوعت) տէնիլի , նէթէքիմ' كزفت կէզինմէք . چكفت չէքինմէք , վէ կիւճէնմէք մանասընա օլան قيراق գըրըլմադ . صاوشقى սավուշմադ կիպի :

ԳԱԻՏԷ. Շնէ հարֆը Միւթավէաթ ալամէթի , վէ եախօտ նէֆսը քէլիմէտէն օլմատըղը վադըթ , էտաթը մաստարտան էվվէլ ֆիիլին մատտէի ասլիյէսինէ իլավէ օլունտուգտա , պիր ֆիիլին' Իքի եախօտ տահա զիյատէ քէշիլէր պէյինտէ վուգու- فعل مشاركت) տէնուր . մէսէլա اورشقى ուրուշմադ . دوكتكم փոխադարձ բայ) տէնուր . մէսէլա سويلشقى սէյլէլմէք կիպի :

Ս. Լաֆը ճիհէթիլէ մաստար գա՞ն գըսըմ'տըր :

Ճ. Իքի գըսըմ'տըր . Պասիթ (بسيط) պարզ , վէ Միւրէքքէպ (مرکب բաղադրեալ) . Պալատէ զիքը օլունան մաստարլար Պասիթ տըրլար . Միւրէքքէպ օլանլար պէշ գըսըմ'տըր քի , զիյրտէ սըրաւըիլէ զիքը օլունուր :

1. Իսմէրին ախէրինէ պիր ل ل ل մէֆթուհէ զամմ'օլունտուգտան սօնրա , էտաթը մաստար իլավէսիլէ եափըլան մաստարլար տըր , նէթէքիմ' اكر اكر اكر էյէրլէմէք . قامچى , قامچىلى գամըլլամադ : Պունլարըն մէճհուլի اكر لئمك էյէրլէնմէք . قامچىلىلى գամըլլանմադ օլուր :

2. Սէֆէթլէրին ախէրինէ ان ان ان , ل ل ل , եախօտ لت لت لت , ل ل ل զամմ'օլունտուգտան սօնրա , մաստար էտաթը իլավէսիլէ եափըլան մաստարլար օլուպ , ان ان ان օլանլար Լազըմ' , վէ لت لت لت օլանլար Միւթէատտի օլուրլար . մէսէլա اكيلىمك էքշիլէնմէք վէ طائيلتىمك թաթլըլանմադ . اكيلىمك էքշիլէթմէք վէ طائيلتىمك թաթլըլաթմադ կիպի :

Վէ պազէն ن ن ن եերինէ ن ن ن կէլուր اكيلىمك էքշիլէլմէք . طائيلتىمك թաթլըլալմադ կիպի :

3. Ֆիիլլէրին էտաթը մաստարը հաի ըէսմիյէյէ թէպտիլ օլունտուգտան սօնրա بيلك بيلك+ մաստարը իլէ թէրքիպ օլունարադ եափըլան մաստարլար տըր . كسه كسه بيلك + كسه քէսէպիլմէք . يازو يازو بيلك եազապիլմէք' քի քէսմէյէ վէ եազմաղա միւգթէտիր տէմէք տիր . Լաքին էկէր էտաթը մաստարըն մադապլի միւթէհաբըր օլուրսա հէ տէն էվվէլ պիր տա سويله بيلك . سويلك սէյլէլմէք . մէսէլա او قومى արաւմադ ارايه بيلك արաւյապիլմէք . او قومى օգուճապիլմէք կիպի : Պունա ֆիիլի Իգթիտարի տէնիլի :

4. Էտաթը մաստար ى հարֆընա թէպտիլ օլունտուգտան սօնրա بيلك+ بيلك մաստարը իլէ թէրքիպ օլունարադ եափը-

Թէն Պիճ. Էքսերիեա էտաթը նէֆի օլան Բիշ ֆէթհէսի
պէհան իշիւն Էնֆ իլէ եաղըլըր یتامک . یا مای :

Լիսանը Օսմանիտէ ետրինէ վէ իճապըն, կէօրէ հր-ֆը Է-
լան պէօյլէ իլապէսի փէք չօգ տուր :

ՖԱՍԼԸ ՄԱՆԻ

ԶԱԹԸ ՖԻԻԼ ذات فعل ԴԻՄԱՆՈՐ ԲԱՅ

Ս. Զաթը ֆիլիլ քէ միեէթ-ճէ գաճ գըսըմ տըր :

Ճ. Զաթը ֆիլիլին իսմէր կիպի քէ միեէթ իթիպարելյէ Բի-
շ քէ Բիշ. վէ Զամիր կիպի իւչ շախսը, եանի Բի-Էէէլլէ, Բի-
լախա վէ Ղաշի խասսիեէթլէրի օլտուգտան մատա, ֆիլիլին
մատտէի ասլիյէսինին թէպէտտիւլաթիլ Սուրէթը թասրիֆի
տախի հասըլ օլարագ, Հալ (حال ներկայ), Մաղի (ماضی անց-
եալ) վէ Միւսթադպէլ (استقبال ասպառնի) զէմանլէրինէ տէլա-
լէթ իլէ կէօնակէօն Սըյղէլէր հասըլ օլուր քի, պուհա թաս-
րիֆը էֆալ (تصرف افعال խոնարհումն բայից) տէրլէր :

Ս. Հալ նէ՞ տիր :

Ճ. Հալ ֆի զէմանընա, եախստ պու սաաթտա վուգու-
պուլան ֆիլլ Էախստ իշէ տէլալէթ էյլէյէն Սըյղէ տըր یرایه
Էաղայօրուլմ կիպի :

Ս. Մաղի նէ՞ տիր :

Ճ. Մաղի պու կիւնտէն, եախստ պու սաաթտա էվլէլ

վուգու պուլմուչ օլան ֆիլլէ տէլալէթ էտէն տիր یرایه Էաղ-
տըմ կիպի :

Ս. Միւսթադպէլ նէ՞ տիր :

Ճ. Միւսթադպէլ պու կիւնտէն Էախստ պու սաաթտա
սօնրա վուգու պուլաճագ իշէ տէլալէթ էտէն տիր یرایه
Էաղաճաղըմ կիպի :

Ս. Զէվաթը էֆալըն Սըյղէլէրի գաճ գըսըմ տըր :

Ճ. Իքի. Պասիթ վէ Միւրէքքէպ :

Ս. Պասիթ օլան Սըյղէլէր գաճ գըսըլ տըր :

Ճ. Պասիթ օլան Սըյղէլէր մատտէի ասլիյէսին թէպէտ-
տիւլաթիլէ հասըլ օլանլար տըր :

Միւրէքքէպ Սըյղէլէր տախի ֆիլիլի Իանէ իլէ թէրէքքէպ
էտէնլէր տիր :

— Ֆիլիլլէրին փէք չօգ Սըյղէլէրի ֆիլիլի Իանէ (فصل احالہ
— Ժանդակ բայ) իլէ թասրիֆ օլունտուղունտան, էվլէլա պու-
նուն սուրէթը թասրիֆի զիքր օլունուր քի, Էքսերիեա զամիրը
շախսիլէր իլէ պէրապէր գուլլանըլըր, վէ մապտարը օլմայուպ
Էալընըլ Հալ վէ Մաղիլէրի իլէ Սըյղէլ շարթիյէսի օլարագ,
պագը գալան Սըյղէլէրի օլմէ ֆիլիլինտէն թէմամլար :

ՖԻԻԼԻ ԻԱՆԷՆԻՆ ՍՈՒՐԼԹԸ ԹԱՍՐԻՖԻ

Մի-ֆէր	Հալ	Ճէ՞
Միւթէքքէլլիմ ین ایم	պէն իմ	یرایه պիլիլ
Մուխաթաս ین سین	սէն սին	سین سکز սիլ սինիլ
Ղայիպ او در	օ տուր	اندر درل անլէր տըրլէր

ՄԻ-ՖԻԷ	Մազիի Շուհուտի	ձեմ'
»	بن ايدم	يذ ايدك
»	سن ايدك	سز ايديكز
»	او ايدى	انلر ايديلر

ՄԻ-ՖԻԷ	Մազիի Նազի	ձեմ'
»	بن ايشم	يذ ايشز
»	سن ايشسين	سز ايشسكز
»	او ايش	انلر ايشلر

ՄԻ-ՖԻԷ	Սըյլէի Շարթիյէ	ձեմ'
»	بن ايسهم	يذ ايسهك
»	سن ايسهك	سز ايسهكز
»	او ايسه	انلر ايسهلر

Պաղէն թախֆիֆի իւէ ասկ . اسم . տախի Է Կաղըլըր : Պու-
նուն մէնֆիսի Դժ Կէնէ Լաֆղը իւէ օլըր . بن ايدم . տէյէլիմ .
سن ايدك . տէյիլ Կիպի :

ՇէրՀ . Ֆիիլի Իանէ խապէրի (ստորոգելի) միւսթէտայէ
بن ايدم . Կաղըլըր , քէզա թախֆիֆ օլընարադ . Կաղըլըր
يذ ايدك . Կաղըլըր . سن ايدك . Կաղըլըր . Կաղըլըր .
انلر ايديلر . Լաքին Կէր
ախըրը քէլիմէտէ հրուֆը իմլատէն պիրի պուլընուրսա , Կա-
ղըլըր Կիֆին հաղֆը իւէ بندهم . Կաղըլըր . Կաղըլըր .
رضى بن . Կաղըլըր . Կաղըլըր . Կաղըլըր . Կաղըլըր .
انلر ايديلر :

Վար وار Լաֆղը տախի ֆիիլի Իանէ մաղամընտա խթի-

انك وار . Կաղըլըր . سنك وار . Կաղըլըր . Կաղըլըր . Կաղըլըր .
انلر وار . Կաղըլըր . Կաղըլըր . Կաղըլըր . Կաղըլըր .
انلر وار . Կաղըլըր . Կաղըլըր . Կաղըլըր . Կաղըլըր .
انلر وار . Կաղըլըր . Կաղըլըր . Կաղըլըր . Կաղըլըր .

Ս . Կաղըլըր թիւրքիյէն թասրիֆի Կաղըլըր տիր :

ձ . Իքի . Կիրիսի Կաղըլըր Կաղըլըր միւսթէտէ օլան-

Լար տըր :

ՉԼՎԱԹԸ ԷՅԱԼԸՆ ՍՈՒՐԷԹԸ ԹԱՍՐԻՖԻ

ՄԻ-ՖԻԷ	ՊիրիՆձի ԹԱՍՐԻՖԻ	ձեմ'
»	سوهيورم	سوهيورم
»	سوهيورسين (*)	سوهيورسين
»	سوهيور	سوهيور

ՄԻ-ՖԻԷ	Հիքեայէի Հալ	ձեմ'
»	سوهيورم	سوهيورم
»	سوهيورسين	سوهيورسين
»	سوهيور	سوهيور

ՄԻ-ՖԻԷ	Միւղարի	ձեմ'
»	سورم	سورم
»	سورسين	سورسين
»	سور	سور

(*) Իշպու մուխաթապ սըյլէսի Կաղըլըր Կաղըլըր Կաղըլըր
Կաղըլըր Կաղըլըր , թէսիլը Կաղըլըր Կաղըլըր Կաղըլըր Կաղըլըր :

ՄԻ-ՖԵԷ

Հիբեայէի Մաղիի Նաղլի ձէմ

- » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

ՄԻ-ՖԵԷ

Միւթաղալէլ ձէմ

- » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

ՄԻ-ՖԵԷ

Հիբեայէի Միւթաղալէլ ձէմ

- » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

ՄԻ-ՖԵԷ

Ֆիլիի Վիճուպի ձէմ

- » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

ՄԻ-ՖԵԷ

Հիբեայէի Ֆիլիի Վիճուպի ձէմ

- » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

ՄԻ-ՖԵԷ

Ֆիլիի Իլթիլամի ձէմ

- » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

ՄԻ-ՖԵԷ

Հիբեայէի Ֆիլիի Իլթիլամի ձէմ

- » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

Իզմէշ Իզմէշ

» Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

Իզմէշ Իզմէշ

» Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

ՄԱՐԴԻ ՇԱՐԻՖԻՆԻՆ ՍՈՒՐԵԹԻՆԻ

ՄԻ-ՖԵԷ

ձէմ

- » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ
 » Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

Միւթաղալէլ

» Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

Մաղիի Շուհուպի

» Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

Մաղիի Նաղլի

» Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

Միւթաղալէլ

» Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

Ֆիլիի Վիճուպի

» Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

Ֆիլիի Իլթիլամի

» Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

Մաստար

Իզմէշ Իզմէշ

» Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

» Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ Իզմէշ

Պուստախան պաշտա یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
 եաղաեօր ըմըշըմ: یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
 եաղաճադ ըմըշըմ: یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
 մալը ըմըշըմ տախի տենիլիք քի պուստախ Բիվայեթ Սըյղէսի
 թէսմիյէ օլունուր :

Ս. Մէնֆիլէրի նա՞սըլ օլունուր :

Ճ. Մաստար պահսընտա իշար օլունտուղու կիպի ֆիլիին
 մատտէի ասլիյէսի իւղէրինէ պիւր ք իղաֆէ վէ իւղէսի իլէ օ-
 լունուր :

ՍՈՒՐԵԹԸ ԹԱՍՐԻՖԻ

Մէնֆի

Մէ-ֆիլէ	Հալ	Ճէ
»	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
»	եաղմայաեօրում یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	եաղմայաեօրում یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور

Միւղարի

»	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
»	եաղմամ یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	եաղմամ یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور

Մաղիի Շուհուտի

»	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
»	եաղմամ یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	եաղմամ یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور

Մաղիի Նաղի

»	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
»	եաղմամ یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	եաղմամ یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور

Միւսթաղպէլ

»	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
»	եաղմամ یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	եաղմամ یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور

Էմրէ Հաղըր

»	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	սոմիւր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
»	եաղմամ یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور	եաղմամ یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور

Տիկէր Սըյղէլէրի տախի պուստա Գըյաս օլունուր :

Իշարու մէնֆիլէրի մատա պիւր տա Մէնֆիլի Իղթիտարի
 վար տըր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
 կիպի. լաքին թասրիֆաթը ֆարգսըղ օլմատըղնտան պըր-
 ճա պէյան օլունմատը :

Թլէն Պի. Մաստարլարտա օլտուղու կիպի, Մաղիի Նաղ-
 լի իլէ ֆիլիլի վիւճուպինին մէնֆիլէրինտէ տախի Էքսէրիեա
 Էտաթը նէֆի օլան Գին ֆէթհէսի պէյան իշիւն Էլէֆ իլէ եա-
 ղըրըր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
 մէլի. یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور

Վէ պաղէն Միւղարիի մէնֆիլէրի օլան Էլ Լաֆըր տախի
 սաղիլէրտէ Էլէֆ իլէ Գուլլանըրըր օլմաղ կիպի :

ԳԱՅԸ. Հալ Սըյղէլէրի միսալէրտէ կէօրիւնտիւյիւ կի-
 պի մատտէի ասլիյէսին ախէրինէ պիւր հաի րէսմիյէ վէ Գ
 լաֆըրնըն իւղէսիյէ թասրիֆ օլունմուշ իսէ տէ, ախէրի
 միւթհհարրիք օլան եէրլէրտէ հաի րէսմիյէտէն Էվվէլ պիւր
 տա Գ ղիեատէ Գըլընըր. یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
 ղէն հաի րէսմիյէ հաղֆ օլունարադ Կիւր Կիւր Կիւր Կիւր :

Քէզալիք Միւսթաղպէլ սըյղէլէրինտէ տախի ախէրի միւ-
 թհհարրիք օլան եէրլէրտէ հաի րէսմիյէտէն Էվվէլ պիւր Գ տախի
 ղիեատէ Գըլընըր یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور
 Էրիյէճէք. یشم یازمور یشم یازمور یشم یازمور

մընտա իսթիմալ օլունուր : Անճադ Իսմը Ֆաիլ Մալիմոնէն վէ Իսմը Մէֆուլ Մէճհուլտէն միւշթագդ (ածանցեալ) տըր-
լար :

Պունլարտա տախի ահվալը էրպաա ճարի տըր :

Ս. Իսմը Ֆաիլ գա՞նղըսը տըր , վէ նա՞սըլ եափըլուր :

Ճ. Ֆիլիլ քէնտուսիլէ գայիմ օլան զաթը իշար էտէն սըյղէ տըր քի, Ֆիլիլին մատտէի ասլիյէսիլէ էլէֆ վէ հաիստ یحیٰ
էտաթընըն իլավէսիլէ օլուր . մէսէլա سون սէվէն . آلان ալան . یازان
հարրիք օլան եէրլէրտէ էլէֆ վէ հաիստ տան էվվէլ պիլը ե տախի
զիեատէ գըլընըր . միսալ ارايان արաեան . ارايحي արայըճը .
او قوياحي . օգուեան . او قوياحي . Էրիյիճի . اريحي . Էրիյէն . ارييان
գույուճու . سوميان . սէվմէյէն . يامان եափան վէ սայերէ :

Պաղէն զիքը օլունան էլէ հաղֆ օլունուր چکن չէքէն .
چکنر չէքէնլէր . քէզալիք اولان լաֆղընտան էլէֆ տախի հաղֆ
օլունարագ اولان օլանլէր եաղըլըր :

Պունլարտան մատա տահա պիլը թագըմ Իսմը Ֆաիլլէր վար
տըր քի , էտաթը մաստարըն Գիի հաղֆ օլունուր ق چ մէֆ-
թուհ գըլընտըգ տան սօնրա , պիլը տա հաիստ իլավէսիլէ օլուր
քի , միւպալաղա մանասընը իշար էտէր , մէսէլա ايشتن
լի- շիթքէն . صولفن սօլուղան կիպի քի , զիեատէ իշիտիճի վէ
զիեատէ սօլույուճու տէմէք տիր : Գէզալիք ييلکچ պիլլիճ .
طالغچ տալղըճ կիպի քի , զիեատէ պիլլիճի վէ զիեատէ տալըճը
տէմէք տիր :

Ս. Իսմը Մէֆուլ նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Իսմը Մէֆուլ մատտէի ասլիյէյէ اش իլավէսիլէ օլուր .
մէսէլա يازمش եաղըլըն . سولمش սէվիլմիշ . کورلمش կէօրիւլ-
միւշ . بلنمش պիլինմիշ կիպի :

Թէն Պիճ . Իսմը մէֆուլուն տախի մալիմոնէն միւշթագդ
պիլը Սըյղէի մախսուսէսի վար տըր քի , մալիմիւն մաստարը
թախֆիֆի Սըյղէսի տըր يازما եաղմա . باصما պասմա կիպի :

Անճադ պու Սըյղէ սէմաի օլտուղունտան հէր մատտէ-
տէն կէլմէզ :

Գէզալիք Մաղիի նագլի , Միւզարի վէ Միւսթագպէլ
Սըյղէլէրի սըֆէթ օլարագ գուլլանըլըպ , Մալիմէրի Իսմի
ֆաիլ , Մէճհուլլէրի Իսմը մէֆուլ մագամընտա կէլիլը , նէ-
թէքիմ بوني يازمش ياخود يازار و ياخود يازه حق و ارمي պունու եաղմըշ
եախստ եաղար վէ եախստ եաղաճագ վա՞ր մը , տէնիլիք քի ,
سولمش տէմէք տըր . ککش ادم و ارمي կէլմիշ ատէմվար մը , վէ کله جک
սէն կէլէճէք սէնէ տէնիլիք քի էլէֆ տէմէք տիր :

Ս. Դըսմը սանի գա՞նղըսը տըր :

Ճ. Դըսմը սանի պիլը թագըմ սըֆաթը միւշթէգա (ածան-
ցական) տըր քի , պաղըլարը Իսմը Ֆաիլ վէ պաղըլարը Իսմը
Մէֆուլ մանասընա օլուրլար , անճադ պունլար սէմաի օլտուղ-
լարընտան հէր մատտէտէն կէլմէզլէր , էքսէրիեա միւսթամէլ
օլան վէղնլէր պունլար տըր . دليک տէլիք . اچيق . يازըգ . قيرق
پيشکين . طالغن . քէսկին . چوروك . Գըրըգ .
دوشکون . Գըրըգ . Գըրըգ . Գըրըգ . Գըրըգ . Գըրըգ .
տախի էտաթը նիսպէթ իլավէսի իլէ օլուր , մէսէլա ياقيشقلى եա-
ղըլըգլը . سويلي . սէվիլմիլ . او قوناقلی . օգու-

ՅԱՍԼԸ ԲԱՊԻ

ՀԱՐՅԸ ԵՒՏԱ

Ս. Հրուֆը Նիտա գանդըլար տըր :

Ճ. ԹԻԼԻՍԻԿԱՆ ԴԻԼԱԹԱՄԷ՝ ՕԼԱՆ ՀԱՐՔԻՐ ՆՆՈՒԱ ԿՈՆՆԼԱՐ ԽԵՐՐ՝

[illegible]

ՇԵՐՀ. Իշպուռ տէօրթ ֆասըլտա զիբր ու պէյան գըլընան
էտէվաթտէն պաղըլար արապի վէ ֆարսի իսէլէր տէ , իպա-
րէի թիւրքիյէ արասընտա միւսթամէլ օլտուղ լարընտան պու-
րատա տէրծի միւնասիպ կէօրիւնտիւ :

ԽԱԹԸՄԷԻ ՃԻԻԶԸ ԷՎՎԵԼ

ՄԻՅԹԱՀ-ԻԻԼ-ԻԻԼՈՒՄ

مِفْتَاحُ الْعِلْمِ

ՃԻԻԶԸ ՍԱՆԻ

ԳԱՎԱԻՏԸ ՖԱՐՄԻՅԷ ՊԷՅՄԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

ᲛᲠ ᲛᲚ ᲛᲗ ᲛᲘ ᲛᲙ ᲛᲞ ᲛᲟ ᲛᲠ ᲛᲡ ᲛᲢ ᲛᲣ ᲛᲤ ᲛᲥ ᲛᲦ ᲛᲧ ᲛᲨ ᲛᲩ ᲛᲪ ᲛᲫ ᲛᲬ ᲛᲭ ᲛᲮ ᲛᲯ ᲛᲰ ᲛᲱ ᲛᲲ ᲛᲳ ᲛᲴ ᲛᲵ ᲛᲶ ᲛᲷ ᲛᲸ ᲛᲹ ᲛᲺ Მ᲻ Მ᲼ ᲛᲽ ᲛᲾ ᲛᲿ ᲛᲠ ᲛᲡ ᲛᲢ ᲛᲣ ᲛᲤ ᲛᲥ ᲛᲦ ᲛᲧ ᲛᲨ ᲛᲩ ᲛᲪ ᲛᲫ ᲛᲬ ᲛᲭ ᲛᲮ ᲛᲯ ᲛᲰ ᲛᲱ ᲛᲲ ᲛᲳ ᲛᲴ ᲛᲵ ᲛᲶ ᲛᲷ ᲛᲸ ᲛᲹ ᲛᲺ Მ᲻ Მ᲼ ᲛᲽ ᲛᲾ ᲛᲿ

ԷՍՄԱԻ ՖԱՐՄԻՅԷ

Ս. Էսմաի Ֆարսիյէ գաջ գըսըմ տըր :

Ճ. Էամաի Փարսիյէ տախտ, Էամաի Թիւրքիյէ կիպի եքի դը-
սըմ տըր , Իամը Խաս վէ Իամը ճինս . هم رتلسوتم ام بهر اى گف-
ردام : شير زليزل . پلنگ کيفهگ کيپي :

Ս. Էսմաի Ֆարսիյէ քէմիյէթ Իթիպարիլէ գա՛ն գընըմ տըր :

Ճ. Էստաբլի Ֆարսիյէ քէզալէք քէմիյէթ Եթիպարիւն Էրի Դը-
սըմաըը , Միւֆթէա վէ ճէմ' . վէ Թիւրքի Էտաթը ճէմ' օլան
յ Էլէ ճէմիյէնիը , Կա՛ն խանն . Կա՛ն խաննէը կիպի :

Մ. Ուսուցիչ Ֆարսիյէ իւզըէ հաս^մըլ ճէմիլէնիւ :

Ի Զ Ա Ֆ Ե Թ

Ս. Պարսկապետ իզաֆէթ նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Էսմաիլ Պարսկապետ իզաֆէթ Պարսի գաւիտէսիլէ Միւ-
զաֆէ պիր Էւրէ վէրիլէրէք թաղաւմ վէ Միւզաֆուէն իլէյհ
թէէլիւր օլուսուր. մէսէլա فرمان پادشاه ֆէրմանը փատիշահ ,
փատիշահըն ֆէրմանը. كل چشم بلیل. պէրքը կիւլ. Էւզմը
պիւլպիւլ կիպի :

Պաղաթ միւզաֆ օլան. քէլիմէնին ախէրլինտէ հաի Էւսիյէ Էս-
խօտ Էէ պուլուսուրսա պիր հէֆէ, վէ Էլէֆ Էսխօտ վալ պուլու-
սուրսա պիր Էէ տախի ղիյատէ դըլընըր. մէսէլա باغ و بو. մէյ-
վէի պաղ, պաղըն մէյվէսի. صوفی برو. սօֆուի Պըուսա, Պը-
րուսանըն սօֆուսու. کدای جهان կէտաի ճըհան, ճըհանըն Էի-
լէնճիսի. ابروی دوست Էպրուի տօսթ, տօսթուն գաշը (*):

Ս. Իզաֆէթը պէյանիյէ նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Իզաֆէթը պէյանիյէ (բացայայտիչ, բացայայտեալ) տա-
խի պիւյնիհա Իզաֆէթը լամիյէտէ ճարի օլան գաւիտէյէ իթ-
թիպաէն իսթիմալ օլուսուր. մէսէլա درخت سرو տիրախթը
սէրվ կիպի քի, սէրվի աղաճը տէմէք աիր :

(*) ֆէթվա, վէ մանա կիպի ախէրլինտէ Էլէֆ
մաֆուսէ օլան իսմէրի Էհլի Պարսի Էէ իլէ թէլէֆֆիւլ Էտէրէք
معتی، معنی بیت Էտէրլէր իսէ տէ, Թիւրքիտէ Էլէֆ իլէ թէ-
լէֆֆիւլ օլուսարադ. معنی بیت Էտէրլէր իսէ տէ, Թիւրքիտէ Էլէֆ
վաի մէլֆիթի տէնիլուր :

ՊԱՊԸ ՄԱՆԻ

ՍԸՖԱԹԸ ՅԱՐՍԻՑԷ

Ս. Սըֆաթը Պարսկիյէ նա՞սըլ գուլանըլըր :

Ճ. Պարսի սըֆէթլէր տախի Թիւրքի սըֆէթլէր մագամըն-
տա գուլանըլըր. պու սուրէթտէ մէվսուֆու մուախիլէր կէ-
լիր, վէ Պարսի օլտուղու կիպի, Թիւրքի վէ Սրապի տախի օ-
լապիլիր. سیاه جامه սիհաճ ճամէ. سیاه روبه սիհաճ բուպա.
کوزل جامه کوزل چپکن կիւզէլ Էփիկէն. کوزل جامه
կիւզէլ ճամէ. کوزل جامه کوزل چپه կիւզէլ ճիւպպէ կիպի :

Ս. Դաիտէի Պարսիյէ իւզլէ նա՞սըլ գուլանըլըր :

Ս. Սըֆաթը Պարսկիյէ գաւիտէի Պարսիյէճէ գուլանըլըր
վաղըթ տաիմա մէվսուֆ սըֆէթէ թէգատտիւմ Էտէր, վէ
մէվսուֆուն ախէրի միւզաֆ կիպի քէսը իլէ օգուսուր. մէսէ-
լա دست سفید տէսթը սէֆիտ, պէյաղ Էլ. قد بلند գատտը պիւ-
լէնտ, ուզուէն պոյ. مرد نادان մէրտը նատան, ճահիլ առամ:
ره رست րահըր րասթ, տօղրու Էօլ կիպի :

Պաղաթ մէվսուֆուն ախէրլինտէ հաի Էւսիյէ Էսխօտ Էսի
մէմտուտէ պուլուսուրսա պիր հէֆէ վէ Էլէր Էլէֆ Էսխօտ վալ
պուլուսուրսա պիր Էէ տախի ղիյատէ դըլընըր. մէսէլա خانه
والی عنایتکار Էալի Էնայէտի տիւրիւշա, Էիւրէք ֆէրահլատըճը Էվ.
վալիի ինսանէթընար, ինսայէթլի վալի. بنای استوار պիւնաի իս-
թիւվար, միւլքէմ պիւնա. جانچراش առուի ճանիւրաշ,
ճանա Էղիյէթ վէրէն տիւշման :

Պարսիտէ մէվսուֆ ճէմիլէնտիւրտէ սըֆէթ տախի ճէմիլէ-

վազաա նիւվիս կիպի քի, եիւզ կէօսթէրէն, صداقت نما
 Գաթնիւմա, սատաղաթ կէօսթէրէն, حیرت نما
 հայրէթ կէօսթէրէն Թէմէք օլուր :

در افشان տիւրը Էֆշան, Եֆշէր տաղըտան.
 خون افشان խուն Էֆշան, դան սաշան.
 دل آزار տիւ աղար, եիւրէք, } Ինճիտէն.
 جان آزار ճան աղար, ճան, }
 تاب افکن թապ Էֆքէն, ալէֆլի.
 مراد آور միւրատ ալէր, միւրատընը Իմրա Էտէն
 دل آور տիւ ալէր, եիւրէք գափընը.
 جهان آرا } Երհան արա, } տիւնեայա շէրէֆ.
 عالم آرا } ալէմարա, } զինէթ վէրէն.
 روح آسا } Բուհ ասա, } ճանա բահաթլըգ վէրէն.
 جان آسا } ճան ասա, }
 کار آزموده քեար աղմուտէ, թէճըիւպէլի, իշ կէօրմիւշ.
 خون آلود խուն ալուտ, դանա աղուլաշմը.
 روح افزا բուհ Էֆզա, եիւրէք բահաթլաշընը.
 بهجت افزا պէհէթ Էֆզա, սէվինճ վէրիճի.
 سر افراز սէր Էֆրազ, պէլլի պաշլը.
 عالم افروز ալէմէֆրուզ, ճըհանը զիեառար Էտէն.
 جهان آفرین ճըհան աֆէրին, տիւնեայի եարատան.
 دانش آموز տանիշ ամուզ, մալիւմաթլը.
 ستم آمیز տիթէմալիզ, թաղիր Էտէն.
 حکمت آمیز հիքմէթ ալիզ, հիքմէթլի.
 رنگ آمیز ըէնկ ալիզ, ըէնկլի. ալէաթընը.

پرتو انداز փէրթէվ Էնտազ, զիեալը.
 دهشت انداز տէհշէթ Էնտազ, հէյպէթլի.
 تیر انداز թիր Էնտազ, օգ աթան.
 ظلمات اندوز զուլմէթ Էնտուզ, գարանլըգ.
 فتنه انگیز ֆիթնէ Էնկիզ, ֆիթնէքեար.
 دل بر տիւ պէր, եիւրէք գափընը.
 تن پرور թէն փէրվէր, շիշ պօղաղ.
 عشق باز աշգ պաղ, աշըգ.
 سخن پرداز սիւսէն փէրտազ, տիւպաղ.
 حيله بند հիլէ պէնտ, հիլլէլի.
 آسمان پیوند ասիւման փէյվէնտ, ուճու կէօյէ վարմըշ. եիւքսէք
 عالم تاب ալէմթապ, տիւնեայա շալգ վէրէն.
 دلجوى տիւ ճույ, իսթէք.
 کل چین կիւլ շին, կիւլ թօփլայան.
 سخن چین սիւսէն շին, սէօղ տիւղէտէն.
 خیر خواه խայր խահ, էյի իսթէյէն.
 جهاندار ճըհանտար, տիւնեայի զապթ Էտէն.
 جهان دیده ճըհան տիյտէ, տիւնեայի թանըեան.
 موردیده ումուր տիյտէ, ումուր կէօրմիւշ.
 خرد بین խիւրտէ պիյն, էն ուֆադ շէյլէրի կէօրէն.
 کامران քեամրան, միւրատա Էրէն.
 خون ریز խուն ըիյզ, գան տէօքէն.
 آشکارا էշք ըիյզ, կէօղ եաշը տէօքէն.
 رهنز ըէհզէն, եօլքէսէն.
 دلسوز տիւ սուզ, եիւրէք եաղան.

جان شكار ڊاڻن ڇٺڪڪار , ڊاڻن ٺاڙڪڪار .
 كارشناس ڀڪڪار ڇٺڪڪار , ڀٽڪڪار ٺاڙڪڪار .
 جڪر ڪڍڙ ڊڪڪار ٺاڙڪڪار , ٺاڙڪڪار ڇٺڪڪار .
 ضيا ڪسٽر ڇٺڪڪار ٺاڙڪڪار , ٺاڙڪڪار ڇٺڪڪار .
 عالم ڪير ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار , ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار .
 دلڪشا ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار , ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار .
 ڪشور ڪشا ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار , ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار .
 اورنگ نشين ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار , ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار .
 رهنما ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار , ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار .
 غريب نواز ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار , ٺاڙڪڪار ٺاڙڪڪار .

Թիւն Պիւհ. Էլֆաղը Սրապիյէ տախի պու սուրէթլէ գուլլա-
 նըլըր . մէսէլա ֆրո Գամէրու վէ ֆրալէթ կի-
 պի քի , սյ եիւղլիւ տէմէք տիր . Լաքլն Թիւրքի Լաֆղլէր
 պու մէվգըլէրտէ գուլլանըլմայըպ արու արու , արու
 Էլ Զինաս տէնիլէմէլ :

Իչպու Վասֆ Թէրքիպլէր Էքսէրիեա միւթթասըլ եաղըլըր
 կիւլրու . Էքսէրու Էքսէրու :

Պալատէ զիքը օլունան Էմըր հաղըրլար սէմաէ միւթէվէգ-
 գըֆ օլմաղլէ Օսմանըլը լիսանընտա միւթթամէլ վէ մէշնուր օ-
 լանլար պուրատա զիքը օլունուր :

Էքսէր

Մասնա

آرا արա , Զինէթլէ , արասթէն .
 آزار արա , Էնճիթ , արաթէն .
 آزا արա , Թէճրիպէ Էթ , արաթէն .

Էքսէր

Մասնա

آسای ասայ , րահաթլա'ն , ասուտէն .
 آشام ասամ , Է'ն , ասամիտէն .
 آشوب ասուպ , Գարըշարը արթիւթ , ասուֆթէն .
 آغیش արիյշ , Գարիֆլա'թ , (Էթ) Գարիշթէն .
 افراز Էֆրազ , Գալար'ը , Էֆրաթէն .
 افروز Էֆրուզ , փարլա'թ , Էֆրուլթէն .
 آفرین Էֆրին , եարա'թ , Էֆրիտէն .
 افزا Էֆզա , արթը'ր , Էֆզուտէն .
 آلا Էլա , պուլաշար'ը , Էլուտէն .
 آموز Էմուզ , Էյրէ'թ , Էմուլթէն .
 آميز Էմիյզ , Գարըշար'ը , Էմիլթէն .
 انداز Էնտազ , Էթ , Էնտալթէն .
 اندوز Էնտուզ , Գալա'ն , Էնտուլթէն .
 انگيز Էնկիյզ , Թահրիք Էթ , Էնկիլթէն .
 آور ար , Էթ , Էթթէն .
 آويز Էվիյզ , Էթ , Էվթթէն .
 بار Էար , Էալար'ը , Էարիտէն .
 باز Էազ , օյնա'թ , Էալթէն .
 باف Էաֆ , Էթ , Էաֆթէն .
 بخش Էպիշ , } Էպիշլա'ն , Էպիշուտէն .
 بخشا Էպիշա , } Էպիշլա'ն , Էպիշիտէն .
 بر Էբ , Էթթէն , Էբթէն .
 بر Էբ , Էթթէն , Էբթէն .
 بر Էբ , Էթթէն , Էբթէն .

Էջեր հաշվեր

Մասեր

بردار	պերտար, ա'լ, գալտը'ր,	داشتن	պերտաշթէն.
پرداز	փերտաղ, աիւղէ'թ,	پرداختن	փերտաթթէն.
پزیر	փեղիր, գնապուլէ'թ,	پزیرفتن	փեղիրեֆթէն.
بند	պէնտ, պաղլա',	بستن	պէսթէն.
پندار	փէնտար, սա'յ,	پنداشتن	փէնտաշթէն.
پسند	փէսէնտ, պէյէն,	پسندیدن	փէսէնտիտէն.
پیرای	փիրայ, տօնա'թ,	پیراستن	փիրասթէն.
پیوند	փեյվէնտ, պիրլէշտի'ր,	پیوستن	փեյվէսթէն.
بین	պին, կէօ'ր,	دیدن	տիյտէն.
تاب	թապ, եա'գ,	تافتن	թաֆթէն.
تاز	թաղ, աճէլէ է'թ,	تاختن	թախթէն.
توز	թուղ, թօփէ է'թ,	توختن	թուխթէն.
جوی	ճույ, իսթէ',	جستن	ճիւսթէն.
چین	չին, թօիլա',	چیدن	չիյտէն.
خرایش	խըրաշ, թըրմալա',	خراشیدن	խըրաշիտէն.
خوان	խաւ, օգո'ւ,	خواندن	խաւտէն.
خور	խօր, եէ',	خوردن	խօրտէն.
خیر	խիյղ, գա'լգ,	خاستن	խասթէն.
دار	տար, թո'ւթ,	داشتن	տաշթէն.
دان	տաւ, պի'լ,	دانستن	տաւնիւթէն.
دوز	տուղ, տի'ք,	دوختن	տուխթէն.
ران	րաւ, սի'ւր,	راندن	րաւտէն.
ربا	րիւպա, գա'վ,	ربانیدن	րիւպաւտէն.
رس	րէս, իրի'շ,	رسیدن	րէսիտէն.

Էջեր հաշվեր

Մասեր

رسان	րէսան, իրիշթի'ր,	رسانیدن	րէսանիտէն.
ره	րէհ, գուրթա'ր,	رستن	րէսթէն.
رو	րէվ, կի'թ,	رفتن	րէֆթէն.
روب	րուպ, սիւփի'ւր,	رفتن	րիւֆթէն.
ریز	րիյղ, էրի'թ,	ریختن	րիյիւթէն.
زا	զա, տօ'ղ,	زادن	զատէն.
زن	զէն, վո'ւր,	زدن	զէտէն.
ساز	սաղ, տիւղէ'թ,	ساختن	սախթէն.
ستا	սիթա, մէտհէ'թ,	ستودن	սիւթուտէն.
سای	սայ, սի'ւրթ,	سودن	սուտէն.
سوز	սուղ, եա'գ,	سوختن	սուխթէն.
شتاب	շիթապ, աճէլէ է'թ,	شتافتن	շիթաֆթէն.
شو	շօվ, օ'ւ,	شدن	շիւտէն.
شوی	շույ, եըյգա',	شستن	շիւսթէն.
شکن	շիքէն, գը'ր,	شکستن	շիքէսթէն.
شکيب	շէքիյպ, թաճիւպ է'թ.	شکفتن	շիքիֆթէն.
شمار	շիւմար, սա'յ,	شمردن	շիւմուրտէն.
شناس	շինաս, աւլա',	شناختن	շինասիւթէն.
فرما	ֆերմա, էմր է'թ,	فرمودن	ֆերմուտէն.
فروش	ֆիւրուշ, սա'թ,	فروختن	ֆիւրուխթէն.
فريب	ֆիրիյպ, ալտա'թ,	فريفتن	ֆիրիֆթէն.
فزا	ֆէզա, աթթը'ր,	فزودن	ֆիւզուտէն.
کداز	կիւտաղ, էրի'թ,	کداختن	կիւտաիւթէն.
کذار	կիւզար, պըրա'գ,	کذارستن	կիւզաշթէն.

Պարսկ	Արաբ	Մահա
خطرناك	مهلك	թէհլիքէլի
افتراکو	مفتري	իֆթիրախտէն
دروغ کو	کاذب	եալանճը
پایدار	ثابت قدم	} դալի, մէթին
	راسخ	
شادمان	ممنون	} մէջնուն, մէսրունք, շէն
دلشاد	مسرور	
شایان	مستحق	լայըդ
جوانمرد	سخی	ճէօմէրտ
طالعمند	مستعود	մութլու
فرخنده	مميون	խայըրլը
رسان	خائف	դօրդադ
آرام	رفاه	ըահաթ
دلایل	جاذب	կէօնիւլ դա- վիճը

[illegible]

ճահլիլ	ճահլ ճահլ	ճահլ ճահլ
հեհնէն, զապլթ	մանսուր, զալիպ	մանսուր, զալիպ
էտէն	մուզաֆֆէր	մուզաֆֆէր
սէօղիւնտէ	սատրդ	սատրդ
տուրան		
տիւսիլ	էպքէմ, Լալ	էպքէմ, Լալ
կէնճ	շապպ	շապպ
հազըլմըշ	մուհարրէր	մուհարրէր
պօշ	խալի	խալի
պէհալը	զիյդըյմէթ	զիյդըյմէթ
աշըդ, կէօնիւլ	միւպլթէլա	միւպլթէլա
վէրմիշ օլան	մեթալ	մեթալ
կէօնիւլ փօշ	մսրուր օլալ	մսրուր օլալ
ինճինմիշ օլան	միւքէտտէր օլալ	միւքէտտէր օլալ

ԾԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

U. S. U. S. U. S. U. S.

Մ. Ֆարսիտէ Ատատը ասլիյէ Գա^նդըլար տըր :

Ճ. Պուսնլար տըր. بك كتهر, պիր. دو տիւ, էքի. سه مے, իւշ.
 چار زدرار, چار زار, տէօրթ. پنج كتهر, պէշ. شش زهز, ալթը.
 هفت كتهر, كتهر. هشت كتهر, տէքիդ. نه كتهر, տոգուդ.
 ده مے, օն. يازده كتهر, օն պիր. دوازده مے, տիւվադտէն, օն
 كتهر. سيزده مے, օն իւշ. چهار زدرار, օն տէօրթ.

Uk-Suk-⁴

Հայիսկ

മുട'.

»	o, o	ایشان	հյշան,	օնլար
»	o, օնու	ایشان	հյշան,	օնլարըն
»	o րա, պէ o, օնա	ایشانرا	հյշանրա, պէհյշան,	օնլարա
»	o րա, օնու	ایشانرا	հյշանրա,	օնլարը

Յարսիտէ տախի թա'ղիմ իշիւն միւֆրէտ եէրինէ ճէմ',
 Գուլանըրը :

Ս. Զամիրր Իգաֆի գահնդըլար տըր :

Ճ. Զամիրը իզաֆիլ ۾ آف، ت ۽ ش վէ շէ հարֆերի օլուպ ,
քելլիմէնին ախէրինէ իզաֆէ օլունսուգտա , նիսպէթ վէ թէ-
մէլլիւք մանալարընը իշար էտէրլէր , պունլարըն ճէմի مان
۽ تان، تان، شان օլուր . մէսէլա یدرم փէտէրէմ . یدرت փէ-
տէրէթ . یدرش փէտէրէշ . փէտէրիմ , փէտէրին , փէտէրի .
یدرمان փէտէրման , یدرتان փէտէրթան , یدرشان փէտէրշան .
փէտէրիմիզ , փէտէրինիզ , փէտէրլէրի տէմէք տիր :

Եկէր քելիմէնին ախէրինտէ հա՛ ըւսկէ պուլունուր խա՛,
պաղէն հաղփ օլունուր خزينت խաղինէթ, խաղնէն կիպի, վէ
պաղէն տախի հալի իւզրէ գալարադ զամիրը իղափկյէ պիր
էնֆ իլապէ օլունուր جامه ام ճամէմ, բուպամ. جامه ات ճա-
մէթ, բուպան. جامه اش ճամէշ, բուպասը կիպի :

Զամիրը շախսիէր տախի պու մէվզըլէրտէ միւսթամէլ
տըրլար. մէսէլա من اسب էսպը մէն, պէնիմաթըմ. ما اسب
էս-
պը մա, պիզիմաթըմը. اسب تو
էսպը թիւ, սէնինաթըն.
اسب شما
էսպը շիւմա, սիզինաթընը. اسب او
էսպը օ, օնուն
աթը. اسب انسان
էսպը իյշան, օնլաթընաթը :

ԷՍՄԱԻ ԻՇԱՐԷԹ

Ս. Էսմաի Իշարէթ գա^նդըլլար տըր :

Ճ. Էսմաիլ Իշարէթ ին ին, պու, շու. ան, օ, օլ, լաֆլ-
լարը օլուպ, Թիւրքի Իսմը Իշարէթ Էր Էի գի պիր մէվսուֆէ սը-
ֆէթ օլուրլար, վէ մէվսուֆէրի մահֆուզ օլտուղու հալտէ զա-
միր մագամընտա գուլլանըլըպ Զամիրը Իշարէթ տէնիլուր :
این خانہ , یول کەڤ , آن مان Թարաֆ , օլ Թարաֆ :
Պուշլար Եսմ պատ լաֆլը Էլէ տախի գուլլանըլարագ- Եսմ Զին
պատէզին, պուշտան սօրա. Եսմ Զին պատէզան, անտէն սօն-
րա : Ճէմէրի գիրուհ Էլին Էնան. անան, գիւրու-
հուն զայրը Էլին Էնահ, Էնահ օլուր : Պուշլարտան
մատա Էսմ Էտաթը տախի պաղը Էսմէրին Էվլէլինէ լահիգ-
օլարագ Իսմը Իշարէթ մագամընտա գուլլանըլըպ Էսմէպ,
պու Էէճէ. Էսմ Էսմը, պու Էլին Էլպի : Գէզալը Էսմ
անքէս, օ քիմէ. Էսմ անքէ, զայրը ագիլ (անքան) Էլին,
օ նէ. Էսմ Էսմ, օ քի, օլ քիմ. Էսմ անքէ, Էսմ անքէ,
Էլլանքի, անքէ քիմ տէնիլուր :

Ս. Զամբարը քիչիւ զա՞նգըլար տըր :

Ճ. Ֆարսիէն Զամիրը Ֆիլիւն ք միմ, Կ եէ, Բ իմ, Կ իտ,
 Ա ի նստ օլուպ, Ֆիլիւէրին ախէրինէ իլավէ օլունարապ իւն
 շախսը իշար իտէրլէր, նէթէքիմ ք քէրտէմ, ք քէրտի,
 ք քէրտ, ք քէրտիմ, ք քէրտի, ք քէրտէնս
 քիպի քի, էթտիմ, էթտին, էթտի, էթտիք, էթտինիլ,
 էթտիլէր տէմէք տըր:

Ս. Զամիրը միւս հէմ գա^ն նորը^ն էր տըր :

Ճ. Պուսլար տըր . Ժ չի , նէ . چون زيارن , նիճէ . Կ քի ,
քիմ , کدام քիւտամ , գանղը . چند زينت , գաչ . چند زينتين ,
պու գատար . چندان زينتماني , օլ գատար : Պուսլար կերէք
խզհամ , վէ կերէք իսթիֆհամ մագամընտա գուլլանըրլար ,
նէթէքիմ چه فائده چي فايده , նէ ֆայտէ . Ժ Կո نه چي کيفيت ,
նասըլ . هر چه باد اباد հէր չի պատ ապատ , հէր նէ օլուր իսե
օյսուն . چند دفعه چند زينت تفتيح , պիր գաչ տէֆա վէ ղայրիհի :

ՊԱՊԸ ԲԱՊԻ

366

Ս. Էֆալր Յարսիյէնին մէսատըըը նա՞սը Կէլիւ :

Ճ. Զէպանը Պարսիտէ մաստաւը իբրի գըսըմ տըր , պիւրի Յ
Եւն , վէ տիկէրի յո րէն իլէ միւնթէհի ոլանլար ոլուպ , էվ-
վէլքիսինէ Մասարը Եւն , իբրինճիսինէ Մասարը Կաւ թէսմիյէ
օլունուր , պունլար տալի թիւըքի Մաստաւըլար կիպի պա-
սիթ վէ միւրէքքէպ օլուրլար :

ԹԷՆ ԻԼԷ ՄԻԻՆԹԷՀԻ ՕԼՈՒՊ ՊԱՄԻԹ ՕԼԱՆ ՄԱՍՏԱՐԼԱՐ

ԴԱՆՏԻՆ ԽԱՆԻԽԹԵՆ, ԱԿԻԼԴԵՔ ԲԻԼՖԹԵՆ, ՍԻԼՎԻԼԻԴԻԵՔ
 ԱՄՈՒԽԹԵՆ, ԷՕՂԵԹԻԴԵՔ ԲՍԻՆ ԱԿԵՍԹԵՆ, ԱԿԱՂԼԱՄԱԳ
 ԱՐԱՍԹԵՆ, ՌՕՆԱԹԻՄԱԳ ԷՖՐՈՒԽԹԵՆ, ԶԷՕԼԵԼԵՆ-
 ԲԷՖԹԵՆ, ԿԻԹԻԴԵՔ ՍԻՐԻԴԵՔ

[illegible]

107, 108, 109, 110

ՏԷՆ ԻԼԷ ՄԻԻՆԹԷՀԻ ՕԼԱՆ ՄԱՍՏԱՐԼԱՐ

کردن քերտէն , էթմէք նիհան քիհատէն , դամագ
 آموذن արմուտէն , թէճըրիւպէ էթմէք տիտէն , կէօրմէք
 فرمودن ֆերմուտէն , պոյուրմագ ۛسیدن քէսիտէն , իրիշմէք
 شدن շիւտէն , օլմագ ۛنکريدن քիկիրիտէն , պագմագ
 آمدن ամտէն , կէլմէք ۛرستادن ֆիրիսթատէն , կէօնտէրմէք
 خریدن խըրիտէն , սաթըն ալմագ ۛريدن պիւրիտէն , քէսմէք
 ترسيدن թէրսիտէն , գօրգմագ بودن պուտէն , օլմագ
 جنيدن ճիւնպիտէն , դըմըլտանմագ ۛنالیدن քալիտէն , ինլէմէք
 زدن զէտէն , ուրմագ پوشیدن փուշիտէն , կէյմէք
 بردن պիւրտէն , կէօթիւրմէք پوشیدن փուսիտէն , էօփմէք
 شنيدن շինիյտէն , իշիթմէք خراامیدن խըրամիտէն , սալլանմագ
 بودن քիւսուտէն , գափմագ نمودن քիւմուտէն , կէօթէրմէք
 دزدیدن տիւզտիտէն , չալմագ افزودن էֆլուտէն , արթըրմագ
 شغوردن շիւմուրտէն , սալմագ آسودن ասուտէն , բահաթ էթմէք
 کردین կէրտիտէն , տէօնմէք آشامیدن աշամիտէն , իշմէք
 کشیدن քէշիտէն , չէքմէք افتادن իւֆթատէն , տիւշմէք
 لرزيدن լէրպիտէն , տիթքէմէք آفريدن աֆէրիտէն , եարաթմագ
 نوشيدن քուշիտէն , իշմէք افشاندن էֆշանտէն , սաչմագ
 رنجيدن քէնճիտէն , ինճինմէք هراسیدن հէրասիտէն , գօրգմագ
 اغازیدن աղաղիտէն , պաշլամագ پاشیدن փաշիտէն , սաչմագ
 ستادن սիթատէն , ալմագ شوریدن շուրիտէն , գարըշտըրմագ
 مردن միւրտէն , էօլմէք آوردن ալէրտէն , կէթիւրմէք
 دادن տատէն , վէրմէք خوايدن խապիտէն , ույումագ
 آوردن ալուտէն , պուլաչմագ دميدن տէմիտէն , իւֆիւրմէք

ۛرسیدن փիւրսիտէն , սօրմագ رتءمليتءن , իւրքմէք
 باریدن պարիտէն , եաղմագ ستودن սիւթուտէն , մէտն էթմէք
 خوردن խօրտէն , եէմէք بخشدن պախշէնտէն , պաղըշլամագ
 پروردن քէրվէրտէն , պէսլէմէք خواندن խանտէն , օգումագ
 ماندن մանտէն , գալմագ پوشيدن փէսէնտիտէն , պէյէնմէք
 فهميدن ֆէհմիտէն , անլամագ دميدن տէմիտէն , զահիր օլմագ
 کشادن քիւշատէն , աչմագ پناهيدن փէնահիտէն , սըղընմագ
 مالیدن մալիտէն , սիւրմէք کوشيدن քիւշիտէն , չալըշմագ
 رهايندن քէհանիտէն , գուրթարմագ :

Ս. Միւրէքքէպ մաստարլար նասըլ օլուր :

Ճ. Էվվէլա պասիթ օլան մաստարըն էվվէլինէ ۛ ۛէր, ۛ ۛէր իլավէսիլէ միւրէքքէպ մաստար հասըլ օլարագ , մանալի մաստար տալի թաղէկը ու թէպտիլ օլուր . մէսէլա .

ياقتن	հաֆթէն ,	պուլմագ .	պասիթ
در يافتن	տէրեհաֆթէն ,	անլամագ .	միւրէքքէպ
آمدن	ամտէն ,	կէլմէք .	»
در آمدن	տէրամտէն ,	իշէրի կէլմէք .	»
داشتن	տաշթէն ,	թութմագ .	»
برداشتن	պէրտաշթէն ,	հօգարը գալտըրմագ :	

Սանիէն , քէլիմէնին ախէրինէ ۛ کردن ۛէր, ۛ ۛէր ۛէր ۛէր մաստարլարըն իլավէսիլէ օլուր . մէսէլա ۛ دادن

ۛ فرار کردن ֆիրար քէրտէն , գաչմագ .
 ۛ رها کردن քէհա քէրտէն , գուրթարմագ .

دفن کردن ամեն քերտեն , } կեօմմէք .
 زبر خاك نهادن զկորը խաք նիհատեն , }
 زخدار کردن զէսմտար քերտեն , եարալամադ .
 زبر و زبر کردن զկոր ու զէպեր քերտեն , ալթ իւսթ էթմէք .
 فراموش کردن ֆիրամուշ քերտեն , ունուլթմադ .
 قراردادن գարարտատեն , գարար վերմէք .
 فرماندادن ֆէրմանտատեն , էմր էթմէք եախօտ վերմէք .
 در اغوش کردن տէրաղուշ քերտեն , գուճադլամադ .
 لال کردن լալ քերտեն , սուս օլմադ , սէս չըգարմամադ .
 سکوت اختیار کردن սիւքիթի իսթիեար քերտեն , } սուս օլմադ .
 خاموش شدن խամուշ շիւտեն , }
 خلقه بکوش شدن խալգա պէկիւշ շիւտեն , միւթի օլմադ .
 فوت شدن ֆէվթ շիւտեն , էօլմէք :

Ս. Պու իքի նէվտեն մատա տահա մաստար վա՞ր մը :

Ճ. Էվվէթ , քէլիմէնին մատտէի ապիլյէսինէ պիր ռօ իլավէ
 օլունտուգտա , մանաի մաստար հասըլ օլուր . մէսէլա دانش
 րօշ , պիլիլի , րօշ րօշ , կիտիշ :

Ս. Ասըլ Թիւրքիտէ միւսթամէլ օլան մաստարըն վէզնի
 նա՞սըլ տըր :

Ճ. Մաստար ալամէթլէրինտեն ռօշ մահվ օլունտուգտա
 ֆիլիլի մադի գալըպ , ախէրինէ Թիւրքի մաստարըլարտան ايمك
 էթմէք , ايمك էյլէմէք իլավէսիլէ պիր նէվ մաստար հասըլ
 օլուպ , Թիւրքիտէ տախի փէք միւսթամէլ տիր , մէսէլա
 ֆիրուլթ , սաթտը . فروخت ايمك ֆիրուլթ էթմէք ,
 սաթմադ . گرفت کيرکيڤ , Թուլթուլ . گرفت ايمك կիրիֆթ

էթմէք , Թուլթմադ . كشاد ايمك քիւշատ էթմէք , աչմադ .
 شکست ايمك շէքէսթ էյլէմէք , գըրմադ :

Ս. Նիսպէթ ճիհէթիլէ մաստար գա՞ն գըսըմ տըր :

Ճ. Թիւրքի մաստարըլար կիպի տէօրթ գըսըմ տըր . Մա-
 իլմ , Մէճհուլ , Միւթէատտի վէ Լադըմ :

Ս. Յարսիտէ մալիւմիւ մէճհուլ գըլմանըն գախիտսի
 գա՞նդըսը տըր :

Ճ. Մալիւմիւ մէճհուլ գըլմադ իչիւն ալամէթը մաս-
 տարտան ռօշ հալֆ օլունարադ ետրինէ պիր հօի րօշ , վէ
 ալամէթը մէճհուլիյէ օլան شدن րօշ լուղէթին իլավէսիլէ
 օլուր . մէսէլա دانستن տանիսթէն , պիլմէք . دانسته شدن
 նիսթէ շիւտեն , պիլինմէք . فروختن ֆիրուլթէն , սաթմադ .
 فروخته شدن ֆիրուլթէ շիւտեն , սաթըլմադ :

Ս. Միւթէատտի նա՞սըլ եալիլըլը :

Ճ. Փիլիլին մատտէի ապիլյէսինէ انيدن րօշ եալօտ րօշ
 էտաթլարըն իլավէսիլէ օլուր , նէթէքիմ دانيدن տանա-
 նիտեն , պիլթիլթմէք . شناسانيدن շինասանիտեն , անլաթտըր-
 մադ . فرمايانيدن խանանիտեն , օգուլթտուրմադ .
 ماسكانيدن , պուլթըլթտուրմադ :

Ս. Մէնֆի նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Մաստարըն էվվէլինէ պիր ن րօշ իլավէսիլէ մէնֆի օ-
 լուր , մէսէլա دانستن նէտանիթէն , պիլմէմէք . نياموختن
 մուլթէն , էյլէնմէմէք . نخواستن նէխանտեն , օգուլմամադ կիպի :

[illegible]

ՖԻԻԼԻ ԻԱՆԼՆԻՆ ՍՈՒՐԵԹԸ ԹԱՍՐԻՖԻ

Մէ-Ֆրէր	Հաւ	ձեմ'
Միւթէքէլլիմ	ام كى لم	ایم كى لى
Մուսաթապ	ى لى ملى	ایم كى ملى
Ղայիպ	است كى لم، ملى	ایم كى ملى، ملى

Մե-ֆրէ-	Հիքեայէի Հալ	Ճէմ'
» میودم միպուտէմ, իտիմ	» میودیم միպուտիմ, իտիր	
» میودی միպուպի, իտին	» میودید միպուտիտ, իտինիլ	
» میود միպուտ, իտի	» میودند միպուտէնտ, իտիլէբ:	

Մէ-Ֆրէր	Մաղիի Շուհուտի	Ճեհ'
» Ժ Ժ. պղտտէմի օլտտուժ	Բ Ժ. պղտտիմի օլտտուժ	
» Ժ Ժ. պղտտի, օլտտուն	Ժ Ժ. պղտտիտ, օլտտունուժ	
» Ժ Ժ. պղտտ, օլտտու	Ժ Ժ. պղտտէնտ, օլտտուլաժ	

[illegible]

Uti- <i>qiri</i>	Uti- <i>qiri</i>	Uti- <i>qiri</i>
» خواهم بود	خواهم بود	خواهم بود
» خواهی بود	خواهی بود	خواهی بود

» خواهديبود [سازگشت] պուլտ خواهنديبود [سازگشت] պուլտ :

Օրանդարմ, օլանդպսըն , օլանդ . . . :

Մէ-ֆրէր
 Էմիլ Հազըր Ծէ՛՛
 » باش պաշ, օԼ Բաշի՛մ պաշիտ, օԼու՛նու՛ղ :
 Մէ-ֆրէր
 Էմիլ Ղայիկ Ծէ՛՛
 » باشد պաշէտ, օԼսու՛ն Բաշն՛մ պաշէնտ, օԼսու՛նԼար :

Մէ-գրէր	Սուրէթը Շարթլըէ	Ճէ՛
»(*) Եկէր միպուտէմ	Եկէր միպուտիմ	
» Եկէր միպուտի	Եկէր միպուտիտ	
» Եկէր միպուտ	Եկէր միպուտէնտ :	

Մէ-ճէ-է	Յիկիլի Իլթիլամի	Ճէ-ճ'
»	باشم պաշէմ, օլալըմ	باشيم պաշիմ, օլալըմ
»	باشى պաշի, օլասըն	باشيد <u>պաշիտ</u> , օլասընըլ
»	باشد պաշէտ, օլա	باشند <u>պաշէնտ</u> , օլալէր :

Մաստար
بودن պու-տէն, օլմադ :
Իսմը Ֆահլ
اشا պաշա, օլան :

(*) Պու Սըյէ էերինէ Եքսերիեա շահն Փիլիքն հիքեայէի
հալը իսթիմալ օլունարադ میشم میزلیتم. میشد میزلیتم.
میشد میزلیتم. میشم میزلیتم. میشدید میزلیتم. میشدند
اگر تشریف میاوردید خیلی ممنون میشم
էկէր Թէշըիֆ միազէրտիտ խոյը մէմնուն միշլիւտմ. էկէր
Թէշըիֆ էթսէ իտինիզ փէք մէմնուն օլըրուտում կիպի :

Իսմը Մէֆուլ

« Եւ պուտէ, օլմուշ :

ՄէնՖի

Մէ-Ֆրէր

Հալ

Ճէ՛՛

- » նիսթէմ նիսթիմ
» նիսթի նիսթիտ
» նիսթ նիսթնտ :

Տէյիլիմ, տէյիլիտ, տէյիլ . . . :

Մէ-Ֆրէր

Հիքեայէի Հալ

Ճէ՛՛

- » նիսթիպուտէմ նիսթիպուտիմ
» նիսթիպուտի նիսթիպուտիտ
» նիսթիպուտ նիսթիպուտնտ :

Տէյիլիտիմ, տէյիլիտիտ, տէյիլիտի . . . :

Մէ-Ֆրէր

Մաղիի Շուհուտի

Ճէ՛՛

- » նիսթիպուտէմ նիսթիպուտիմ
» նիսթիպուտի նիսթիպուտիտ
» նիսթիպուտ նիսթիպուտնտ :

Օլմատըմ, օլմատըն, օլմատը . . . :

Մէ-Ֆրէր

Մաղիի Նաղլի

Ճէ՛՛

- » նիսթիպուտէմ նիսթիպուտիմ
» նիսթիպուտի նիսթիպուտիտ
» նիսթիպուտէմ նիսթիպուտէնտ :

Օլմամըլըմ, օլմամըլըն, օլմամըլ . . . :

Հիքեայէի Մաղի

Ճէ՛՛

Մէ-Ֆրէր

- » նիսթիպուտէմ նիսթիպուտիմ
» նիսթիպուտի նիսթիպուտիտ
» նիսթիպուտ նիսթիպուտնտ :

Օլմամըլըմ, օլմամըլըն . . . :

Մէ-Ֆրէր

Միւթաղալէ

Ճէ՛՛

- » նիսթիպուտէմ նիսթիպուտիմ
» նիսթիպուտի նիսթիպուտիտ
» նիսթիպուտ նիսթիպուտնտ :

Իմը Հաղը

- » նիսթիպուտէմ նիսթիպուտիմ

Իմը Ղայիլ

- » նիսթիպուտէմ նիսթիպուտիտ

ՁԵՎԱԹԸ ԷՅԱԼԸ ՍՈՒՐԵԹԸ ԹԱՍՐԻՖԻ

Ս. Էֆալը Պարսկէնի թասրիֆի դաշ տիւրլիւ տըր :

Ճ. Իքի, պիքի Է՛՛ վէ տիկէրի Է՛՛ իլէ միւթէնի օլմն-

լար տըր :

ՊիթիՆՃԻ ԹԱՍՐԻՖԻ

Մէ-Ֆրէր

Հալ

Ճէ՛՛

- » միքիւշիմ միքիւշիմ
» միքիւշիտ միքիւշիտ
» միքիւշիտ միքիւշիտնտ :

Օլմալըմ, օլմալըն, օլմալը . . . :

Մաստաք

کشتن քիւշթէն, էօլտիւրմէք :

Իսմը Գաիլ

کشته քիւշէնտէ } էօլտիւրէն
کشان քիւշան

Իսմը Մէֆու

کشته քիւշթէ, էօլտիւրիւլմիւլ :

Թէն իլէ միւնթէհի օլան մաստաքլար պու ուսուլ իւզրէ
թասրիֆ օլունուրլար :

ԻՔԻՆՃԻ ԹԱՍՐԻՖ

Մէ-ֆրէ	Հալ	Ճէմ'
Միւթէքէլլիմ	میخورم	միխորիմ
Մուսաթապ	میخوری	միխորիտ
Ղայիպ	میخورد	միխորէնտ
Եէյօրում, եէյօրսուն . . . :		

Մէ-ֆրէ	Հիքեպէի Հալ	Ճէմ'
» քորմ	میخورم	միխորիմ
» քորդի	میخوردی	միխորիտ
» քորդ	میخورد	միխորէնտ
Եէյօրուտում . . . :		

Մէ-ֆրէ	Միւղարի	Ճէմ'
» քորմ	خورم	խորիմ
» քորի	خوردی	խորիտ
» քորդ	خورد	խորէնտ
Եէրիմ, եախստ եէյէճէյիմ . . . :		

Մէ-ֆրէ

Մաղիի Շուհուտի

Ճէմ'

» քորմ	خوردم	խորիմ
» քորդի	خوردی	խորիտ
» քորդ	خورد	խորէնտ

Եէտիմ, եէտին . . . :

Մէ-ֆրէ

Մաղիի Նադի

Ճէմ'

» քորմ	خورده‌ام	խորմէիմ
» քորմ	خورده‌ای	խորմէիտ
» քորմ	خورده‌است	խորմէէնտ

Եէմիլիմ, եէմիլին . . . :

Մէ-ֆրէ

Հիքեպէի Մաղի

Ճէմ'

» քորմ	خورده‌بودم	խորմէպուտիմ
» քորմ	خورده‌بودی	խորմէպուտիտ
» քորմ	خورده‌بود	խորմէպուտէնտ

Եէմիլ իտիմ, եէմիլ իտին . . . :

Մէ-ֆրէ

Միւսթադպէլ

Ճէմ'

» քորմ	خواهم خورد	խահիմխորտ
» քորմ	خواهی خورد	խահիտխորտ
» քորմ	خواهد خورد	խահէնտխորտ

Եէյէճէյիմ, եէյէճէյսին . . . :

» քորմ	خورم	խորիմ
» քորի	خوردی	խորիտ
» քորդ	خورد	խորէնտ

Մաստար

خوردن խօրտէն, եէմէք :

Իսմը Ֆախլ

خورنده խօրէնտէ, եէյէն, եէյիծի :

Մէ-ֆրէ+

Իսմը Մէֆուլ

Ճէ՛

خورده խօրտէ, եէմիշ, էքլ օլուլմուշ :

Տէն իլէ միւնթէհի օլան էֆալը Ֆարսիյէ պու սիեադ իւզ-
րէ թասրիֆ օլուլուր :

Ս. Մէնֆիլէր նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Ֆիլիլին էվվէլինէ պիր նուշը նաֆիյէ (ن) իււվէսիլէ
օլուր. մէսէլա :

نکردم նէքէրտէմ	نکردی նէքէրտի	نکرد նէքէրտ
نکردیم նէքէրտիմ	نکردید նէքէրտիտ	نکردند նէքէրտէնտ :
էթմէտիմ,	էթմէտին,	էթմէտի .
էթմէտիք ,	էթմէտինիլ ,	էթմէտիլէր :

Պագաթ էմըր հաղըրէն միւֆրէտինէ եալընը պիր ֆէ իւս-
վէսիլէ մէնֆի օլուր مکن մէքիւն կիպի քի էթմէ տէմէք տիր :

ՖԱՍԼԸ ՄԱՆԻ

ԻՍՄԸ ՖԱԽԼ ՎԷ ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒԼ

Ս. Իսմը Ֆախլ նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Ջէպանը Ֆարսիտէ Իսմը Ֆախլ եափմադ իշիւն ֆիլիլ

միւզարիտէքի տալըն մագապլինէ պիր նա՞ն, վէ մագապլինէ
պիր հա՛ն բէֆֆիյէ իլլավէ վէ զամմը իլէ օլուր. մէսէլա

داندە տանէնտէ, պիլիծի بختشده պախշէնտէ, պաղըշլայըճը
سازنده սաղէնտէ, չալըճը خواهند խահէնտէ, իսթէյիծի
رونده րէվէնտէ, կիտէն کنند. քիւնէնտէ, էտիծի
دارنده տարէնտէ, թուլթան خواهند խահէնտէ, օգուլուճու
آفرنده աֆէրինէնտէ, եարատան آينده ايچىنտէ, կէլիծի :

Պաղէն տախի մատտէի ապլիյէնին ախէրինէ էլէֆ, նա՞ն եա-
խօտ եալընը պիր էլէֆ իլլավէսիլէ Իսմը Ֆախլ օլուր. خوباً ճու-
յա, سوزان սուզան, سوزا սուզա, جويان ճուեան, արայըճը. Եաղըճը. ايندا պիլինա, կէօրիւծիւ. دانا տանա, պիլիծի կիպի :

Ս. Իսմը մէֆուլ նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Մաստարըն ախէրինտէքի նա՞ն, հա՛ն բէֆֆիյէ թէպտի-
լիլէ օլուր. մէսէլա

داندە տանիւթէ, պիլինմիշ	کرده քէրտէ, էտիլմիշ
رفته րէֆթէ, կիտիլմիշ	گذشته կիւղէշթէ, կէշմիշ
نوشته նիւվիշթէ, եաղըլմիշ	نچيده սէնճիյտէ, թարթըլմիշ
پسنديده փէսէնտիտէ, պէյէնիլմիշ	گفته կիւլթէ, տէնիլմիշ
ديده տիյտէ, կէօրիւլմիշ	شده շիւտէ, օլմուշ
شکسته շիքէսթէ, (*) Գըրըգ	بسته պէսթէ, պաղլանմիշ

(*) Իշպուլ Իսմը մէֆուլլար իլէ տախի վասֆ թէրքիպի եա-
փըլըր دلوخته տիլշէքէսթէ, կէօնլիւ Գըրըլմիշ. տիւ-
սուլթէ, կէօնլիւ եանմիշ. دلدادە տիլտատէ, կէօնլիւ վէրմիշ
կիպի :

بسم خلق պէսէրի խալդ , խալդըն պաշընտա .
 بمن պէմէն , պէնիմ իչիւն .
 بمن آيد كه պէմէն այետ քի , պանա կէլիւր քի .
 بكل պէ կիւլ , կիւլ կիպի .
 كاه بكاه կեահ պէ կեահ , վազըթ վազըթ .
 ماه بماه մահ պէ մահ , այտան այա .
 بر مقتضای حال պէր միւզթէղայի հալ , միւզթէղայի հալ իւզըէ .
 بر منوال محرور պէր մինվալը մուհարէր , եազըլտըզը վէչնի իւզըէ .
 بر معتاد պէր միւթ աւտ , առէթ իւզըէ .
 بر سر պէր սէր , պաշ իւսթիւնէ .
 بر اى خاطر պէրայի խաթըր , խաթըր իչիւն .
 بر اى مصلحت պէրայի մասլահաթ , մասլահաթ իչիւն .
 با سند պա սէնէտ , սէնէտ իլէ .
 با اراده պա իրատէ , իրատէ իլէ .
 بى خبر պի խապէր , խապէրսիլ .
 بى وفا պի վէֆա , վէֆասըլ .
 بى كان պի կիւման , շիւպհէսիլ .
 بى هنر պի հիւնէր , հիւնէրսիլ .
 تا مزاج նա միզաճ , քէյֆսիլ .
 تا شنیده նա շինիյտէ , իշիտիլմէմիշ .
 تا بينا նա պիյնա , կէօրմէյէն , քէօր .
 تا پسند նա փէսէնտ , մադպուլ օլմայան .
 تا توان նա թիւվան , գուվվէթ սիլ .
 تا ساز նա սազ , տիւզէնսիլ .
 تا سزا նա սէզա , լայըգսըլ .

تا بصباح թա պէ սէպահ , սապահատէգ .
 تا بچين թա պէ Չին , Չինէտէք .
 تا نسأ نسأ նիսա ասա , գարը կիպի .
 تا آينه آينه այինէ ասա , այինէ կիպի .
 تا مشك آسا միւշք ասա , միւք կիպի .
 تا ماهوش մահ վէշ , սյ կիպի .
 تا زير زمين զիյըր զէմին , եէր ալթընտա .
 تا زير اداره զիյը իտարէ , իտարէ ալթընտա .
 تا زير تراب զիյըր թիւրապ , թօփրադ ալթընտա .
 تا دوستانه տօսթանէ , տօսթլուդ իւզըէ .
 تا حاقلا نه ազըլանէ , ազըլլըլըդ իւզըէ .
 تا درويشانه տէրվիշանէ , տէրվիշ կիպի .
 تا برادرانه պիրատէրանէ , գարտաշ կիպի .
 تا شاهانه շահանէ , շահէ լայըգ :

Պալատէ զիյըր օլունան էտէվաթտէն մատա , սըֆէթլէրին
 էքսէրիսի , վէ պազը իսմլէր տախի պու մէվգըլէրտէ միւս-
 թամէլ տըրլար , մէսէլա .

دور տուր , ուզադ .
 تا زديك նէզտիք , եազըն .
 تا بسيار պիսեար , չօգ .
 تا يلا պալա , եօգարը .
 تا زير و بالا զիյը ու պալա , ալթիւսթ .
 تا پايين փային , աշաղը .
 تا پيش պիշ , զիյատէ .

کم քէմ, աղ.

امروز Էմրուզ, պու կիւն.

ديروز Էմրուզ, Էմրու.

فردا ֆէրտա, Էարըն.

پريروز փէրիւրուզ, Էվվէլի կիւն.

پس فردا փէսֆէրտա, Էարըն տէյիլ, օ պիւր կիւն.

پاسال փարսալ, } կէչէն Էրլ.

سال گذشته Էարը կիւզէշթէ,

سال آینده Էարը պէնտէ, կէլէճէք Էրլ.

امسال Էմնալ, պու Էրլ.

روز و شب րուզ ու շէպ, կէճէ կիւնտիւզ.

شام շամ, Էսնշամ.

Շու աթիտէքի քէլիմէլէրին պաղըսը ալամէթը Զարֆ, վէ պաղըսը տախի Հարֆը Աթֆ վէ Հարֆը Նիտա օլարադ միւսթամէլ տըր:

آکون Էքնուն, շիմտի.

هنگام Էննկեամ, վազըթ.

همواره Էնմլարէ, } տայիմա.

همیشه Էնմիշէ,

همان Էնման, տէրհալ.

هم مذهب Էնմմէզհէպ, մէզհէպի պիւր.

همپا Էնմիա, արգատաշ.

همشهری Էնմշէրի, վաթանտաշ.

همجوار Էնմճիվար, դօնշու.

هنوز Էննուզ, շիմտի.

بار պար, քէրրէ.

هر آن Էնր ան, } Էնր տայիմ.

هر دم Էնր տէմ,

هر بار Էնր պար, Էնր քէրրէ.

چرا չէրա, } նիշիւն.

چه سبب չի սէպէպ,

چون չիւն, նիճէ.

چند بار չէնտ պար, պիւր դաշ քէրրէ.

بجا քիւճա, նէրէտէ.

اینجا Էնճա, պուրա.

آنجا անճա, օրա.

بلی պէլի, Էվվէթ.

نه Էն, Էօդ, խայրը.

هیچ چیز Էիշ չիլ, Էիշ պիւր չէյ.

اگر چه Էր, Էկէրշի, Էկէր.

پس փէս, իմտի.

ورنه վէրնէ, Էօխա.

شاید շայէտ, } պէլի.

شاید که շայէտ քի,

زیرا զիրա, } չիւնքի.

زیرا که զիրա քի,

لیک Էյք, Էսքին.

کویا կէյա, } սանքի.

کویا که կէյա քի,

مبادا մէպատա, } օլմայա քի.

مبادا که մէպատա քի,

کاشا քեաշա , } նէ օլտյտը .
کاشکه քեաշքի , }

دریغ տիրիղ , } եաղըդ .
دریغاکه տիրիղաքի , }

پادشاه փատիշահա , (*) էյ փատիշահ .

صائبա սաիպա , էյ սաիպ .

آفرین աֆերին , փէք էյի , փէք կիւզէլ .

ایا այա , աճապա , ա' .

حسرتاکه հասրէթաքի , նէ' հասրէթաքի :

ԽԱԹԸՄԷԻ ՃԻԻԶԸ ՍԱՆԻ

(*) Պարսիտէ քելիմէնին ախէրինէ պիր էլէֆ գօնուլտուդ-տա , Հարֆը Նիտա օլուր՝ միսալտէ կէօրիւլտիւլիւ կիպի :

ՄԻՅԹԱՀ-ԻԻԼ-ԻԻԼՈՒՄ

مِفْتَاحُ الْعِلْمِ

ՃԻԻԶԸ ՍԱԼԻՍ

ԳԱՎԱՍԸ ԱՐԱՊԵՅԷ ՊԷՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

Ս. Քելիմէի Արապ գա'ն հարֆտան միւրէքքէպ տըր :

Ճ. Քելիմէի Արապ իւշ հարֆտան ալթը հարֆա գատար տըր , եանի Արապիտէ իքի հարֆլը քելիմէ փէք աղ օլտուղու կիպի , եէտի հարֆլը քելիմէ տաիի եօդ տուր , անըն ի-չիւն Սիւլասիտէն Սիւտասիյէ (եռատառէն վեցնատառ) թա-պիր էտէրլէք :

Ս. Հարֆը թարիֆ գա'նըսը տըր :

Ճ. Արապիտէ ال էլէֆ Լա' հարֆը թարիֆ օլուպ քելիմէնին էվլէլէնէ գօնուլտուդտա մանասընը թահտիտ վէ թախսիս էտէր , մէսէլա بيت պէյթ , էվ. البيت էլպէյթ , էվի. باب պապ , գափու. الباب էլպապ , գափուլու :

Վէ պաղէն իքի քելիմէի պիրպիրինէ ըապթ էտէր , ֆա-գաթ մապատինտէքի հարֆ Հրուֆը Շէմսիյէտէն օլուրսա , օլ

ԳՐԳԻ տըր քէ, զիբուհ ունն տիշի իսմի տիր, افسانه ميثاقيما ,
شاهي ميگيژي کليالي : ننگيلر سانسبي ميرلنکينکسور لبرتيچاريپير اوچولاي,
պու տախի եքի գորսում տրր, Մէմաի վէ Գրչասի :

Ս. Սէմաի գա^րնշընը տըր :

Ճ. Սէմաի պիր դաիտէ թահթընտա օլմայըպ, Սըրապիտէ
Միւէննէս իթիպար օլունան քէլիմէլէր տըր, شمس نكس
էմմ. از ان جلا اح عين, կէօղ. սիւսհ
կիպի: Հարֆլէրլն իսմլէրի տախի տայիմա միւէննէս տըրլար,
واو مدود هـ های رستم հաի րէսմլիյէ կիպի:

Մ. Գրչապի նախըլ օղղր :

ձ. Գլխասի գաւիտէ իւն զապթ օլունան քէլիմէլէր տըր ,
 շէյլէ քի , էվվէլա միւղէքքէրին ախէրինէ պիր հաի ըհամլյէ
 (.) իլավէ օլունտուգտա միւղէնէն օլուր . մէսէլա

Մի-շէտեր	Մի-հնդէս	Մահա		
والد վալիտ ,	والده վալիտէ ,	ահա		
زوج զէվճ ,	زوجه զէվճէ ,	գարը		
قاتل գաթիլ ,	قاتله գաթիլէ ,	էօլտիւրէն	պիր գարը	
کاتب քեաթիպ ,	کاتبه քեաթըպէ ,	եաղըճը	»	»
کاذب քեաղիպ ,	کاذبه քեաղըպէ ,	եալահճը	»	»
کامل քեամիլ ,	کامله քեամիլէ ,	քեամիլ	»	»
عارف արիֆ ,	عارفه արիֆէ ,	սիլիճի	»	»
مقتول մագթուլ	مقتوله մագթուլէ ,	էօլտիւրիլ լիլիլ	»	»

Մանիկեն և իրեն միւսն թէհի ոյան քելիմէլեր միւսէննէս աստտ

Օղուհուրլար رحمت րահմէթ , ظلمت զուլմէթ կիպի :

ԵՆԻՐ Հ. Ալամէթը թէհննիս օլան Բէ հարփը, Արապիտէ շուսուրէթտէ օ հաղըլըր իսէ տէ, լիսանը Օսմանիտէ եա Բա Բա-
 ԷԼ (Երկսյն Բէ) սուրէթինտէ հաղըլըր راجت ըահմէթ կիպի,
 եախօտ նօգթալարը իսգաթ օլունարադ հաի րէսմիյէյէ թէպ-
 տիլ օլունուր حايه հիմայէ, عباره նօգթա, عباره իպարէ կիպի:
 Եախօտ թապիլ իլէ Բա թէլէֆֆիլ օլունուր مادت ատէթ,
 مصلحت մասլահաթ, ملاقات միւլադաթ, عبارت իպարէթ կիպի.
 Փադաթ էվլէլինէ Լա Բա Բա կէթիրիլըր, եախօտ միւլաֆ
 գըլընուր վէ եախօտ ախէրինէ Բէ Բէ իլհադ էտիլըր իսէ,
 եինէ Բա Բա (օ) սուրէթինտէ հաղըլըր لاجل المصلحت լիէճԼ
 իլլ մասլահաթ, بالملاقات պիլ միւլադաթ, خاتمة الكتاب իսաթէ-
 մէթիլլ քիթապ, վէ مائدة ատէթէն կիպի:

Ս. Հէր Լուղէթին ախէրինտէ պուլուհանն թալէր ալամէ-
թը թէէննի^ն մի աըրլար :

Ճ. Խայր. الثفات իլթիֆաթ, یت պէյթ, ثبوت սիւպութ, سكوته սէսկութ, اثبات իսպաթ, ثبته սէսթ, ثبات սէսպաթ, میقات վազդլթ, وقت սըյթ, اسكات իսքէսաթ, صیت սըյթ, اثبات իսպաթ վէ էմսալի քէլիմէլէրին էվսիլըրինսէ պսւլունան թա-
ւէր նէֆսը քէլիմէտէն օլմադըն ալամէթը թէհննիս տէյիլ տըր :
վէ պազէն էտաթը միւսպալաղա օլուր, մէսէլա ۛۛۛ ալլամէ
կիպիլ քի, վէք զէյաստէ ալիմտէմէք տըր :

Սաղիսէն , Արապիտէ պագըլ քէլիմէներին ախեբէրինտէ եւ
սոիրէթիհտէ պուլլանն էֆէլ շահիբէր ալամէթը [Թէշնէի սոր-
չար دعوى امامى , فتوى شيخ الاسلام , كبرى اصولها , քիւսկ-

Ս. Ճէմը Միւքէսէր նաւը օլուր :

Ճ. Պու ճէմին պիր դախտէի մախսուսէսի օլմայըս , ալա-
մէթը ճէմ' հատարը լա ելուհսա տըր , վէ հէր նէ դատար պիր
խամին ճէմի պիլմէք իչիւն . քիւ թիւսը լուղաթէ միւրաճաաթ
էթմէք լաղըմ' իսէ տէ : քէսպը մէլիքէյէ մէտարը սուհուլէթ
օլմագ մագսէտիլէ պաղը դախտէլէրի դիյրտէ տէրճ օլունուր :

ՃԵՄԸ ՄԻԻԲԵՍՍԵՐԻՆ ԱԳՍՍՄԸ ՄԻԻԹԵԼԻՖԵՍԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ (*)

ՄԻ-ՖԵԷ

ՃԵՄ

ثوب սեվս ,	اثواب էսվապ , ըուպալար .
ثمر սեմէր ,	اثمار էսմար , մէյվէլէր .
طفل թըֆլ ,	اطفال էթֆալ , չօճուղլար .
قر դամէր ,	اقار ագմար , այլար .
بيت պէյթ ,	ايات էպէաթ , պէյթլէր (ոտանաւորներ)
وقت վաղթ ,	اوقات էվգաթ , վաղըթլար .
ملك միւլք ,	املاك էմլաք , միւլքլէր .
حال հալ ,	احوال ահվալ , հալլէր .
فكر ֆիքր ,	افكار էֆքէար , ֆիքրլէր .

(*) Կէրէք պու դախտէին վէ կէրէք աթիտէ զիքը օլու-
նանլարըն միւֆրէտ սըյղէլէրին պաղը վէզնլէրի պիրպիրին-
տէն ֆարղը իսէլէր տէ , ճէմ' սըյղէլէրին վէզնլէրի պիր օլ-
տուղունտան թէֆրիգ էտիլմէտի :

ՄԻ-ՖԵԷ

ՃԵՄ

عدد աւէտ ,	اعداد ատատ , սայըլար .
ثمن սէմէն ,	اثمان էսման , պէհալէր .
خبر խապէր ,	اخبار ախպար , խապէրլէր .
باب պապ ,	ابواب էպվապ , դափուլար .
جنس ճինս ,	اجناس էճնաս , ճինսլէր .
وقف վաղֆ ,	اوقاف էվգաֆ , վաղըֆլար .
واحد վահիտ ,	آحاد ահատ , պիրլէր .
قلم գալմ ,	اقلام ագլամ , գալմլէր .
صاحب սահիպ ,	اصحاب ասհապ , սահիպլէր .
طرف թարաֆ ,	اطراف էթրաֆ , թարաֆլար .
نوع նէվ ,	انواع էնվա , նէվլէր .
مال մալ ,	اموال էմվալ , մալլէր .
رزق ըրզգ ,	ارزاق էրզագ , ըրզգլար .
شخص չախս ,	اشخاص էշխաս , քիչիլէր .
يوم եւվմ ,	ايام էեամ , կիւնլէր .
اثر էսէր ,	اثار ատար , նըշանէլէր .
بحر պահր ,	ابحر էպհար , տէնիլլէր .
نهر նէհր ,	انهار էնհար , չայլար .
قوت գուլթ ,	اقوات ագվաթ , եէմէքլէր .
شجر շէճր ,	اشجار էշճար , աղաճլար .
قوم գավմ ,	اقوام ագվամ , միլլէթլէր .
سر սըրը ,	اسرار էսրար , սըրլար .
زهن զիհն ,	اذهان էզհան , զիհնլէր .
زهر զէհր ,	ازهار էզհար , չիչէքլէր .
ولد վէլէտ ,	اولاد էվլատ , վէլէտլէր :

ԻՐԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ

ՄԻ-ՖԵԷ	ՃԷ՝
بلد պէլէտ ,	بلاد պիլատ , մէմլէքէթլէր .
عبد ասպտ ,	عبد Իպատ , գուլլար .
جبل ճէպէլ ,	جبال ճիպալ , տաղլար .
كبير քէպիր ,	كبار քիպար , պէոյիւքլէր .
عظيم ազիմ ,	عظام Իզամ , ուլլուլէր .
رجل ըէճուլ ,	رجال ըիճալ , ըիւթպէսի օլան ատամլար :

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ԳԱԻՏԷ

ՄԻ-ՖԵԷ	ՃԷ՝
قيد գայտ ,	قيود գույուտ , գսյուլէր .
سيف սէյֆ ,	سيوف սիւեուֆ , գըլըճլար .
بيت պէյթ ,	بيوت պիւեութ , էվլէր .
رسم ըէսմ ,	رسوم ըիւսում , ատէթլէր .
نفس նէֆս ,	نفوس նիւֆուս , ճանլար .
طير թայր ,	طيور թույուր , գուլլար .
نقد նաֆտ ,	نقود նուգուտ , հաղըր ադճէլէր .
نجم նէճմ ,	نجوم նիւճում , երլարղլար .
حد հատտ ,	حدود հուտուտ , սընօրլար .
علم իլմ ,	علوم իւլում , իլմլէր .
عقل ազլ ,	عقول ուգուլ , ազըլլար .
شيخ շէյխ ,	شيوخ շիւյուխ , շէյխլէր .
رأس ըէս ,	رؤس ըիւսուս , պաշլար .
فن ֆէնն ,	فنون ֆիւնուն , սանաաթլար .

ՃԷ՝

ՄԻ-ՖԵԷ	ՃԷ՝
ملك մէլիք ,	ملوك միւլուք , փատիշահլար .
وحش վահշ ,	وحوش վուհուշ , վահշի հայվանլար .
شهر շէհր ,	شهره շիւհուր , շէհրլէր .
قلب գալպ ,	قلوب գուլուպ , եիւրէքլէր :

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ԳԱԻՏԷ

ՄԻ-ՖԵԷ	ՃԷ՝
زمان զէման ,	ازمنة էզմինէ , զէմանլէր .
دوا տէվա ,	ادويه էտվիյէ , իլաճլէր .
لباس լիպաս ,	البسة էլպիսէ , ըուպալար .
سؤال սիւալ ,	اسئلة էսիլէ , տուալլար .
جواب ճէվապ ,	اجوبه էճվիպէ , ճէվապլար .
دعا տուա ,	ادعيه էտիյէ , տուալար .
مثال միսալ ,	امثلة էմսիլէ , միսալլար .
لسان լիսան ,	السنة էլսինէ , լիսանլար .

ՊԷՇԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ

ՄԻ-ՖԵԷ	ՃԷ՝
علیم ալիմ ,	علما իւլէմա , ալիմլէր , պիլիճիլէր .
وزير վէզիր ,	وزرا վիւզերա , վէզիրլէր .
وكيل վէքիլ ,	وكلا վիւքէլա , վէքիլլէր .
فقير ֆազիր ,	فقرا ֆուգարա , ֆազըրլար .
كبير քէպիր ,	كبرا քիւպերա , պէոյիւքլէր .
صغير սազիր ,	صغرا սուղերա , քիւշիւքլէր .

Մե-ֆրե-

ձէ՛

ضعيف զա'իֆ, զուսաֆա, զայիֆլէր .
 فهم ֆէհմ, ֆիւհէմա, անլայըճըլար .
 كريم քէրիմ, քիւրէմա, ճէօմէրալէր .
 جاهل ճահիլ, ճիւհէլա, ճահիլլէր .
 شاعر շահիր, շիւհէրա, շահիրլէր .
 قاتل գաթիլ, գութէլա, գաթիլլէր .
 أمير ամիր, ամիրա, ամիրլէր :

ԱԼԹԸՆՃԸ ԳԱԻՏԷ

Մե-ֆրե-

ձէ՛

رساله ըիսալէ, ըէսայիլ, քիւշիւք քիթապլէր .
 كتبه քէթիպէ, քէթսյիպ, օրտուլար .
 بابه պէհիմէ, Բաբ պէհայիմ, հայվանլար .
 تذکره թէզքըրէ, տէզաքըր, թէզքէրէլէր .
 تهليلك թէհլիքէ, տէհալիք, թէհլիքէլէր .
 جزيره ճէզիրէ, ճէզայիր, ատալար .
 سفینه սէֆինէ, սէֆային, կէմիլէր .
 قائده ֆաիտէ, ֆաիտիտ, ֆայտէլէր .
 قواعد գաիտէ, գաիտիտ, գաիտէլէր :

ԵԷՏԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ

Մե-ֆրե-

ձէ՛

جامع ճամի, ճավամի, ճամիլէր .
 عاطف ատըֆ, ատաֆ, քէրէմլէր .

Մե-ֆրե-

ձէ՛

جانب ճանիպ, ճէվանիպ, թարաֆլար .
 كواكب քէվաքիպ, Երլարդլար .
 لازم լազլմ, լէզալիմ, լազլմ օլան շէյլէր .
 عامل ամիլ, ավամիլ, իշլէյիճիլէր .
 حادث հատիս, հավատիս, Եհնի խապէրլէր .
 باعث պաիս, պէվաիս, սէպէպլէր .
 باقى պազը, պէվազը, գալան շէյլէր .
 لاحق լահիգ, պիթիշիք օլանլար :

ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ

Մե-ֆրե-

ձէ՛

مكتب մէքթէպ, մէքթէպլէր .
 مسجد մէսճիտ, ճամիլէր .
 مسكن մէսքէն, մէսաքին, օթուրաճագ Եէրլէր .
 معبد մապէտ, մէապիտ, իպատէթ Եէրլէրի .
 منبع մէնպա, մէնապի, փուհարլար .
 مقبره մազպէր, մէզարըզլար .
 مجلس մէճլիս, մէճլիսլէր .
 مصدر մաստար, մէատըր, մաստարլար :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ԳԱԻՏԷ

Մե-ֆրե-

ձէ՛

سلطان սուլթան, սէլաթիյն, սուլթանլար .
 قنديل գանտիլ, գանատիլ, գանտիլլէր .

ՄԷ-ՖԵԷ

ձԷ՛

مکتوب ակտիպ, ակտիպիպ, ակտիպիպիպ.
 مضمون մազմուն, մազմուն, մազմուն.
 مجنون ակճուն, ակճուն, ակճուն.
 اقليم Իգլիմ, Իգլիմ, Իգլիմ.
 مفتاح ակֆիթահ, ակֆիթահ, ակֆիթահ.
 مفلس ակֆիլիս, ակֆիլիս, ակֆիլիս.
 شیطان շէյթան, շէյթան, շէյթան.
 اسلوب Իսլուպ, Իսլուպ, Իսլուպ.
 قانون գանուն, գանուն, գանուն.

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ԳԱԻՏԷ

ՄԷ-ՖԵԷ

ձԷ՛

اكبر Էքպեր, Էքպեր, Էքպեր.
 اصغر Էսգեր, Էսգեր, Էսգեր.
 احسن Էհասն, Էհասն, Էհասն.
 افخم Էֆիխմ, Էֆիխմ, Էֆիխմ.
 اقرب Էգրիպ, Էգրիպ, Էգրիպ.
 اسفل Էսֆիլ, Էսֆիլ, Էսֆիլ.

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ

ՄԷ-ՖԵԷ

ձԷ՛

هديه հէտիյէ, հէտիյէ, հէտիյէ.
 بليہ Էլիյէ, Էլիյէ, Էլիյէ.

ՄԷ-ՖԵԷ

ձԷ՛

خطيه Խաթիյէ, Խաթիյէ, Խաթիյէ.
 عطيه Էթիյէ, Էթիյէ, Էթիյէ.

ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ

ձԷ՛

حبيب հապիպ, հապիպ, հապիպ.
 قريب գարիպ, գարիպ, գարիպ.
 غنى զանի, զանի, զանի.
 شقى շաֆի, շաֆի, շաֆի.
 نبي նեպի, նեպի, նեպի.
 صديق սադիգ, սադիգ, սադիգ.
 طبيب Թապիպ, Թապիպ, Թապիպ.

ՕՆ ԻԻՉԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ

ձԷ՛

ارض արաշ, արաշ, արաշ.
 اهل Էհլ, Էհլ, Էհլ.
 ايل Էլ, Էլ, Էլ.
 يد Էյ, Էյ, Էյ.

ՕՆ ՏԷՕՐՏԻՆՃԻ ԳԱԻՏԷ

ՄԷ-ՖԵԷ

ձԷ՛

كتاب քիթապ, քիթապ, քիթապ.

ձ. Էսամաի Արապիյէ Գաիտէի Պարսիյէ վէ Թիւրքիյէ Խալ-
րէ տախի ճէմիլէնիւր عاشق ասըգ, عاشقان ասըգան. فريق ֆէրիգ,
فريقان ֆէրիգան. كتاب քիթապ, ضابطان քապըթան. քիթ-
թապ, քիթապլար քիթապի. Պարսի վէ Թիւրքի
Խամէր գաիտէի Արապիյէ Խալրէ ճէմիլէնմէղլէր, Եալընըղ
ղալէթը մէշնուր օլարադ همايون چيفتلكات չիֆթլիքէաթը հիւ-
մայուն Խթիմալ օլունուր:

Ա. Հ. Վ. Ա. Լ. Ը. Ի Ս Մ

ԹԻԻԲԻԹԵ ԻՍԹԻՄԱԼ ՕԼՈՒՆԱՆ ՈՒՍՈՒԼ:

ԹԻՍՆԻՅԵ

Միւճէրրէտ ملتين միլլէթէյն, Էրի միլլէթ.
Միւզաֆուրն իլէյն ملتيك միլլէթէյնին, Էրի միլլէթին.
Մէֆուլուն իլէյն ملتيه միլլէթէյնէ, Էրի միլլէթէ.
Մէֆուլուն պիհ ملتيي միլլէթէյնի, Էրի միլլէթի:

ՃԵՄԸ ՄԻԻՋԵԲԵԲԵՐԸ ՍԱԼԻՄ

معلمين معلون, մուալլիմուն, մուալլիմին, Խօճալար.
معلمينك معلونك, մուալլիմունուն, մուալլիմինին, Խօճալարըն.
معلمينه معلونه, մուալլիմունէ, մուալլիմինէ, Խօճալարա.
معلمي معلوني, մուալլիմունի, մուալլիմինի, Խօճալարը:

ՃԵՄԸ ՄԻԻՆՆԵՅՍԸ ՍԱԼԻՄ

محلات մահալլաթ, մահալլէլէր.

محلاتك մահալլաթըն, մահալլէլէրին.
محلاته մահալլաթէ, մահալլէլէրէ.
محلاتي մահալլաթը, մահալլէլէրի:

ՃԵՄԸ ՄԻԻԲԵՍՍԵՐ

كتب քիթթիւպ, քիթապլէր.
كتبك քիթթիւպին, քիթապլէրին.
كتبه քիթթիւպէ, քիթապլէրէ.
كتبي քիթթիւպի, քիթապլէրի:

Ի Ձ Ա Յ Ե Թ

Ս. Արապիտէ Իզաֆէթ նաճըլ օլունը:

ձ. Էսամաի Արապիյէտէ Իզաֆէթ գաիտէի Պարսիյէ Խալրէ
ճարի օլունպ, շու աթիտէրի իւշ սուրէթ հասըլ օլունը:

كتاب مفتي քիթապլ միւֆթի, միւֆթինին քիթապլ.
صحيفة كتاب սահիֆէի քիթապ, քիթապլն սահիֆէսի.
صفای قلب սէֆաի գալպ, Եիւրէյին սէֆասը.
معنای بیت մանաի պէյթ, պէյթին մանասը.
قاضی بلدہ գատըի պէլատէ, պէլատէնին գատըսը.
عدوی دولت ատուի տէվլէթ, տէվլէթին տիւշմանը:

ԻՍՄԸ ԱՐՍՊԻ ԻՍՄԸ ՖԱՐՍԻՅԵ ԻՋՄԱՅԵԹԻ

وقت شام վաղթը շամ, ախշամ վաղթը.
ساحة زمین սահէի զէմին. Եէր Եիւրիւ.

صفای دل սէփախ տիլ, ելւրէք սէփասը .
 معنای سخن մանախ սիւլսէն, սէօղիւն մանասընը .
 قاضی جهان գատըրի ճիհան, ճիհանըն գատըսը .
 عدوی جان ատուի ճան, ճան տիւշմանը (*):

ԻՍՄԸ ՖԱՐՍԻ ԻՍՄԸ ԱՐԱՊԻՅԷ ԻԶԱՖԷԹԻ

սէրէփրազը զէման, վազթըն սէրէփրազը.
 պէնտէի հաքիմ, հաքիմին պէնտէսի.
 կէտաի վազըթ, վազթըն տիլէնճիսի.
 սօֆուի ալէմ, ալէմին սօֆուսու.
 րուի հապիպ, հապիպին եիւզիւ :

[illegible]

(*) Արապերէ տալը թէշտիտալի քէլիմէլէր վար տըր քի
թիւրքիտէ պաղէն թէշտիտալի վէ պաղէն թէշտիտալի իսթի-
մալ օլունուրլար, իշպու արու- լաֆիլը տալիս օգապիլտէն օլա-
րադ արու-վի ճան տալիս տէնիլէպիլիւր: վէ جفا دىفيا, صفا م-
فيا, միսիլլիւ քէլիմէլէր աալի աարլ Արապիտէ ալսէրլէրին-
տէ հէմզէ մէվճուտ օլուպ, լիսանը Օսմանիտէ հազֆ օլունմուշ
օլտուղունտան, գալիտէի Ֆարսիյէ իւզրէ իզաֆէթ սուրէթիւ-
տէ ى իլաֆէսիլէ جفاى دىفيا دىفيا իսալդ, վէ صفاى قلب م-
فياի գալպ տէնիլտիյի կիպի, հազֆ օլունմուշ օլան հէմզէնին
իատէսիլէ جفاى دىفيا . صفاى قلب տալիս տէնիլիւր:

արապի թէւրքիպինտէ, վէ էլֆաղը թիւրքիյէ ֆարսի վէ արապի թէւրքիպինտէ վաղը օլամաղ: Գէշա էտէվաթը ֆարսիյէ արապի լաֆղէրէ, վէ էտէվաթը արապիյէ ֆարսի վէ թիւրքի լաֆղէրէ իլավէ օլուսնամաղ:

Ս. Սարգսյանի արձանագրության համաձայնությամբ տահա հանձնվել է

ձ. Ասըլ գախտէի արապիյէ իւղըէ պէր հէվ իզաֆէթ աս-
հա վար տըր քի, միւզաֆիւն իւէյհէ հարֆը թարիֆ տէնիւն
| | էնէ աս իւզմէսիւն օլուր, վէ միւզաֆ զամմիւն օդուսուր,
մէսէլա Դար Գար իւլ ֆիւսուս, دار المعلمين ասը իւլ միւ-
սալիմին, شيخ الاسلام, خاتمة الفصل ասթըմէ-
թ իւլ ֆասլ էիպի:

ᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃ

ပုဇွန်ပင် ဖြူဖတ်ပင်

U. S.

ԹԷՐԳԻՊԸ ՎԱՍՏԻ

Ս. Թէրքէպը Վասֆի Նէ՞ տըր :

Ճ. Մանասի վասֆը իւէ միւթ թասըֆ օլան իմէրէ Մէվսուֆ տէնիւուր քի, արֆէթին աղապինատ կէթիւրիւուր : Իշթէ թիւրքճէ թէրքիպը վասֆի պուշտան իպարէթ արը :

Ս. Սըֆաթը Արապիյէ նահըրը իր թիմակ օլունուր :

Ճ. Սըֆաթը Արապիյէ տախի Թիւրքի սըֆէթէր մագամըն-

տա իւթիմալ օլլունուր, վէ օլ հալտէ սըֆէթ մէվսուֆէ թէ-
դատտիւմէտէր, վէ մէվսուֆ լաֆլը Սըրապի օլտուղու կիպի
թիւրքի վէ Ֆարսի տալի օլապիլիւր او واسع վասը էվ, واسع
վասը խանէ, واسع یدت վասը պէյթ կիպի :

Ս. Ուսուլը Սըրապիճէ նա՞րըլ գուլլանըլըր :

Ճ. Սըֆաթը Սըրապիյէնին մէվսուֆու իսմը Սըրապի օլտու-
ղու հալտէ Ֆարսի գախտէսինէ իթթիպա իլէ մէվսուֆուն ա-
խէրի քէսը իլէ օղունուր. մէսէլա خلق حسن հասէն,
կիւղէլ թապիյաթ. انسان صالح էնսանը սալիհ, էյի առէմ.
اى كبر جمع كبير ճամիր քէպիր, զայիֆ գուլ. ى كبر جمع كبير
պէօյիւք ճամիր. ى كبر جمع كبير ڤيلى ڤيلى գապիհ, ڤէօթիւ իշ.
عبارة ى كبر جمع كبير իպարէյի վաղըհա, աչըդ իպարէ. ى كبر جمع كبير
լաթիֆ, կիւղէլ պինա. ى كبر جمع كبير والى عادل, առալէթիւ
վալի. ى كبر جمع كبير عدوى عاقل, ազըլըլ տիւշմէն (*):

Ս. Սըրապիտէ սըֆէթ իլէ մէվսուֆ նա՞րըլ միւթապէգաթ
էտէրըլըր :

Ճ. Սըրապիտէ մէվսուֆ իլէ սըֆէթ պէյնինտէ քէմիյէթ ու
քէյֆիյէթ իթիպարիլէ միւթապէգաթ (համաձայնութիւն)
վար տըր, եանի մէվսուֆ միւղէքքէր իսէ՝ սըֆէթ տաի ի միւ-
ղէքքէր, միւղէնէս իսէ՝ միւղէնէս, թէնիյէ իսէ՝ թէնիյէ,
վէ ճէմ՝ իսէ՝ ճէմ՝ կէթիթիլմէսի լաղըմ արը. մէսէլա محبت
ترية كامله մուհապպէթը ճէտիտէ, եէնի տօթլըգ. ى كبر جمع كبير

(*) Մէվսուֆուն ախէրիյաթէ էկէր հաի բէսիյէ կախուտ էսի
ճիստէ վար իսէ, պիր հէֆէ, վէ էլի կախուտ վալ վար իսէ, պիր
էս զիյատէ գըլընըր :

թէրպիյէի քէամիլէ, թէքմիլ թէրպիյէ. عادت قادمة
գատիմէ, էսկի առէթ. خلقت حسنه իըլգէթը հասէնէ, կիւ-
ղէլ թապիյաթ. ى كبر جمع كبير ى كبر جمع كبير գառիմէ. ى كبر جمع كبير
լօղմաի լաթիֆէ. ى كبر جمع كبير دعوى كاذبه տալաի քէաղիպէ. ى كبر جمع كبير
սահրաի վասիէ (միւղէնէս) (*). شخصين مرقومين շախսէյը
մէրգուլմէյն, մէրգուլ իքի շախսար (թէնիյէ). ى كبر جمع كبير
մէմուրիյի մէղքիւրին, մէղքիւր մէմուրլար (ճէմ) :

Մնճադ պալատէ պէյան օլլունուղու իւղրէ Սըրապիտէ ճէ-
մի միւղէքքէրի սալիմէն մատա, ճէմէր միւղէնէս հիւքմին-
տէ օլտուղունտան, մէվսուֆ օլան քէլիմէ ճէմ՝ օլտուղտա
սըֆէթ շու աթիտէրի սուրէթլէ միւթապէգաթ էտէր :

Եվվէլա, Մէվսուֆ ճէմի միւղէնէս վէ կախուտ ճէմի միւ-
քէսէր օլտուղտա, սըֆէթ միւթիթէտի միւղէնէս կէլիւր. մէսէլա

ى كبر جمع كبير ى كبر جمع كبير սաիպէ, տօղրու ֆիքիթըլըր .

ى كبر جمع كبير ى كبر جمع كبير ախլաքը հասէնէ, կիւղէլ թապիյաթլար .

ى كبر جمع كبير ى كبر جمع كبير աթլապաի մէշհուրէ, մէշհուր հէքիմէր .

ى كبر جمع كبير ى كبر جمع كبير էֆալը գապիհէ, չիւքիլ ֆիյիլէր .

ى كبر جمع كبير ى كبر جمع كبير ումուրը միւղիմէ, իգթ իղալը իշէր .

ى كبر جمع كبير ى كبر جمع كبير աթվարը միւթէգիմէ, տօղրու թալըրլար .

(*) Ենըլ Ֆէրս էքսէրիկա պու միւթապէգաթէ բիայէթ
էթմէյիպ ڤيلى ڤيلى, ڤيلى ڤيلى, ڤيلى ڤيلى, ڤيلى ڤيلى, ڤيلى ڤيلى, ڤيلى ڤيلى,
սանը Օսմանիտէ զայրը ճայիլ արը : Փագաթ միւղէնէսը սէ-
մայիլէրէ իթիպար օլլունուղ . մէսէլա شمس زينة միւնիւր .
دار واسع

մալտար. اهل علم էհլը իլմ, իլմ սահիպի. اهل معارف էհլը մե-
արիֆ, մարիֆէթլիլ. صاحب العلم սահիպ իլլ իլմ, իլմ սահի-
պի. آي ياب عثمان ալը պէյթը Օսման, Օսմանլը էվլին սահիպի :

Ս. Եաի նիսպէթլէ սըֆէթ օլան քէլիմէլէրտէ տաիի դաի-
թէպէգաթ էտէրլէր :

Ճ. Եաի նիսպէթլէ սըֆէթ օլան քէլիմէլէրտէ տաիի դաի-
տէի միւթապէգաթէ բիաթ լաղըմ տըր. մէսէլա لسان عربي
լիսանը արապի, قاعده عربيه դաիտէի արապիյէ. كتاب فارسي
քիթապը ֆարսի. خط اجنبي. քիթապէթը ֆարսիյէ. كتابت فارسيه
կաթիթը էհնէպի, خطوط اجنبيه խութութը էհնէպիյէ կիպի :

Պաղէն մէվսուֆ հաղֆ օլունուպ, եալընը սըֆէթ իսթի-
մալ օլունտուգտա պիլէ, իշպու միւթապէգաթ լաղըմ տըր.
داخله տաիլիլիյէ, خارجه խարիճիյէ, ماله մալիյէ կիպի քի.
امور داخله ումուրու տաիլիլիյէ, امور خارجه խարիճիյէ
տէմէք տըր : مكتب մէքթէպը հարպիյէ քի, مكتب حريم
մէքթէպը ֆիւնուընը հարպիյէ տէմէք տըր : Պաղէն
իշպու մէվսուֆ պիլթիւն պիլթիւն ունուտուլուպ, եալընը
սըֆէթ պիլ շէյէ իլմ օլուր سجوديه Մահմուտիյէ կիպի քի ա-
լընտա سجوديه سفيده սէֆինէյէ Մահմուտիյէ տէմէք տըր :

Ս. Եաի նիսպէթ, թիւրքի վէ ֆարսի լաֆիլէրէ տաիի ի-
լալէ օլունուլմու :

Ճ. Խայր, իշպու եաի նիսպէթը արապիյէ թիւրքի վէ
ֆարսի լաֆիլէրէ իլալէ օլունամաղ. մէսէլա سفسه սէհմիյէ
տէնիլիլ, لافيه օղըյէ, تيرى թիւրիյէ տէնիլմէղ, ֆա-
դաթ ماهيه մահիյէ, ميرى միրիյէ դալթը մէշուր օլարագ
միւթամէլ տըր :

Ս. Սըֆաթը թաֆիլիլիյէ նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Սըֆաթը ասլիյէնին էվլէլինէ պիլ էլլ վաղ օլունա-
րագ պիլ շէյին բիւհնանընը պէյան իտէր, վէ էկէր սըֆէ-
թին օրթասընտա ي պուլունուրտա հաղֆիլէ օլուր մէսէլա.

حسن հասէն, կիւղէլ,	احسن ահսէն, էն կիւղէլ
كبير քէպիլ, պէյիլք	اكبر էքպէր, էն պիօեիլք.
صغير սաղիլ, քիւչիլք	اصغر էսղէր, էն քիւչիլք.
كريم քէրիմ, ճէօմէրտ,	اكرم էքրէմ, էն ճէօմէրտ.
قوي դաւիլ, դաւիլ.	اقوى էգվա, էն դաւիլ :

اكرم الناس դաիտէի Սըապիլէ իւղրէ կէլտիքտէ
էքրէմիւննա, վէ اقوال افوى ագվա իլլ ագվալ, վէ գաի-
տէի ֆարսիյէնէ ناس اكرم էքրէմը նա, վէ اقوال افوى ագ-
վալ ագվալ տէնիլտիլի կիպի, գաիտէի թիւրքիյէ իւղրէ
اقوال افوى ագվալըն ագվալ տէնիլտիլի. ناس اكرم
տաիի տէնիլուր :

Պու սըյղէի թաֆիլիլիէ պաղէն ճէմ՝ մագամընտա տաիի
اكرم ناسدر գուլանըլը, նէթէքիմ միւֆրէտ մագամընտա
اكرم ناسدندر էքրէմի տէնիլտիլի կիպի, ճէմ՝ մագամընտա
նաստէն տիր տաիի տէնիլուր :

Ս. Սըապիլտէ վասֆ թէրքիպի գապիլիւնտէ սըֆէթլէր
վա՞ր մը :

Ճ. Պալատէ պէյան գըլընան սըֆէթլէրտէն մատա ասըլ
գաիտէի Սըապիլէ իւղրէ պիլ նէվ սըֆէթ տահա վար տըր
քի, ֆարսիտէ վասֆ թէրքիպի կիպի մէվսուֆ իլէ սըֆէթին
մէհմուլ պիլ քէլիմէ հիւքմիւնտէ օլարագ իքի լուղէթ պէյ-

դու թաղէն (երկու բեւեռ) حرمين شريفين հարէմէյնի շէրէֆէյն, Մէքքէ վէ Մէտինէ :

Իքի ատէտին հօգաբըսընը ի թիմալ իթաիքտէ մէֆսուֆուն ճէմօլմասը լաղըմ կէլիպ, վէ միւթապէգաթէ տալի ըրայէթ օլունուր, մէսէլա اطراف اربعէթրաֆը էրպաս, տէօրթ թարաֆը. اقسام اربعէգալլամի սէպա, եէտի իգլիմ :

Ս. Ատատը Վասֆիյէ դա՞նդըսը տըր :

Ճ. Արապիսին Թիւրքիտէ միւթամէլ օլան ատատը Վասֆիյէսի օն ատէտինէ դատար օլուպ, շունլար տըր. اول էվ-վէլ, պիրինճի. ثانی سمانی, էքինճի. ثالث ساولی, իւչիւնճի. رابع رماوی, տէօրաիւնճի. خامس لعمادیه, պէչինճի. سادس سمانی, ալթընճը. سابع سمانی, եէտինճի. ثامن سمانی, սէքի-ղինճի. تاسع ثمانی, տօդուղունճու. عاشر اعظمی օնունճու :

Պունլարըն միւէննէսի ախէրլէրինէ պիր հաթի Բէմիյէ իլավէսիյէ օլուր, մէսէլա ثانی سمانی, ثالث ساولی կիպի. հալընըզ էվէլատէտին միւէննէսի զիքրի սէպգաթ իթտիյի կիպի اول օլուր :

Ս. Ատատը Վասֆիյէ Օսմանլը լիսանընտա դա՞ն սուրէթլէ իսթիմալ օլունուր :

Ճ. Ատատը վասֆիյէ Օսմանլը լիսանընտա իքի սուրէթլէ դուլլանըլըր, էվէլէքիսի ախէրլէրինէ էլիֆ իլավէսիլէ, նէթէքիմօլا էվվէլա. ثانی سمانی. ثالث ساولی رابع رماوی էն իլա ախընճի :

Իքինճիսի, մէվսուֆ իլէ պերապէր դուլլանըլըր, մէսէլա اول سمانی պապը էվվէլ. باب ثانی سمانی պապը սանի, فصل ثالث, ֆաս-լը սալիս կիպի :

Ս. Ատատը քէսրիյէ դա՞նդըլար տըր :

Ճ. Թիւրքիտէ դուլլանըլան ատատը քէսրիյէ շունլար տըր. نصف ندره, հալըմ ثالث օլուլիս, իւչտէ պիր. ربع رماوی, տէօրթտէ պիր, خمس لولیان, պէչտէ պիր. سادس سمانی, ալթըտա պիր. سبع سمانی, եէտիտէ պիր. ثامن سمانی, սէքիլտէ պիր. تاسع ثمانی, տօդուղտա պիր. عاشر اعظمی օնտա պիր :

Պունլար պաղէն Արապճա ճէմիլէնիլլէր اربع էրպա, اربع سمانی կիպի, վէ պու ճէմլէրէ ատատը ապիլէի ա-րապիյէ սըֆէթ օլարապ դուլլանըլըր اربع ثمانی էրպաի սէլասէ اربع سمانی ախմասը էրպաս կիպի :

ՊԱՊԵ ՄԱԼԻՍ

ՋԵՄԱԻԶ ԱՐԱՊԻՅԷ

Ս. Արապիտէն Թիւրքիտէ միւթամէլ օլան զամիրլէր դա՞նդըլար տըր :

Ճ. Արապի զամիրլէրտէն հալընըզ զամիրի Շախսինին դա-յիպլէրի թէրքիպը Արապի էսնապընտա շու վէճէլէ դուլլա-նըլըր (*)

(*) Ասըլ Արապիտէ Ջամիրի Շախսի պունլար տըր. انا ههنا, պէն. انت هنالك, սէն. انت هنالك, միւէննէսի. هو ههنا,

քէզա, վէ ան Կեդի մանասընա كذا քէզալիք լափղլարը
գուլլանըլըր :

ՊԱՊԸ ԲԱՊԻ

ԷՅԱԼԸ ԱՐԱՊԻՅԷ

Ս. Էֆալը Արապիյէ գա՞ն գըսըմտըր :

Ճ. Իքի. պիրի Ֆիլիլի Սալիմ (فعل سالم Կանոնաւոր բայ), տի-
կէրի Ֆիլիլի Ղայրը Սալիմ (فعل غير سالم Զարտուղի բայ) :

Ս. Ֆիլիլի Սալիմնէ տիր :

Ճ. Հրուֆը իլլէթ վազը օլմայանա Ֆիլիլի Սալիմ, հարֆը
իլլէթ վազը օլանա Ֆիլիլի Ղայրը Սալիմ, եախօտ Ֆիլիլի Միւ-
թալ թէսմիյէ օլունուր :

Ս. Հրուֆը իլլէթ գա՞ն տըր :

Ճ. Հրուֆը իլլէթ պէշ տիր. Էլէֆ, Վալ, Էէ, Բէֆէ վէ Բէ-լաֆ,
Պունլարան պիրի, Ֆիլիլին էվվէլինէ վազը օլուրսա, Մէ-լալ
Է-լ ֆա, օրթասընտա վազը օլուրսա Մէ-լալ Է-լ ալ, ախէ-
րինտէ պուլունուրսա Մէ-լալ Է-լ Լաֆ, վէ պիր քէլիմէտէ իքի
հարֆ պիր ճինստէն վազը օլուրսա Մէ-լաֆ թէսմիյէ էտէր-
լէր : Պունլար աթիտէ պէեան օլունաճագ տըր :

Ս. Ֆիլիլի Սալիմ գա՞ն նէվ տըր :

(*) Արապիտէ իքի հարֆը Ֆիլիլ պուլունմատըղը կիպի,
Էէտի հարֆը Ֆիլիլ տախի Էօգ տուր. անըն իչիւն Սիւլա-
սիտէն Սիւտասիյէ թապիր էտէրլէր :

Ճ. Ֆիլիլի Սալիմ իւչնէվ տիր. Սիւլասի իւլ միւճէրրէտ (*)
(المجرد ثلاثي եռատառ այսինքն արմատական), Միզիտիւն Ֆիլ-
հի (مزيد فيه ածանցական) վէ Րիւպաի իւլ միւճէրրէտ (المجرد
رباعي քառատառ բայեր) :

Ս. Սարֆճա Սիւլասինին իւչ հարֆընա նի՞ իամ վէրիլլէր :

Ճ. Մէզիտիւն Ֆիլհի օլան էֆալըն հրուֆը զայիտէլէրի
գալտըրըլտըգտա Սիւլասիի գալըպ, Սարֆճա էվվէլլէր
հարֆընա Փա իւլ Ֆիլիլ (فاه الفعل սկզբնատառ), իքինճիսինէ
Սյն իւլ Ֆիլիլ (عين الفعل միջնատառ) վէ իւչիւնճիսինէ Լամ
իւլ Ֆիլիլ (لام الفعل վերջնատառ) թէսմիյէ օլունուր. մէսէլա
فعل ֆալ, Բա իւլ Ֆիլիլ. Ե այն իւլ Ֆիլիլ. Սլամիւլ Ֆիլիլ
պուլնա նազարէն Կէ Էլէֆ Է Բա իւլ Ֆիլիլ. Ե այն իւլ
Ֆիլիլ. Բ, Լամ իւլ Ֆիլիլ, սայիրլէրի տախի պուլնա գըյաս օ-
լունա :

Լաքին Րիւպաի իւլ միւճէրրէտտէ տէօրթ հարֆ մէվճուտ
օլտուղունտան իւչիւնճիւ հարֆընա Լաֆ Է-լ Էվլէլ, տէօրտիւն-
ճիւսինէ Լաֆ Է-լ Էվլէլ տէնիլուր :

Ս. Էֆալը Արապիյէնին թասրիֆի գա՞ն տիւրլիւ տըր :

Ճ. Սարլ լիսանը Արապիտէ Ֆիլիլէր օթուղ պէշ սուրէթլէ
թասրիֆ օլունուպ այլը այրը պիրէր պապէ (لثانیه Երկրորդ թիւն)
թազսիմ օլունմալ իտէլէր տէ, էքսէրիտի լիսանը Սամանի-
տէ միւսթամէլ օլմատըղընտան, քիթապէթլէ էլլէմ օլան-
լարը էմիլլէի միւսթէլիֆէլէրլէ գիյրտէ թարիֆ ու թէմ
սիլ օլունուր :

Ս. Էֆալը Արապիյէնին լիսանը Սամանիտէ միւսթամէլ օ-
լան սըյլէլէրի գա՞ն ղըլար տըր :

ձ. Սրապինին զէվաթը էֆալը Թիւրքիտէ գուլլանըմա-
յըպ, եալլընը շու աթիտէքի սըյգէլէր միւսթամէլ տըր :

1. Մաստար . 2. Իսմը ֆաիլ . 3. Իսմը Մէֆուլ . 4. Իսմը
զէման վէ մէքեան . 5. Իսմը ալէթ . 6. Իսմը թաֆղիլ .
7. Միւսպալադա իլէ Իսմը ֆաիլ . 8. Իսմը թասղիյր :

ՅԱՍԼԸ ԵՎՎԵԼ

ՄԻԻԼԱՍԻ ԻԻԼ ՄԻԻՃԻՐՐԻՑ

Ս. Սիւլասի հէ՝ տիր :

ձ. Իւշ հարֆըլը քէլիմէյէ Սիւլասի իւլ միւնէրէտ թա-
պիր էտէրլէր, վէ էֆալը սոյլրէնին էսասը եանի մատտէի
ասլիյէսի օլուպ մէզիտիւն ֆիյհ օլան էֆալ պուստան միւշ-
թագ-գ տըր :

Ս. Սիւլասինին մատարըլըրը նա՞սըլ կէլիր :

ձ. Սիւլասինին մատարըլըրը սէմաի օլուպ դըյասի օլ-
մատըղընտան պիր դարար իւղրէ կէլմէղլէր, վէ լաքին Թիւր-
քիտէ միւսթամէլ օլան մատարըն վէղնի ֆիիլին մատտէի
ասլիյէսինէ ایتم էթմէք, ايلك էյլէմէք, قياتى դըլմադ վէ
պույուրմադ Թիւրքի մատարըլըրն իլավէսիլէ օլուր ,
մէսէլա

ایتم قتال դաթլ էթմէք, էօլտիւրմէք .

ایتم ربط ըապթ էթմէք, պաղլամադ .

ایتم طلب թալէպ էյլէմէք, իսթէմէք .

قياى : Կալար դըլմադ, պաղմադ .

کرم يورمق : քէրէմ՝ պույուրմադ, քէրէմ էթմէք :

5. Երապին հէր ֆիիլին մատտէյի ասլիյէսի սիւ-
լասինին ֆիիլի մաղիսինին միւֆրէտի զայիպի օլուպ, իւշ
հարֆը տա մէֆթուհ օգուսուր فعلى ֆասալա կիպի :

Ս. Իսմը ֆաիլ վէ իսմը մէֆուլ նա՞սըլ օլուր :

ձ. Սիւլասինին իսմը ֆաիլի եափմադ միւրատ օլուսուրդ-
տա, մատտէի ասլիյէսին էվվէլլէր հարֆիլէ իքինճի հարֆըն
արասընտա պիր էլէ՞ զիյատէ էյլէտիքտէն սօնրա, իքինճի
հարֆը մէքսուր օգուսմադլէ օլուր :

Իսմը մէֆուլ տաիի ֆիիլին էվվէլլինէ պիր հէ՞ մէֆթուհէ
վէ սօն հարֆըն գապլինէ պիր էւլէ մաղմուլմէ իլավէսիլէ
եափըլըր : Պուսլար լիսանը Օսմանիտէ փէք չօդ իսթիմալ օ-
լուսուրլար :

Իսմը ֆաիլ	վէՁն	Իսմը Մէֆուլ
فاعل ֆաիլ, եափըր		مفعول մէֆուլ եափըլմըլ .

ՄԵՎՋՈՒՆ

قائل դաթիլ էօլտիւրէն . ասալթուլ, էօլտիւրիւլմիւշ .
ضارب տարիպ, ուրուճու, مضروب մատրուպ, ուրուլմիւշ ,
قاطع դաթի՝, քէսիճի, مقطوع մաղթուլ, քէսիլմիւշ .
کاتب քեաթիպ, ետղըճը . مكتوب մէքթուպ, եաղըլմըլ .
سامع սամի՝, իշիտիճի . سموع մէսուլ, իշիտիլմիւշ .
عالم ալիմ, պիլիճի . معلوم մալիւմ, պիլինմիւշ .
جارح ճարիհ, եարալայըճը مجروح մէճրուհ, եարալանմիւշ .

قال، من اجل ذلك، لم يزلوا يفتخرون به، كما هو مكتوب .

مکتب ۱۵۴۱۵۴۱ ، ۱۵۴۱۵۴۱ ۱۵۴۱۵۴۱ .

[illegible]

Հայ մէնաւոր , եւրոպական ճէշք եւել , վէլ ղէման , եւրոպական
էթմէլիք .

Պաղէն տալի ۞. մէջիւ վէզնի իւղոյն այն իւլ ֆելլի
մէքսուր օգուհարագ օլուր , ۞. մէնղիւ , էնէճէք եէր . موقع
մէվղը , նէսնէնին վագր օլաճագ եէրի , վէ մէքէան .

Վէ պաղէն պունլարա իւի իկենիւ տախի իլավէ օլուհուր
 Եւ մահքէմէ կիպի :

ՊԵՆՏԵՆ ՆԷՄԻ, مكاتب مفاوضات في القدس والقدس
[ԹԻԱՎ, منازل مفاوضات في القدس :

Ս. Իսմըլ ալէթ հասըլ օլտը :

Ճ. Իսմը ալէթ ետփմագ իշխւն ֆի'լին էվվէլինէ պիր Տէշ
մէքսուրէ , վէ իրինճի հարֆլէ իւշխւնճիւ հարֆլն մապէյ-
նինէ պիր էւէֆէն զիյատէսիլէ օլուր , معال միֆ'ալ վէզնի իւզ-
րէ . حاض միֆլթա՛հ , աշաճագ պիր ալէթ (անախթար) . مقرأ
մրգրատ , քէսէճէք պիր ալէթ :

Պաղէն տալիս մէջը իւր էւնէջ հաղփ օլունարագ *عاج* միջէլ
վէզնի իւրորէ կէլիւր *مسطر* միւթէր, բէամ էթմէյէ մալսուսս
պիր ալէթ . *مصقل* մըլզալ, ճիւա վէրէճէք պիր ալէթ : Պու-
նուսն ճէմի *مفاعل* մէֆա'իլ վէ մէֆա'իլ վէզնէրիլէ *مصاقل* մէ-
սագիլ, վէ *مناج* մէֆաթիւր օլուր :

Իշպու Իսմը ալէթ սըյըէսի պաղէն Իսմը մէքեան օլուր
مقات ميفعاه, Թախսիս օլունան վաղթ Լիսլի, վէ պաղէն

Իսմը զէմաւ օլուր, ալ միլատ կիպի : Միլատ քէլիմէսի ի-
 սէ ولاء و վէլատէթտէն միւշթադ տըր : Պադաթ մադապլի
 մէքսուր օլան վալլաբէն եւթ ինգըլապի գաիտէի միւթթա-
 ըրտէ օլտուզունտան, պունգուն Վճը տաիսի եւթ գալպ օլ-
 մուշ օլմապըն, զէմանը վէլատէթ տէմէք տըր . ալ մէվլիտ
 քէլիմէսի տաիսի օ գապլիտէն տիւր :

Իսմը թափզիլ տալիս Սըֆէթ պապընտա իշար օլուն-
տուղու կիպի, քէլիմէնին էվլէլինէ պիր էէ՞ Ղիյէտէսիլէ օ-
լուր انصر էնսէր, Ղիյատէ եարտըմէտիճի, اكتب էքթէպ, Ղի-
յատէ եազան, اهل էսնէլ, Ղիեատէ Գօլայ :

Պոռնուսն ճէմը օգալ էֆա'իւ վէշնի եւզրէ կէլեր ۱فاضل
էֆաղը, ۱کابر էքեապեր կիպի :

Ս. Միւսկաւադա իւլէ Իսմը ֆա'իւ նա'սըլ օլմըր .

Ճ. Միւսպալաղա իւէ խափն ֆա'իւլ հափմադ յիւրատ օ-
լունտուդտա, սիւլասինին այն իւլ ֆիյլի իւէ, լամիւլ ֆիյլին
արասընտա պիր էլէֆ զիյատէ էյլէտիքտէն սօնրա, այն իւլ
ֆիյլի թէշտիտ իւէ օդուհմալը آفعل ֆէ'ալ, զիյատէ էշլէյի-
ճի . نصار նասսար, զիյատէ հարտըմ էտիճի . ماعալամ,
մուսպալաղա իւէ ալիմ . رسامբէսամ, զիյատէ բէամ էտի-
ճի . كتابքէթթապ, զիյատէ հազըճը . غدارզատտար, զի-
յատէ զուլմ էտիճի :

Ս. Իսմայիլ Թադևոսյանի համարը օգուտ :

Ճ. Քէլիմէնին իբրնճի վէ իւշիւնճիւ հարճլարըն արասըն-
տա պիր Ե իլալէ էտէրէք, էվվէլի միզմուժ վէ ախէրի
մէթթուհ օգուճաղլէ օլուբ, جيل Թիւէյլ վէղնի իւղրէ, نصير

նիւսէյր , աղ եարարմէտիճի طيف Թիւֆէյլ , քիւչիւք չօ-
ճուդ . حنين հիւսէյն , քիւչիւք կիւզէլ ատէմ :

ՅԱՍԼԸ ՄԱՆԻ

ՄԷԶԻՏԻԿՆ ՖԻՅՀ

Ս. Մէզիտիւն ֆիյհ նէ՞ տիր :

Ճ. Սիւլասի իւլ միւճէրրէտին իւզէրինէ պիր եա իքի վէ
եախօտ իւչ հարֆ զիյատէսիլէ եափըլան ֆի'իլէ Մէզիտիւն
ֆիյհ տէրէր :

Ս. Սիւլասիտէն միւշթադդ օլան ֆի'իլէր դա՞ն պապ
տըրլար :

Ճ. Սըլասիտէն միւշթադդ օլուպ քիթապէթը Օսմա-
նիյէտէ միւսթամէլ օլան էֆալ տօգուդ պապէ թադսիմօ-
լունուր :

1. افعال Իֆա'լ . 2. Թէ'ֆիլ . 3. Թա'ալ . Միւֆաալէ .
4. Ինֆ'իալ . 5. Իֆթի'ալ . 6. Թէֆա'իւլ .
7. Թէֆա'իւլ . 8. Իֆիլալ . 9. Իսթիֆ'ալ .
Իշպու տօգուդ պապտան մատա պիր տէ Րիւպաի իւլ
միւճէրրէտ պապը վար տըր քի, վէզնի ֆալալէ տըր :

Ս. Մէզիտիւն ֆիյհ օլան էֆալ դա՞ն նէվ տըր :

Ճ. Իւչնէվ տըր . Րիւպաի (*) (رباعی, քառատառ) Խիւմա-
սի (خامس, հնգատառ) վէ Սիւտասի (سادسی, վեցնատառ) :

(*) Իշպու Րիւպաի մէզիտիւն ֆիյհի իլէ Րիւպաի իւլ
միւճէրրէտ պիր օլմայըպ, պուսուս հարֆը էվլէլի քէնտիսին-
տէն տէյիլ տիր :

ՆԵՎԸ ԵՎՎԵԼ

ՐԻԻՊՍԻ ՄԷԶԻՏԻԿՆ ՖԻՅՀ

Ս. Րուպաի նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Սիւլասիին ֆիյլի մազիտի իւզէրինէ պիր հարֆըն զի-
յատէսիլէ օլուր , վէ պու տալի իւչ տըր :

Ս. Էվլէլը պապը նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Ֆի'իլին ֆա'ալէ ասիյէսինն էվլէլինէ պիր էլէֆէն զիյա-
տէսիլէ օլուր Լաֆ էֆալա կիպի :

Իքինճի պապը այն իւլ ֆիյլի ճիւսինտէն պիր հարֆըն զի-
յատէսիլէ, եանի թէշտիտլի օգուսմալլէ օլուր ֆա'ալա
կիպի :

Իւչիւնճիւ պապը Սիւլասիին ֆա իւլ ֆիյլիլէ այն իւլ
ֆիյլի արատընտա պիր էլէֆէն զիյատէ վէ մէտտիլէ օլուր ֆալ
ֆա'ալա կիպի :

ՊԱՊԸ ԵՎՎԵԼ

1. ՄԱՍՍԱՐ افعال Իֆա'ալ . վէճն
ՄԷՎԶՈՒՆ

اعمال իմալ , եափտըրմադ . اخراج իխրաճ , չըդարմադ .
اظهار իզհար , կէօսթէրմէք . اجبار իճպար , զօր էթմէք .
ارسال իրսալ , կէօնտէրմէք . اجلاس իճլաս , օթուրթմադ .

افهام Իֆհամ, անլամագ. اجمال Իճմալ, դըսալթմագ.
 Իամը Ֆալլ Կէճն Իամը Մէֆուլ
 فعل Իֆուֆ'իլ. فاعل Իֆուֆ'ալ.

ՄԷՎՋՈՒՆ

مجبور Իմլուպիր խապէր վէրիճի. مجبور Իմլուպէր խապէր վէրիլմիշ.
 مرسل Իմլըսիլ. կէճնտէրիճի. مرسل Իմլըսէլ կէճնտէրիլմիշ.
 مثبت Իմլսալթիթ խապաթ էտիճի. مثبت Իմլսալթիթ, խապաթ օլունմիշ.
 مجبر Իմլճալիր, ճէպը էտիճի. مجبر Իմլճալէր, ճէպը օլունմիշ.

ՊԱՊԸ ՄԱՆԻ

2. ՄԱՍՏԱՐ ԹԷՖԻԼ. ԿԷՋՆ

ՄԷՎՋՈՒՆ

تفریح Թէֆրիհ, ֆէրահլաթմագ. تفریح Թալիմ, էօյրէթմէք.
 تفریح Թահրիր, եաղմագ. تكثير Թէքսիր, չօղալթմագ.
 تدریس Թէտրիս. տէրս վէրմէք. تصدیع Թասսալի, պաշաղըրթմագ.
 تفریح Թէճրիհ, եաղալամագ. تخریب Թախրիպ, խարապ էթմէք.
 ترتیب Թէրթիպ. սըրայա գօմագ. تبدیل Թէպալիլ, տէյլիլթիրմէք.

Իամը Ֆալլ Կէճն Իամը Մէֆուլ
 فعل Իֆուֆ'իլ. فاعل Իֆուֆ'ալ.

ՄԷՎՋՈՒՆ

مفرح Իմլֆէրրիհ ֆէրահլատըճը. مفرح Իմլֆէրրահ ֆէրահ-
 Լանտըրըմիշ.

معلم Իմուալլիմ, էօյրէտիճի. معلم Իմուալլէմ Թալիմ օլունմիշ.
 محروم Իմուհարըր, եաղըճը. محروم Իմուհարէր, եաղըլմիշ.
 محصل Իմուհասսիլ. Թօլլայըճը. محصل Իմուհասսէլ Թօլլալմիշ.
 مرتب Իմլրէթթիպ, Թէր- مرتب Իմլրէթթիպ, Թէրթիպ օ-
 Թիպ էտիճի. Լունմիշ.

Պու պապըն պունտան պաշդա պիր տա تفعال Թիֆ'ալ վէդ-
 նի վար արը زكار Թիլքեար անտըրմագ. تفعال Թիմալ. սու-
 րէթ վէրմէք կիպի.

ԹէնՊիՀ. Իշպու իքի պապլարըն հիւքմիւ էքսէրիա ֆիլլի
 Լաղըմվէ մալիւմիւ միլթէատտի դըլմագ տըր, մէսէլա دخل
 տալիլ, կիրմէք. ادخال Խալալ, կիրտիրմէք. فهم ֆէհմ, ան-
 Լամագ. تفهيم Թէֆհիմ, անլաթմագ.

ՊԱՊԸ ՄԱԼԻՍ

3. ՄԱՍՏԱՐ ԹԷՖԻԼ. ԿԷՋՆ

ՄԷՎՋՈՒՆ

مقالت Իմուգաթէլէ, պիրպիրիճի էօլալիլմէք.
 منازع Իմլնաղա'ա, նիղալալմագ.
 مداح Իմլտալիլէլ, կիրիլմէք.
 مكالم Իմլքեալէմէ, սէյլէլմէք.
 مكاتبه Իմլքեաթէպէ, մէթուպլալմագ.

مجادل միւսպատէլէ , տէյիշմէք .

مخبره միւսապէրէ , խապէրլէշմէք .

مقاسمه միւսգասէմէ , պէօլիւշմէք .

مراسله միւսրասէլէ , մէքթուպլաշմադ .

مصالحه միւսալէհա , պարըշմադ :

Իսմը ֆաիլ

Վիջն

Իսմը Մէֆուլ

مفاعله միւֆա'իլ

مفاعله միւֆա'ալ .

ՄԵՎԶՈՒՆ

منازع միւնաղի , նիղալաշըճը

محارب միւհարիպ , ճէնկլէշիճի

مجادل միւճատիլ , միւճատէլէ էտիճի .

مقاسمه միւգասիմ , թադսիմ էտիճի .

Պու պապըն պիր տա فعال ֆի'ալ վէզնի վար տըր , մէսէլա
հոգսնէլէ մանասընտա قاتل գըթթալ . վէ միւճատէլէ մանա-
սընտա جردال ճըտալ :

ԹէնՊիՀ . Իշպու Բիւպահինին իւշիւնճիւ պապըն հիւքմիւ ,
պիր ֆի'յլին թարաֆէյն միյանէսինտէ իճրա օլտուղունու
պէյան էյլէտիյինտէն ֆի'լի միւշարէքէթ (փոխադարձ բայ)
տէնիլուր : Վէ իսմը մէֆուլ տալի միւսթամէլ տէյիլտիր :

ՆԵՎԸ ՍԱՆԻ

ԽԻԻՄՍԻ ՄԷՋԻՏԻՆ ՖԻՅՀ

Ս. Խիւմասի նէ° տիր :

Ճ. Սիւլասի իւլ միւճէրրէտին իւղէրինէ իքի հարֆ զիյա-
տէ վէ իլավէսիլէ պէշ հարֆտան միւրէքքէպ օլան էֆալէ
Խիւմասի տէրլէր . պու տա պէշ պապ տըր :

Ս. Պուլարըն վէզնէրի նա°սըլ տըր :

Ճ. Էվվէլլի պապը մատտէի աւլիյէնին էվվէլլինէ պիր էլէֆ
վէ պիր նա°ս իլավէսիլէ օլուր لافه էնֆա'ալ կիպի :

Իքինճի պապը մատտէի աւլիյէնին էվվէլլինէ պիր էլէֆ վէ
ախէրինտէքի հարֆըն ճինսինտէն պիր հարֆըն զիյատէսի-
լէ օլուր . եանի լամ իւլ ֆի'յլի թէշտիտլի օգոււնուր لافه է-
ֆալլա կիպի :

Տէօրտիւնճիւ պապը , սիւլասինին էվվէլլինէ պիր Բէ , վէ
այն իւլ ֆի'յլի ճինսինտէն պիր հարֆըն զիյատէսիլէ օլուր ;
لافه թէֆա'ալա կիպի :

Պէշինճի պապը , քէզալիք սիւլասինին էվվէլլինէ պիր Բէ
վէ ֆա իւլ ֆի'յլի իլէ այն իւլ ֆի'յլի արասընտա պիր էլիֆին
զիյատէսիլէ օլուր لافه թէֆա'ալա կիպի :

Իշպու էպվապը խամսինին սուրէթը իսթիմալէրի զիյրտէ
սըրասը իլէ թարիֆ ու թէմնիլ օլոււնուր :

ՊԱՊԸ ԵՎՎԵԼ

4. ՄԱՍՍԱՐ افتعال ԻՆՖԻՍԼ. ՎԵՋՆ

ՄԵՎԶՈՒՆ

انكسار ինքիսար, դրըլմադ. انجذاب ինճիլասալ, ճէզալ օլունմադ.
انقسام ինգըսամալ, օլունմէք. انهدام ինհիւամ, երգըլմադ.
اجتماع ինճիմա, թօլլանմադ. انقطاع ինգըթա, քէսիլմէք.
انسلاق ինսիլաք, Եօլթուլթմադ. انفصال ինֆիսալ, այրըլմադ.

Իսմը ֆաիլ
مفعول միւնֆէ'իլ

ՎԵՋՆ

Իսմը Մէֆուլ
مفعول միւնֆէ'ալ

ՄԵՎԶՈՒՆ

منكسر միւնքէսիլ, դրըլմըլ օլան.
منجذب միւնճէզիլ, ճէզալ օլունան.
منسلق միւնսէլիլ, Եօլա կիլէն.
منهدم միւնհէտիմ, երգըլմըլ օլան.
منقطع միւնգաթիլ, քէսիլմիլ օլան.

Պու պապըն հիւքմիւ տայիմա Միւթալէաթ Կախօտ
Մէճհուլ մանասընը իշար էթմէք տըր: Վէ պունուն տաիլ
Իսմը մէֆուլսլ զայրը միւթամէլ տըր:

ՊԱՊԸ ՄԱՆԻ

5. ՄԱՍՍԱՐ افتعال ԻՖԹԻՍԼ. ՎԵՋՆ

ՄԵՎԶՈՒՆ

اجتماع իճթիմա, թօլլանմադ. اجتماع իճթիհատ, չալըլմադ.
احتراف իհթիլալ, ադըլմադ. احتراق իհթիլալ, Կանմադ.
اكتساب իքթիթալ, Կաղըլմադ. اكتساب իքթիթալ, Կաղըլմադ.
اختلاط իխթիլաթ, Կարըլմադ. ارتحال իրթիհալ, կէօլ էթմէք.

Իսմը ֆաիլ
مفعول միւնֆէ'իլ

ՎԵՋՆ

Իսմը Մէֆուլ
مفعول միւնֆէ'ալ

ՄԵՎԶՈՒՆ

ملتزم միւլթէզիմ, իլթիլամէտիճի.
مفتخر միւֆթէիլիլ, Եօլիւնիւճիլ.
مجمع միւճթէմիլ, թօլլանմըլ օլան.
مرتكب միւրթէքիլ, իրթիքեալ էտէն.
محترق միւհթէրիլ, Կաղըլմ.
محتراز միւհթէրիլ, ադըլման.
محتزم միւճթէրիմ, Կաղաւթ էտիճի.
معتذر միւթէզիլ, Եօլր տիլէիճի.
مختلط միւլթէլիլ, Կարըլմըլ օլան.
محتمل միւհթէմիլ, Եիլէնէն.

Պունուն իսմը մէֆուլսլ տաիլ պալէն գուլլանըլըլ ملتزم

միւլթէմէս, քիճա օլունմուշ . ميلم ميلمթէսէմ էօմիւլթիւր վէ
էմնալի :

ԹէնՊիհ . Պու տախի էքսէրիա միւթամէաթ Կախօտ լա-
ղըմ մանասընա կէլիւր :

ՊԱՊԸ ՄԱԼԻՍ

6. ՄԱՍՏԱՐ ԹԵՅՄԻԻԼ . ՎԷՋՆ
ՄԷՎԶՈՒՆ

թէալլիւմ, էօյրէնմէք .

թէճէտտիւտ, Կէնիլէնմէք .

թէհատտիւտ, սօնրատան հասըլ օլմադ .

թէհաքքիւմ, հիւքմ'սթմադ .

թէրահիւմ, մէրհամէթ էթմէք .

թէֆէհիւմ, անլամադ, աղլը էրմէք .

թէգէքքիւր, խաթրա կէթիրմէք .

թէհամիւլ, սապր էթմէք .

թէֆէքքիւր, տիւշիւնմէք .

թէտէրրիւս, տէրս ալմադ .

թէքէպպիւր, քիպիրլէնմէք .

Իսմը Յաիլ
մէթէֆէլլ

ՎԷՋՆ

ՄԷՎԶՈՒՆ

Իսմը Մէֆուլ
միւթէֆէ'ալ .

Թէքէլլիւմ, էօյլէ լէճի .

միւթէքէպպիւր, քիպիրլի օլան .

միւթէճէտտիւտ, Կէնիլէնմիւշ օլան .

միւթէալլիւմ, էօյրէնմէք .

միւթէրահիւմ, մէրհամէթ սահիպի .

միւթէֆէհիւմ, անլայըճը .

Պու պապըն հիւքմիւլ թէֆիլ վէզնի իւզրէ թասրիֆ օլու-
նան ֆիլլէրի միւթամէաթ, Կախօտ լաղըմ'ղըմադ տըր :

ՊԱՊԸ ԲԱՊԻ

7. ՄԱՍՏԱՐ ԹԵՅՄԻԻԼ . ՎԷՋՆ
ՄԷՎԶՈՒՆ

թէպաիւտ, ուղաղ լաշմադ .

թէճահիւտ, չալըշմադ .

թէսատիւֆ, ըսաթ կէլմէք .

թէքէաթիւպ, մէք թուպլաշմադ .

թէնասիւհ, պիրպիրինէ նասիհաթ վէրմէք .

թէճահիւլ, պիլմէ մէզլիք էթմէք .

թէքեաղիւպ, պիրպիրինէ Կալան սէյլէմէք .

թէրատիւֆ, արդատաշ օլմադ .

թէգաթիւլ, պիրպիրինի քէսմէք .

թէրաղիւս, սէրապէր հօրա տէփմէք :

Իսմը Յաիլ
միւթէֆա'լ

ՎԷՋՆ

Իսմը Մէֆուլ
միւթէֆա'ալ .

متبادر միւթէպա՛խտ , ուղադլաշմըշ օլան .

متجاهد միւթէճահիւտ . զայրէթ չտիճի .

متكاتب միւթէքեաթիւտ , պիւրպիրինէ մէքթ ուսպ եազար օլան .

متناصح միւթէնասիւն , պիւրպիրինէ էօյլուտ վէրիւր օլան .

متجاهل միւթէճահիւլ , քէնտիւսինի ճահիլ կէօսթէրէն .

Պու պապըն հիւքմիւ պազէն միւշարէքէթ , վէ պազէն տախի լաղըմ եախօտ միւթաՎէաթ մանալարընը իֆատէ էթ-մէք տիր :

ՊԱՊԸ ԻԱՄԻՍ

8. ՄԱՍՏԱՐ استعاره ԻՖԻԼԱԼ . ՎԷՋՆ
ՄԷՎԶՈՒՆ

اجرار իհմիրար , գըրմըզըլանմադ .

اصفرار իսֆիրար , սարարմադ .

اغبرار իղպիրար , թօղիլէ գարըլմադ .

ՇԷՐՀ . Պու պապըն իսթիմալի փէք նատիր տիր , վէ Իս-մը ֆաիլի տախի فعل միւֆալլ վէզնի իւրըն միւղպէրը կէլիր . Պունուն կիպի պիր տէ افعل իֆիլլալ վէզնի վար տըր քի , պիր ֆիլլին միւպալաղա իլէ իճրաթընը պէյան էտէր
اجرار իհմիրար , զիյատէ գըղարմադ կիպի :

ՊԱՊԸ ՄԱՏԻՍ

ՆԷՎԸ ՄԱԼԻՍ

ՄԻԻՏԱՍԻ

Ս. Սիւտասի նէ՛ տիր :

Ճ. Սիւլասինին էվվէլինէ ۱ س ت էլիֆ , սին , թէ , հարֆ-լարըն զիյատէսիլէ ալթը հարֆտան միւրէքքէպ օլան ֆիլլէ Սիւտասի թապիր էտէրլէր , պու տա պիր պապ տըր վէ հիւք-միւ էքսէրիա իֆիլիէ մանաթընը իֆատէ էտէր استعاره էսթէ-ֆալա կիպի :

9. ՄԱՍՏԱՐ استعمال ԻՍԹԻՖԻԼ . ՎԷՋՆ
ՄԷՎԶՈՒՆ

استخبار իսթիխպար , իսապէր ալմադ իսթէմէք .

استخدام իսթիխտամ , իսրտմէթէ գուլլանըլմադ իսթէմէք .

استعمال իսթիճալ , աճէլէ էթմէք իսթէմէք .

استنطاق իսթինթադ , սօրմադ .

استقبال իսթիգպալ , գարշուլմադ .

استفهام իսթիֆհամ , անլաթմադ .

استرحام իսթիրհամ , մէրհամէթ իսթէմէք .

استعمال իսթիմալ , գուլլանմադ .

Թամը ֆաիլ
استعمال միւսթէֆիլ .

ՎԷՋՆ

Իսմը Մէֆուլ
استعمال միւսթէֆալ .

ՄԷՎԶՈՒՆ

مستخير միւսթախսիր , խապէր իսթէյիճի .

مستقبل միւսթադպիլ , հարչըլայըճը օլան .

مستفهم միւսթէֆհիմ , անլատըճը .

مستنطق միւսթէնթիդ , սուալ էտիճի .

Պուսուսն իսմը մէֆուլու տաիի քիթապէթաէ գուլլանը-
լըր مستعمل միւսթամէլ , مستقبل միւսթադպիլ , مستخدم միւս-
թախտէմ , مستخدم միւսթահէմ , مستحسن միւսթահսէն կիպի :

ՖԱՍԼԸ ՄԱԼԻՍ

ՐԻԻՊՍԻ ԻԻԼ ՄԻԻՃԵՐՐԵՏ

Ս. Րիւպաի իւլ միւճէրրէտ նէ՞ տիր .

Ճ. Սալը տէօրթ հարֆ իլէ միւրէքքէպ օլան ֆիյլէ Րիւ-
պաի իւլ միւճէրրէտ թապիր էտէրլէր , պու տա պիր պապ
տըր فاعل ֆալալէ կիպի :

10. ՄԱՍՏՍՐ ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

ՄԷՎԶՈՒՆ

ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

ՄԷՎԶՈՒՆ

ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

ՖԱՍԼԸ ՐԱՊԻ

ՖԻԻԼԻ ՂԱՅՐԸ ՍԱԼԻՍ

Ս. Ֆիյլի Ղայրը սալիմնէ՞ տիր ,

Ճ. Հրուֆը իլլէթ վադը օլանլարա ֆիյլի Ղայրը սալիմ ,
եախոտ ֆիյլի Միւթալլ թէմիյէ էտէրլէր :

Ս. Ֆիյլի Ղայրը սալիմ գա՞ն նէվ տըր .

Ճ. Ղայրը սալիմ օլան էֆալ ալթը նէվ տըր , Միւղա՛աֆ ,
Էճվէֆ , Նադըս , Մէհմուդ , Միսալ , Լէֆիֆ :

Ս. Միւղա՛աֆ նէ՞ տիր ,

Ճ. Իքի հարֆ պիր ճինստէն վադը օլանա Միւղա՛աֆ տէր-
լէր ա մէտտ կիպի :

Ս. Էճվէֆ նէ՞ տիր ,

Ճ. Ֆիյլին օրթասընտա հարֆը իլլէթ վադը օլուրսա ,
Էճվէֆ տէնիր ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

Ս. Նադըս նէ՞ տիր ,

Ճ. Սիւէրինտէ հարֆը իլլէթ օլան ֆիյլէ նադըս տէրլէր
۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

Ս. Էճվէֆտէ իսմը ֆաիլ նա՞րը կէլեր ,

Ճ. Էճվէֆտէ սիւլասինին իսմը ֆաիլինտէ էկէր վալ վար ի-
սէ հէհէյէ թէպտիլ օլուր ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰

Իսմը մէֆուլտէ վալ հադֆ օլուրնուր ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰ ماضی ۱۰
լու կիպի ,

Իշարու զայրը սալիմ օլան էֆալըն միւսթամէլ օլան սըյղէ-
էրի գեյրտէ սըրասըլէ թարիֆ օլունուր:

ՄԻԻՋՍԱՅ

ՍԻԻԼՍՍԻ

رد բէտտ . فاك ֆէքք . ذل գիւլ . غيش գիշ
مد մէտտ , ضم զամմ . اص լիւսս . ي պիւրր
مد ատտ . ظن զանն . مدد մէտէտ . ضد զըստտ
شد շէտտ . غل գլլ . حر հուրր . خال խալէլ

ԹԱԻ ԹԵԵՆՆԻՍ ԻԼԵ ՄԻԻՆԹԵՀԻ ՕԼԱՆԼԱՐ

شدت շիտտէթ . همت հիմմէթ . ذمت զիմմէթ . امت իւմմէթ .
دقت տըգգէթ . عات իլլէթ . مات հուճճէթ , مات միլլէթ .

ԱՅՆ ԻԻԼ ՖԻԻԼ ԻԼԵ ԼՍՄ ԻԻԼ ՖԻԹԼԻ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ՊԻՐ ԷԼԻՖ

حلال հէլալ . هلال հիլալ . شقاق քէֆաֆ . حلال հէլալ .
ملازմէլալ . ملازմէլալ . ملازմէլալ . ملازմէլալ .

ՄԻԻԵՆՆԻՍԻ

حرارت հարարէթ . دلالت տէլալէթ . مرارت մէրարէթ .
طبابت թըպպէթ . امامت իմամէթ . جلالت ճէլալէթ .

Իսմը Ֆաիլ

حاج հաճճ , հաճճա կիտէն . دال տալլ , կէօթէրիճի .
حاد հատտ , քէսիլին . ذليل զէլիլ , ալչադ օլան .

حار հարր , սըճադ օլան . حرر հարիւր , սըճադ .
مار մարր , կէչիճի . طيب թապիպ , հէքիմ .

Իսմը Մէֆուլ

مبرور մէպրուր , իհսան օլունմուշ . مذموم մէզմումմաճապուլ .
مظنون մազնուլ , զանն օլունմուշ . مدلول մէտլուլ լիսպաթ օլունմուշ .

Իսմը Մէքեսան վէ Մաստարը միմի

مقرر մադարր , եէր , մահալ . مقرر մէզանն զանն օլունան մահալ .
محرر մէմէրր , կէչիա . محك մէհէքք , այաւ պիլտիլէն թաշ-
مذلت մէզէլլէթ , հադիլիլ . مضرت մազարրաթ , զիյան .
محبت մէհապպէթ , տօսթլուգ . مشقت մէշադգաթ , սըգընթը .

Միւսպալաղա իլէ Իսմը Ֆաիլ

يزاز պէզզազ , պէզճի . حكاك հէքքէաք , միհր գազըճը .
جزار ճէրար , չէքիճի . حساس հէսսաս , հիսս էտիճի .

Իսմը Թաֆգիլ

اتم էթէմմ , գիյատէ թամ , اشد էշէտտ , գիյատէ շէտիտ .
احق էհադդ , գիյատէ սահիհ . اذل էզէլլ , գիյատէ ալչադ .
اقل ագալլ գիյատէ ալ . اخص ախսս , գիյատէ խասս .

ՐԻԻՊԱԻ ՄԷԶԻՏԻՆ ՖԻՅՀ

ՄԱՍՏԱՐ افعال ԻՅՄԱԼ

احقاق Ինդագ, հագընդդաղանորմագ. احساس Իհսաս, տույրմագ
 اقرار Իմար, կէշիւմէք. اتمام Իթմամթէքսիլ էթմէք

Իսմը ֆաիլ

محل Իլուհիլլ պօղուճու. محل Իլուհիլլ, ֆիթ վէրիճի.
 محب Իլուհիլլ, տօթ. محب Իլուհիլլ, Իդթիլլալը.

ՄԱՍՏԱՐ تفعل ԹԷՖԻԼ

تحقيق Թահգիդ, ասլընը արամագ.
 تدليل Թէզլիլ զէլիլ էլլէմէք. تدقيق Թէտգիդ, եօղլամագ.

Իսմը ֆաիլ

محقق Թահգիդ, Թահգիդ էտիճի.
 محقق Թահգիդ, Թէմամ էտիճի.
 مدقق Թէտգիդ, Թէտգիդ էտիճի.
 مدلل Թէզլիլ, զէլիլ էտիճի.

Իսմը Մէֆուլ

محقق Թահգիդագ, Թահգիդ օլունմուշ.
 محقق Թահգիդ, Թահգիդ Լէնտիլիլի.
 مصمم Թէմամէմ, Նիյէթ օլունմուշ.
 مكرر Թէքէրէր Թէքէրլանմուշ.

ԽԻԻՄԱՍԻ

ՄԱՍՏԱՐ افعال ԻՅՅԻՄԱԼ

انجرار Ինճիրար, չէքիլմէք. انكك Ինֆիքեք գօփարըլմագ.
 انحلال Ինհիլալ, պօղուճագ.
 انضمام Ինզմամ, դաթըլմագ, Ելամէ օլունմագ.

Իսմը Մէֆուլ

منجر Իլունճէրը, չէքիլմիշ. منحل Իլունհալլ, չէօղիլմիւշ.
 منضم Իլունզամմ, զամմ օլունմուշ. منقك Իլունֆէքք, գօփարըլմիւշ.

ՄԱՍՏԱՐ افعال ԻՅԹԻՄԱԼ

اختصاص Իլթիսաս մահսսս օլմագ.
 اتمام Ինթմամ, տըդգաթլէ էշլէմէք.
 اضطرار Իզթըրար, նաչար օլմագ.
 اعتلال Իթիլալ, ալիլ օլմագ.

Իսմը Մէֆուլ

مختص Իլթիսաս, Լասս վէ մահսսս օլան. عاظر Իզթըրար, չարէսիլ գալմիւշ.
 مضطر Իզթըրար, Իլլէթիլ.
 معتل Իթիլալ, Իլլէթիլ.

ՄԱՍՏԱՐ تفعل ԹԷՖԻՄԻԼ

تكرر Թէքէրրիւր, Թէքէրարլանմագ.
 تضرر Թէզարրիւր, զարար կէօրմէք.
 تشتت Թէշէթթ Իլթ տաղըլմագ.
 تحقق Թէհագիդ, Թահգիդ օլունմագ.

Իսմը ալ թ

միհմէր տինկիլ ۛ سوال ۛ միսվաք, տիշ ۛ թէմիղլէյէնէք աղաճ
մըգեաս, իքի նէմնէնին պէյնինի ۛ թագտիր իշիւն գուլ-
լանըլան ալէթ:

Ր Ի Ի Պ Ա Ի

ՄԱՍՏԱՐ ԻՖԱԼ ԻՖԱԼ

ա՛հ իանէ, եարտըմ էթմէք. اداره ۛ խտարէ, չէվիրմէք .
اقامه ۛ իգամէ, տուրմագ . اراده ۛ իրատէ, իսթէմէք .

Իսմը ֆաիլ

միւլին, եարտըմէտիճի . معین ۛ միւլգիմ, օթուրուճու ,
مدير ۛ միւտիր, խտարէ էտիճի . مرید ۛ միւրիտ, միւրատ էտիճի

Իսմը Մէֆուլ

միւրատ, իսթէնիլմիշ . مراد ۛ մուհալ, միւմքին օլմայան .
مطاع ۛ միւթա՛, քէնտիսինէ իթա՛աթ օլունուր օլան .

ՄԱՍՏԱՐ ԹԻՖԻԼ ՎԷ ԹԻՖԱԼ ԹԻՖԱԼ

թագվիմ, տօղրուլթմագ . تقويم ۛ թա՛եիպ, այըպլամագ .
تطوير ۛ թաթվիլ, ուղաթմագ . تبیان ۛ թիպեան, աշիքեարէթմէք
تصور ۛ թասվիր, սուրէթ վէրմէք . تسيار ۛ թիսեար, կէօնտէրմէք

Իսմը ֆաիլ

միւսավվիր թասվիր էտիճի . مصور ۛ միւպէյին, աշիքեար էտէն

Իսմը մէֆուլ

միւթաթվէլուղատըլմըշ . طول ۛ մուհաթվէլհալալէ օլունմըշ

ՄԱՍՏԱՐ ۛ فاعله ۛ ՄԻՖԹԱՍԼԷ ՎԷ ۛ فاعل ۛ ԹԻՖԱԼ

միւգալէլէ, շարթլաշմագ ۛ معاون ۛ միւալէնէթ իմտատէթմէք
ۛ مقوام ۛ մուգալէմէթ, գարշը տուրմագ .

Իսմը ֆաիլ

միւալին, եարտըմէտիճի . معاون ۛ մուգալիմ գարշը գոյան .

Խ Ի Ի Մ Ա Ս Ի

ՄԱՍՏԱՐ ۛ انفعاله ۛ ԻՆՖԻԼ

ինսիեագ, սէվգ օլունմագ, սիւրիւլմէք .
انسحاق

Իսմը Մէֆուլ

միւնսագ, սիւրիւլմիւշ .
منساق

ՄԱՍՏԱՐ ۛ انفعاله ۛ ԻՖԹԻԼ

իշթիեագ, արղու էթմէք . ازدیاد ۛ իղտիեատ, չօղալմագ .
اشتياق ۛ իշթիեան, միւհթան օլմագ
ۛ احتياج ۛ էվլէնմէք . ازدواج ۛ իղաիլան

Իսմը ֆաիլ

միւշթագ, արղու էտէն . اشتاق ۛ միւշթագ, հանէթիօլան .
محتاج ۛ միւհթան

ՄԱՍՏԱՐ ۛ تفعل ۛ ԹԷՖԱԼԻԼ

թէսավվիր, տիւշիւնմէք . تفعل ۛ թէմէվիլ, ղէնկինէնմէք
ۛ تفعل ۛ թէսայիլ, տիւշիւնմէք . تفعل ۛ թէսայիլ, տիւշիւնմէք .
ۛ تفعل ۛ թէսայիլ, շաշմագ . تفعل ۛ թէսայիլ, տիւշիւնմէք .
ۛ تفعل ۛ թէսայիլ, շաշմագ . تفعل ۛ թէսայիլ, տիւշիւնմէք .

Իսկը ֆախը

مصور միւթէսամլվիր , դիհինտէ թասմիր էտիծի .
قول միւթէմէվվիլ , գէնկին , մալտար ,
مخير միւթէհոյիիր , թաճիւսլ էատեն .
متدين միւթէտէրին , տինտար , ոսֆու .

ሆሀሀሀሆ ቅጥፋሪ

تعاون Թէս'վիւն , պիրպիրինէ Կարալու Էթմէք .
زاید Թէղայիւտ , արթմադ :

Իսկը Փախլ

متعاون միւթէաւլին , պիրպիրինէ Եսրաղմէտէն .
متزايد միւթէղայիտ , արթմըշ օլան , չօդ օլան .

U h h S U. U h

ሆሊሆሊሆሊ ለመተፈላል ሆሊሆሊሆሊ

استحالة Խաթիհնալէ՛ , միւմքին օլմամաղ .
استدانه Խաթիտանէ, պօրճ էտինմէք .
استخاره Խաթիխարէ , Էայիք Խաթմէք .

Իսմիլ ֆախլ

مستنیر اہل عرب کی ہر قوم۔ اہل کتب و تاریخ کے ہاں
مستقیم اہل عرب کی ہر قوم، اس وقت تک ،

புள்ளி ஸ்தம்பம்

مستشار امیرالمؤمنین علیه السلام. پنهان‌نویس است و در این کتاب و در این
مستشار امیرالمؤمنین علیه السلام. پنهان‌نویس است و در این کتاب و در این

ՆԱԳԸՍ ԵՄՆԻ ՄԻԻԹԱԼԼ ԻԻԼ ԼԱՄ

ሀኮኪረሀሀኮ

[illegible]

ԹԱԻ ԹԷԷՆԻՍ ԻԼԷ ՄԻԻՆԹԷՀԻ ՕԼԱՆԼԱՐ

Գաղթական . Գաղթական . Գաղթական . Գաղթական . Գաղթական .
 Գաղթական . Գաղթական . Գաղթական . Գաղթական . Գաղթական .

ՀԼԻՑ ԻԼԷ ՄԻԻՆԹԵՀԻ ՕԼԱՆԼԱՐ

رضا . رجا . رلہا . رضا . شقا . سفا . صفا .
 وفا . یفا . یفا . جزا . دعا .

ԹԱԻ ԹԵՏՆԻՍ ԻԼԵ ՄԻԻՆԹԵՀԻ ՕԼԱՆԼԱՐ

• $u\bar{t}y\bar{a}y\bar{t}$ صباوت , $qas\bar{a}y\bar{t}$ قساوت . $as\bar{a}y\bar{t}$ عداوب .
• $ph\bar{t}ay\bar{t}$ کفیات . $\bar{t}t\bar{a}y\bar{t}$ تلاوت . $zh\bar{t}ay\bar{t}$ شکاوت .

Իսմըլ ֆախլ

[illegible]

(*) Իսմը ֆախ մանասընը շամիլ օլան պու սըֆէթլէր Ա-
րապիտէ թէշտիտլէ օգու նարագ ' առէն, աֆէն, ադու-լէ տախի
տէնիյուր :

عالی աս'լի, եկեքսէք վէ ճէլիլ օլան.

قاضی դատը, տավայէ հիւքմէ Ետէն Էֆէնտի.

صبي սասպի, քիւչիւք Էրքէք շօճուդ.

Իսմը Մէֆուլ

مرضی մէրդի, մադպուլ օլան. مرضی մէրի, իթիպարը.

مرجو մէրճու, ըիճա օլունմուշ, Կիդլէնմիշ.

مرعی մէրմի, աթըլմը. مدعو մէտուվ, տավէթ օլունմուշ.

Իսմը Մէքեան

مرسا մէրսա, լիման. مشتاً մէշթա, գըշլա.

مرجا մարճա, սուլուն ադտըղը Էէր, مرعا մէրա, չայիր.

Իսմը Թաֆղիլ

اعلی աս'լա, Ղիյատէ ալի օլան.

اقصى ագ'սա, Ղիյատէ ուղագտա օլան.

اعی աս'մա, քէօր.

Ր Ի Ի Պ Ա Ի

ՄԱՍՏԱՐ افعال ԻՖԱԼ

ارضاً իրդա, բադի Էթմէք. اجلاً իճլա, սիւր'լիւնէ Կէօնտէրմէք.

اصفا իսֆա, վազ իթմէք. افناً իֆնա, Էօդ Էթմէք.

اخفا իխֆա, Կիդլէթմէք. اخفا իպգա, պադը գըլմադ.

Իսմը Ֆաիլ

مفتی միւֆթի, ֆէթվա վէրէն. مرضی մէրդի, պէյէնիլէն.

ՄԱՍՏԱՐ افعال ԻՖԻԹԻԼ

رضیه թարգիյէ, լիօշնուտ Էթմէք. تخليه թալիյէ, պօշ գրադմադ.

تظليه թաթլիյէ, սըվամադ. ريدى թէրպիյէ, թէրպիյէ Էթմէք.

Իսմը Ֆաիլ

مری միւրէպալի, թէրպիյէ Էտիճի.

Իսմը մէֆուլ

مری միւրէպալա, թէրպիյէ օլունմուշ.

مسماً միւսէմմա, ատ մէրիլմիշ.

معفا միւգէֆֆա, թէրճիհ օլունմուշ.

مخجاً միւճէլլա, ճիլալը.

ԻԻԻՄԱՍԻ

ՄԱՍՏԱՐ افعال ԻՆՖԻՍԼ

انجنا ինհինա, չարվըլմադ. انبعا ինպիլա, սէլա օլմադ.

انقضا ինգըզա, թիւքէնմէք.

Իսմը Ֆաիլ

منجى միւնհանի, չարվըլդ. منقضى միւնգադի, պիթմիշ օլան.

ՄԱՍՏԱՐ افعال ԻՖԹԻՒՍԼ

ارتضا իրթիդա, բադի օլմադ. اكتفا իքթիֆա, գանաաթ Էթմէք.

اعتنا իթիհա, տըգգաթ Էթմէք. ادعا իտտիա, տավա Էթմէք.

Իսմը Ֆաիլ

مكيف միւքթիֆի, գանաաթ Էտիճի. مرضی միւրթի, սուլուն Էօլա Կիտէն.

Իսմը Մէֆու

միւրթէզա , բաղի օլունմուշ .
 միւտտաա , իտտաա օլունմուշ .
 միւթէնա , աղդդաթ օլունմուշ .
 միւսլթէլա , կիլիֆթար օլունմուշ .

6. ՄԱՍՏԱՐ ԹԵՖԱԻԻԼ ՎԷՋԵ

թէնէլի , աշըմադ . Թէնէքքի , շիքիայէթ էթմէք .
 Թէրադդը , արթմադ . Թէսատտի , վուդու պուլմադ .
 Թէսէլի , դալպընը բահաթ էթմէք .
 Թէհարրի , արաշտըրմադ .

Իսմը Փաիլ

միւթէնէլի , բուշէն օլան միւթէհարրի , արաշտըրման
 միւթէրադդը , եօդարը չըդան .
 միւթէնէքքի , շիքիայէթ էթմէն .

ՄԱՍՏԱՐ ԹԵՖԱԻԻԼ

թէրադի , իքի թարաֆտան բաղը օլմադ .
 Թէթալի , պիր պիրի արտընճա վադը օլմադ .
 Թէա'մի , քէօրլիւք սաթմադ .
 Թէհաշի , սաղընմադ .

Իսմը Փաիլ

միւթէրադի , գարշըլըդը բաղի օլան .
 Թէթալի , պիրպիրի արտընճա վադը օլան .
 Թէհաշի , սաղընճը օլան :

Ս Ի Ի Տ Ա Ս Ի

ՄԱՍՏԱՐ ԹԵՖԱԻԻԼ

Իսթիրշա , բիշվաթ թալէպ էթմէք .
 Իսթիտա , բէսմէն թալէպ էթմէք .
 Իսթիդնա , միւհթաճ օլմաճադ .
 Իսթիսդա , սու թալէպ էթմէք .

Ս. Մէհմուդ նէյէ՞ տէրլէր ,

ձ. Բէլիմէտէ պիր հէմզէ վադը օլուրսա , ճնա Մէհմուդ աէր-
 լէր Թէ'էվվիւլ , զալ զալ . Փալ կիպի :

Ս. Միսալ նէ՞ տիր :

ձ. Բէլիմէնին էվվէլինէ պիր հարֆը իլլէթ վադը օլանա
 Միսալ եանի Միւթալլ իւլ ֆա թէսմիյէ էտէրլէր աւ և վատ ,
 Վալ կիպի :

Ս. Լէֆիֆ գա՞ն տիւրլիւ տըր :

ձ. Լէֆիֆ իքի տիւրլիւ տըր , պիրի Լէֆիֆը մադրուն ,
 տիկէրի Լէֆիֆը մէֆրուդ . Բէլիմէնին եա էվվէլինտէ վէ եա
 ախէրինտէ իքի հարֆը իլլէթ օլանա Լէֆիֆը մադրուն տէր-
 լէր նէվա , թու թէվա կիպի : Վէ քէլիմէնին հէմ էվվէ-

ԳՐԵԱՍԻՆ ՕԼՈՒՆԴՈՒՆՄԱՆՆ ԽԱԽԻՄԱՆ ԳԵՂԱՐԻՆ, ՎԵ՛ ԲԻԼԱԿԱՆ
ՄԵԳԻՍԵՐԻՆ ԽԱԽԻՆ ԳԵՂԱՐԻՆ ՎԵ՛ԳՆԵՐԻՆ ԻԼԳԵՐԻՆԵՆ ԾԵՄԻԼԵ-
ՆՈՒՐ, ՓԱԴԵԹ ԽԻԼՄԱՍԻՆԵՐԻՆ ԾԵՄԵՐԻՆԽԵՆ ՀԱՐՓԸ ԿԻՍԵՐ
ԹԵՐԸ ՕԼՈՒՆՈՒՐ, ՄԵՍԵԼԱ,

ասֆիր , عصفور , արեւոր բաբ , արեւոյ ,
 ստֆիլըր , سفرجل : անարիւկ , عنكبوت ,
 ճէԼ , سفارج : անֆարիճ կիպի :

Վէ. քէզալիք Բիւսպօսի մէջիտ վէշնէրինտէն افول ու ֆուլ,
 افعيل էֆիլլ, فاعول ֆաուլ. վէ ڤلان ֆիլան սըյդէլէրին ճէմը
 միւքէսսէրլէրին տաիւի տաիմա ايل ֆէալիլ վէշնի իւդէրինէ
 Կէլուրլէր, մէսէլա.

[illegible]

Տիկէր սըյէ վէ վէգնէրին ղիքրի իշպու քիթապըն ճիւղը սալիսինտէ սէսղա աթ էյլէմիշ տիր :

ՊԱՊԵ ԻԱՄԻՍ

ԼՏԻՎԱԹՔ ԱՐԱՊԻՅԷ

Ս. Արապիտէն լիւսանը Օսմանիտէ դուլլանըլան էտէվաթ
դաճըղըլար տըր :

Ճ. Արապիտէն քիթապէթը Օսմանիյէտէ միւսթամէլ օլան
էտէվաթ շու աթիտէքիլէր տիր :

Իլա , դատար , տէք . بلا یقین ، արասըն-
 տա . حسب ، սոնրա . تحت [թահիթ] , ալ[թընտա
 Էնդ . عند Խնտ , Լուղրէ . علی Կազմ[թտա
 Բանընտա . فوق ֆեվդ , Խօգարը , գիյատէ . قبل Գապլ , Էվվէ.
 غیر Դայը , Ենագ . միւթէադըզ , արտընճա . ادی Էտէյ , անտէ .
 من Դին , տէն . ب یقین ، Իլէ . ل Լամ , لاجل ԼէճԸ
 Իլիւն . مع Թա , Իլէ . عن ան , տէն . فی ֆի , տէ . ك քէ-
 Լա , Լա . لا Լա , Խօգ . Ենյիլ :

Իսլամի ժամանակներն են, վաղ թերմըղա դատարար .
 Իսլամի ժամանակներն են, Եմբիլին սոսոռնա դատարար .

[illegible]

... Եւ ի վերջոյն , ո՞նեռնա գատտր թ .

[illegible][illegible]

ճանապարհով և անհրաժեշտ է օգտագործել համապատասխան մեթոդներ և միջոցներ՝ ընդհանուր առմամբ համապատասխան ժամանակահատվածում և ընդհանուր առմամբ համապատասխան քանակությամբ:

պէտք է զգուշանալ, որ զգուշանալով չստանանք ինքնազգուշացում:

بين الناس *պէ՛ր իմենա՛ս, ինչպէ՛ր լար արա՛ւընտա՛ .*

بين الدول

պատկերով, վերադառնալով հայրենիքը.

պատկերով և խոսքով և արարած է իմ աստուծոյ խոսքով և արարած է իմ աստուծոյ խոսքով .

بعد التحقيق պատկեր [Թահրիկ, Թահրիկ էթալքտէն ոսնրա,

[illegible]

စာအုပ်အမျိုးအမည်: မြန်မာ့အလင်းစာအုပ်တိုက်မှ ရရှိသော စာအုပ်များ

Հասցե: Երևան, Ժողովուրդի օրհանդեսի տնային կոմիտե:

حسب الواجب Զատիկ էլ վաճիպ, իզթ իղաքընճա .

Հասցե էլիբիթիտար, գուտրէթէ կէօրէ.

Հիշեի ազիմեթիւտէ, կիթ տիյի վազըթտա .

Զինքն ի վերադարձեալ , կէտիյի անտէ .
 ملاقاته حين اقبلت الى القلعة
 Եւ զորով թափախելու ուղևորաց .
 على التفصيل الى اعلى الخوص
 Բայց , սասանապահ , սասանապահ .
 عند الناس ، واما ان يجرى في
 عند كرده ، واما ان يجرى في
 العاده ، فكل من كان له
 فوق الغاية ، فكل من كان له
 قبل الدخول ، فكل من كان له
 قبل الوصول ، فكل من كان له
 لدى الاستنطاق ، فكل من كان له
 لدى الورد ، فكل من كان له
 متعاقب الادوار ، فكل من كان له
 غير ذلك ، فكل من كان له
 محدود ، فكل من كان له
 غير لايق ، فكل من كان له
 من القلب ، فكل من كان له
 من الاول ، فكل من كان له
 من اوله } فكل من كان له
 الى اخره } فكل من كان له
 من لطف المولى ، فكل من كان له
 بعون الله تعالى ، فكل من كان له
 بسم الله ، فكل من كان له
 بالدفعات ، فكل من كان له
 بالتجربة ، فكل من كان له
 بالاعزو الاقبال ، فكل من كان له

[illegible]

ԳՍԻՏԷԻ ՄՍԽՍՈՒՍԷ

1. Շաղկիրտան Թիւրքճէ հազըլարը թանըմազա պաշլատըղ-
լարընտա , էլ հազըյա տախի պաշլալըպ , օգուտուղլարը
տէրսլէրին պիր հախօտ իքի սաթըրընը հազմալը տըրլար :

2. Ելիֆ ճիւղիւ պիթիրիպ աղ չօդ տիւղ օգուտազա ալըշ-
մըշ օլանլար (Թէֆիգ պէյին էսէրի օլան դրաաթը թէտրիճի-
յէ կիպի աշըդ իպարէ իլէ հազըլմըշ էտէպիյաթա միւ-
թաալիդ պիր քիթապտան տէրս ալմալը , վէ թէտրիճիլէ ի-
լէրի կիթալըլէրինտէ Միֆթաճ օգուտալը տըրլար :

3. Գախէի Թիւրքիյէի էյիճէ էյրէնտիքտէն սօնրա՝ Պար-
սի գալիտէսինէ պաշլատըղլարը վազըթ . էրմէնիճէ հազըլար
իլէ թարիֆ օլունմուշ օլան գախէիյէրի Թիւրքճէ հրուֆաթը-
նա թէպտիլ , վէ իարիճտէն պաղը միսալլար տախի իյրատ է-
տէրէք , Հիքմէթը ալլապ կիպի ֆախտէլի քիթապլար օգութ-
մալը :

4. Պարսի գալախտիլի պիթիրտիքտէն սօնրա , խաստէ-
թէն թալիմը իմլա իշիւն պունտան ադաէմ թապ էթտիրմիշ
օլտուղուտուղ միւնթէլապաթիւլ Միւնշէաթ (Իշպու քի-
թապըն տախի իքինճի թապը խայլըտան պէրու թիւքէնմիշ
օլտուղուտան , պու տէֆա պիր թաղըմ իլապէլէրլէ նէվ ու-
սուլ իւղրէ իւշիւնճիւ տէֆա օլարադ թապ օլունմադտա տըր)

նամ ըխալէտէքի մուխթասար թահրիրաթը տըղգաթլէ հը-
րուֆաթը Թիւրքիյէ նադլու թէպտիլէ պաշլալըպ , Սրապի
վէ Պարսի լուղէթլէրին մանասը տախի քիթապը մէղըլիւրին
ախէրինտէ սըրասը իլէ հազըլմըշ օլմաղըն ճայի իսթիմալա-
րընը էյրէնմէլի տըրլար :

5. Շաղկիրտան Սրապի գալտէլէրինի էյրէնինճէյէտէք
Միւնթէլապաթըն շամիլ պուլունտուղու թէղըրիէ , մէք-
թուպ , արղուհալ՝ դօնթրաթօ վէ թահրիրաթը սայիրէնին
սուրէթլէրի տախի պիր իքի տէֆա հաղմըշ , վէ իմլաճա էփէ-
յի մէլիքէ քէսպ էյլէմիշ վէ խայլըճա լուղէթ տախի էյրէն-
միշ օլաճաղլարընտան , օլ վազըթ պիր թարաֆտան էրմէնի-
ճէ հախօտ Պրանսըղճատան թէրճիւմէյէ , վէ պիր թարաֆ-
տան Թիւրքճէ Թէլէմադ (Սէմէտ Վէֆիգ փաշանըն թէրճիւ-
մէսի) օգուտազա պաշլամալը տըրլար : Սրալըդտա թիւրք-
ճէ զաղէթալար տախի օգուտալար ֆայխտէտէն խալի տէլիլ-
տիր :

Իշթէ շու սիհադ վէ ուսուլիւղրէ պու կիւն Թիւրքճէյէ
պաշլամըշ օլան պիր շալիրտ , հէմն պիր սէնէ միւրիւրինտէ
քիթապէթը Օսմանիյէ իւղրէ իսթաղըճա պիր շէյ գալէմէ
ալմազա միւղ թէտիր օլապիլէճէյի , վէ պիհուտէ զայ իտէ-
ճէյի իշտէօրթ սէնէ , վէ պէլըր տահա գիյատէ զիլըյմէթ
վազթընը իւլումնաֆիա իլէ իշթիլալէ միւսայիտ օլապիլէ-
ճէյի գալիլէն մէմուլ տըր :

ՍԱՀԻՊԻ ՔԻԹԱՊԸՆ ԻՖԱՏԷՍԻ

Միլլեթի նշնիպէի 'Օսմանլիկներն շահրահը' իւր ու մէտ'րիֆտէ թէ-
րադդը վէ թէգատտիւմ էթմէսինէ խաախմ' օլան' քիթապփիրու շըգ
սէնա'աթ ք ալլիյէսլլիյէ 12 սէնէլէրտէն պէրու միւշթէղիլ պուլուն-
մուշ ք վէ սէպգաթ էտէն խըտէմաթ ք Ֆէվզէլ ատէ ի աճիլանն' օ' սէ-
մէրէսի օլարադ շու խուսուստա քէսպ ի թէճէլլի վէ թէֆէլլի ք էտէ-
րէք էվլատը միլլեթ ի Ֆէլիմէ ի մէրգումէնին հիւսն ի թագաթիլլէրի-
նէ մագհար օլմըշմ' տըր :

Ալի հալէթիւն հապիհի մաթաւա վէ քիւթիւպխանէմի սպիթ մաթ-
պոււթ ք Օսմանլիկներն աստը ք նէֆիտէսինէ միւնհաարը գըմըշ օլա-
րադ իքի եիւզ ատէտի միւթէճափուդ քիւթուպ ի միւթէնէ վիլլէ թապ
ու նէշը էթմիշ վէ շայան ք թագաթի օլան շու սանա'աթ ք մէրգու-
պէնին հատտ ք պալայա կյապընա ալի գատր իւլ խաթիթաէ խաախմ'
վէ մուվաֆֆադ տախի օլմուշ իքէն պու քէրրէ աթֆալը վաթան վէ
էսնաի էրմէնիանա պիւր խըտմէթ ի մուճիպ էլ մէֆիւէրէթաէ պու-
լունմադ մագսէտի խայր մարտաաըլլա իխանը լէթաֆէթալէյանը միլ-
լիյէմիդ հրուֆը յլա մաթաւա'այը նաշիլաննէմի թէգէրին էթմիշ ք կէրէք,
էրմէնիէ վէ կէրէք էրմէնի էլ հուրուֆ թիւրքէ քիթապլար թապ
ու նէշրինէ պէտ' ու մուպաշէրէթ էյլէմիշմ' տիւր :

Միլլեթիմիդ աթֆալընըն էգհանընը թէնիլլի վէ անլէրի քիթա-
պէթ ի 'Օսմանլիկաէ սէհիլէն թա'լիմ իշուն մուալլիմ ի շէհուրէ միւէլ-
լիֆի զայ յուր Յակուր էֆէնաի Փաշանըն թէրթիպ վէ թէէլիֆինէ
հիւմմէթ էյլէմիշ օլտըգը շու քիթապը միւսթէթապ միւտտէամըզը իւ-
պաթա տէլիլի ալէնի տիւր :

Մամաֆիյէ շու սար մէտրիֆէթ հաարը շէհրիտարիտի մագսութ ք
ա'սար օլան շէհրիտար ք քէրտմէթ շի'ար վէ շահինշահը ա'տիմ իւլ մի-
սալ շէվքէթլու վէլլիյէմէթ ի ալէմ' էֆէնտիմիլ հադրէթլէրինին քէ-
մանը ա'ատ իգթիլրանը հիւմայուլարընտա վէ սայէ ի հիւմէթվայէ ի
խոսրուվանէլէրինտէ նիշէ նիշէ պէոյլէ քիթապլար նէշրինէ նայիլ օլա-
ճադըմը իւմիս էտէրիմ :

Միւֆթա-իւլ-Իւլունըն պիլիմնի վէ իքիննի տէֆաքի թապը օն,
օն պէշ զրուշա սաթըլարադ էեատի ի նատա վէ ալէմի մաթապոււթ-
տա նիւսիսլէրի գալմամը իքէն ք պու տէֆա'քի թապը սալխանէ ի-
լավէլի վէ միւճէլլէտ օլտըգը հապտէ ք Դիւլ պիւր գըյմէթ ի ճիւզլիյէ
թագաթիլ էտիլիմ տախի թիւրքէմէթ ի խըտմէթ ի թէսհիլլիյէ տիւր
զանն էտէրիմ :

Քիւլլիյէթլէ միւսթաննէտէմէթ իւզ օնթ օ տախի օլունուր :

Գրապար Պ. Գոյսէրէան

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0542232

